

2012

Any del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Escola d'Administració Pública
de Catalunya

Generalitat de Catalunya

Departament de Governació i Relacions Institucionals

Escola d'Administració Pública de Catalunya

2012

Any del Centenari de l'Escola d'Administració

Pública de Catalunya

Generalitat de Catalunya
**Escola d'Administració Pública
de Catalunya**

Barcelona, 2013

© d'aquesta edició:

Generalitat de Catalunya

Escola d'Administració Pública de Catalunya

Avís: Es poden utilitzar les imatges, els textos i vídeos que estiguin subjectes a una llicència que així ho permeti (per exemple, llicències Creative Commons). En cas de dubte, cal consultar l'organisme que apareix com a autor.

2013, Escola d'Administració Pública de Catalunya

Primera edició: desembre 2013

Dipòsit legal: B-10241/2013

Coordinació editorial: Ruben Garcia Cebollero

Disseny i maquetació: Servei de Publicacions. EAPC

«La força de les nostres idees la mesurarà el temps»

Enric Prat de la Riba

Sumari

1 Introducció

2 Relació d'esdeveniments

3 Presentació del Centenari

3.1.1 L'Escola d'Administració Pública de Catalunya: 1912-2012

3.1.2 Cent anys de voluntat de servei a un país i a una societat

3.2 El logotip del Centenari

3.3 Reunió de directors i directores de l'Escola (1979-2012) en motiu del Centenari de l'entitat

3.4 Entrevista amb Montserrat de Vehí, directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

3.5 El racó patrimonial

3.6 El trasllat del monòlit

3.7 Arribada i col·locació del monòlit a la seu de l'Escola

4 Acte inaugural del Centenari de l'Escola

4.1 La recepció del monòlit

4.2 Conferència: Més enllà de cent anys

4.3 Galeria d'imatges de l'acte inaugural del Centenari

5 La recepció al Palau

6 La Creu de Sant Jordi 2012

6.1 Nota de premsa. Gabinet de la Vicepresidència

6.2 Galeria d'imatges de la Creu de Sant Jordi

7 La nostra història

7.1 El llibre del Centenari

7.1.1 Presentació de la directora

7.1.2 L'autor

7.1.3 Pòrtic

7.1.4 A manera de presentació

7.2 La presentació del llibre del Centenari

7.3 La tramesa institucional del llibre del Centenari

7.4 Dret, juristes i gestió pública a Catalunya

8 Acte central del Centenari de l'Escola

8.1 Notes de premsa

8.2 Intervenció del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya

8.3 Les paraules de la directora a l'acte del dia 2-7-2012 al Palau de la Generalitat (Centenari de l'EAPC)

8.4 Conferència: Construir Estat, des d'un segle enrere

8.5 Galeria d'imatges de l'acte central de commemoració del Centenari

9 El Centenari al territori

9.1 Lleida

9.2 Terres de l'Ebre

9.3 Tarragona

9.4 Girona

10 Els premis Alfons Ortuño

10.1 Nota de premsa. Gabinet de Vicepresidència

10.2 Intervenció de la senyora Georgina Arderiu Munill, Secretària d'Hisenda del Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya

10.3 Intervenció de la senyora Joana Ortega, vicepresidenta del Govern de la Generalitat de Catalunya

10.4 Intervenció de la senyora Montserrat de Vehí, directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

10.5 Intervenció del president del Parc Salut Mar, Josep Maria Via

10.6 Galeria d'imatges del lliurament dels premis

11 El centenari als mitjans

12 Vídeos del centenari i agraïments

1 Introducció

Aquesta publicació que posem a l'abast de tothom és un breu relat de com una organització com l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, a partir d'un esdeveniment molt rellevant, el seu Centenari, desencadena una sèrie de complicitats i actuacions que la porten a ser una notícia positiva en un moment crític per a l'autogovern del país.

Efectivament, a l'inici del 2012 el col·lectiu de l'Escola, de 72 persones, motivats per una efemèride única, treballen i uneixen esforços per fer que cada dia i cada activitat sigui un eco del Centenari.

És, doncs, amb la finalitat de compartir els millors moments de l'any que encetem aquest recull. Com a testimoni col·lectiu i per compartir amb tots aquells que ens han acompanyat i ens han fet gaudir d'un protagonisme que ens ha donat aire per construir nous projectes i per superar situacions complicades, però sobretot per recuperar la il·lusió per la tasca d'equip, pel lluíment de la institució i per recordar, en tot moment, els orígens, el seu fundador, Enric Prat de la Riba, i el seu llegat. Retrobar el passat i recuperar-ne tot allò que és fonamental ha estat un esforç de tots.

I, en aquest passat, les persones, els empleats públics, tenen un relleu especial, per la tasca ben feta i de servei a la ciutadania. Sense les persones que són l'Escola, que hi formen part, res no seria possible.

En tot el relat hi ha cinc moments que són clau. Les commemoracions van des del 12 de març de 2012 fins a l'11 de març del 2013. Inici i clausura. Dues fites. Les altres tres dates clau són a l'abril, amb la Creu de Sant Jordi, al juliol, amb l'acte central al Palau de la Generalitat, i a l'octubre, amb les quatre comeme-

moracions a les seus territorials de l'Escola.

Aquests són els pilars i en cada un d'aquests moments hi ha un acte que es comentarà i unes imatges que l'il·lustren.

Obrim les portes a tots els que vulguin reviure una vegada més tot allò que ens ha ocupat de forma extraordinària l'any 2012. Per l'Escola ha estat un any ple d'emocions, d'agraïments i de reconeixements.

Dediquem aquest relat, finalment, a tothom qui el 2112 vulgui celebrar el 200 aniversari i molta sort!

Escola d'Administració Pública de Catalunya

2 Relació d'esdeveniments

Calendari 2012 i felicitació de Nadal

- 01.01.2012 Es dona a conèixer el logotip del Centenari i es publica la presentació de la directora al web de l'Escola. El web s'adapta per tal d'acollir totes les activitats.
- 27.02.2012 Reunió de la directora amb tots els exdirectors/res de l'Escola, a la seu de l'EAPC, per informar-los dels actes de commemoració del Centenari que es duran a terme al llarg de l'any.
- 27.02.2012 Publicació al web del Departament de Governació i Relacions Institucionals.de l'entrevista a la directora de l'Escola.
- 12.03.2012 Acte inaugural del Centenari a la Sala d'actes de l'Escola, presidida per la vicepresidenta del Govern i titular del Departament de Governació i Relacions Institucionals. Recepció del bé patrimonial monòlit.
- 30.03.2012 La directora s'entrevista amb l'expresident Jordi Pujol a la seva oficina, com a president de la Generalitat de Catalunya durant els anys inicials de la recuperació institucional de l'Escola; per aquest motiu fa unes declaracions institucionals que formaran part del vídeo commemoratiu del

Centenari.

- 03.04.2012 Acord de Govern: el Govern aprova les commemoracions del 2012; el Centenari de l'Escola està entre les escollides.
- 10.04.2012 Acord de Govern: s'atorga la Creu de Sant Jordi a "l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, en el Centenari d'aquest organisme promogut inicialment per Enric Prat de la Riba, per la continuïtat en la seva tasca com a referent en la formació dels cossos funcionaris de les administracions catalanes i també dels càrrecs públics del país, des de l'impuls constant del nostre autogovern".
- 16.04.2012 Declaracions institucionals de la vicepresidenta del Govern i titular del Departament de Governació i Relacions Institucionals, que formaran part del vídeo commemoratiu del Centenari.
- 19.04.2012 La directora s'entrevista amb el president Artur Mas a Palau; el president fa unes declaracions institucionals que formaran part del vídeo commemoratiu del Centenari.
- 20.04.2012 Acte solemne al Palau del lliurament de les Creus de Sant Jordi 2012; la directora recull en representació de l'Escola la Creu de Sant Jordi.
- 08.06.2012 Publicació al DOGC de la Resolució GRI/1154/2012, de 8 de juny, per la qual es creen els Premis Alfons Ortuño de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i es convoquen els corresponents a l'any 2012.

- 29.06.2012 Presentació del llibre del Centenari de l'Escola, de l'historiador Manuel Pérez Nespereira, al personal de l'Escola.
- 02.07.2012 Acte central de commemoració del Centenari al Saló Sant Jordi de Palau, presidit pel president de la Generalitat, amb representants, entre d'altres, de la London School of Economics, l'Escola Nacional d'Administració - ENA de França, l'Institut de Recerca en Administració Pública Speyer d'Alemanya, l'Escola d'Administració Pública del Quebec, de l'Oficina del Quebec a Barcelona, del Centre Europeu de les Regions de l'Institut Europeu d'Administració Pública CER-EIPA, l'Institut Nacional d'Administració Pública (INAP) d'Espanya i d'algunes comunitats autònomes de l'Estat.
- S'estrena el vídeo commemoratiu del Centenari.
- 03.07.2012 Jornada internacional a l'Escola: "Perspectives internacionals de futur sobre la funció pública" moderada per la directora. Ponents: Michel Barzelay, London School of Economics; Max Brunner, de l'Escola Nacional d'Administració - ENA de França; Karl Sommermann, de l'Institut de Recerca en Administració Pública Speyer d'Alemanya; Nelson Michaud, director general de l'Escola d'Administració Pública del Quebec.
- 23.10.2012 Acte solemne de commemoració del Centenari a la seu de l'Escola a Lleida. Conferència Jaume Sobrequés.

- 26.10.2012 Acte solemne de commemoració del Centenari a la seu de l'Escola a Tortosa. Conferència Jaume Sobrequés.
- 26.10.2012 Acte solemne de commemoració del Centenari a la seu de l'Escola a Tarragona. Conferència Jaume Sobrequés.
- 30.10.2012 Acte solemne de commemoració del Centenari a la seu de l'Escola a Girona. Conferència Jaume Sobrequés.
- 1.12.2012 S'edita una làmina de reconeixement als directors de l'Escola al llarg dels 100 anys i se'n fa arribar un exemplar a cada DT.
- 10.12.2012 S'incorpora el logotip del centenari a la placa externa de la seu de l'Escola.
- 11.03.2013 Cloenda i lliurament dels Premis Alfons Ortuño.

ACTA DE LA SESSIÓ NÚMERO 1. CONSTITUTIVA DE LA COMISSIÓ DE COMMEMORACIONS (27 de febrer de 2012)

President

M. Hble. Sr. Artur Mas i Gavarró, president de la Generalitat de Catalunya.

Vocals

Representant del Departament de la Presidència, Sr. Francesc Homs i Molist.

Representant del Departament de Governació i Relacions Institucionals, Sra. Montserrat de Vehí i Torra.

Representant del Departament d'Economia i Coneixement, Sr. Antoni Castellà i Clavé.

Representant del Departament d'Ensenyament, Sra. Mònica Peñña i Pérez.

Representant del Departament de Salut, Sr. Jaume Tort i Bardollet.

Representant del Departament d'Interior, Sr. Pere Torres i Grau.

Representant del Departament de Cultura, Sr. Jordi Cabré i Trias.

Representant del Departament de Justícia, Sra. Olga Delpaix i Borrell.

Sr. Francesc Cabana i Vancells, president de l'Ateneu Barcelonès, en representació de dita institució.

Sr. Vicent Sanchís i Llàcer, vicepresident primer d'Òmnium Cultural, en representació de dita institució.

Sr. Agustí Colomines i Companys.

Sra. Pilar Rahola i Martínez.

Sra. Vinyet Panyella i Balcells.

Sr. Josep M. Solé i Sabaté.

Secretari

Sr. Cèsar Grijalvo i Estrada.

(Assistent amb veu però sense vot)

Al Palau de la Generalitat de Catalunya es reuneix la Comissió de Commemoracions en sessió número 1, constitutiva, a les cinc hores i tretze minuts de la tarda, amb l'assistència dels membres esmentats.

Excusen la seva assistència la senyora Marian Muro i Ollé, representant del Departament d'Empresa i Ocupació; el senyor Salvador Giner de San Julián, president de l'Institut d'Estudis Catalans, i el senyor Joan B. Culla i Clarà.

....

Per tant, l'acord seria:

- Joan Sales i Vallès, cent anys del seu naixement.t
- Avel·lí Artís-Gener (Tísner), cent anys del seu naixement.
- Pere Calders i Rossinyol, cent anys del seu naixement.
- Xavier Montsalvatge i Bassols, cent anys del seu naixement.
- **Escola d'Administració Pública de Catalunya, cent anys de la seva creació.**
- Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, cent anys de l'establiment de les bases de la seva refundació.
- Manuel Raventós i Domènech, cent cinquanta anys del seu naixement.
- Francesc Pujols i Morgades, cinquanta anys de la seva mort.
- Josep Ferrater i Mora, cent anys del seu naixement.
- *Nosaltres els valencians* de Joan Fuster, cinquanta anys de l'aparició de l'obra.

3 Presentació del Centenari

El 2012 va ser per a l'Escola d'Administració Pública una fita important. El 2 de juliol féu exactament 100 anys que l'Enric Prat de la Riba va publicar les bases per les quals es creava l'anomenada aleshores "Escola de Funcionaris d'Administració Local", i que més tard, un cop passada la dictadura de Primo de Rivera, prendria el nom actual. Cent anys enrere fou pionera al nostre voltant, ja que esdevingué la segona escola de funcionaris més antiga d'Europa, després de la de Düsseldorf (Alemanya).

De llavors ençà, l'Escola ha passat per moltes vicissituds, ha romàs tancada per dues dictadures, però ara, com abans, la seva raó de ser —formar una administració tècnicament qualificada per al bon servei dels ciutadans— continua inalterable.

Aquesta efemèride marcà, sens dubte, l'actuació de l'Escola tot el 2012. Ja el 2011 vam fer una sèrie d'actuacions amb vista a la commemoració de l'aniversari, com el trasllat del monòlit del 75è aniversari, obra de Subirachs, de la vella seu de l'Escola (a l'avinguda Pearson) a l'actual, com també la divulgació del logotip del Centenari a través de la felicitació de Nadal i el calendari electrònic. A aquestes actuacions, en seguiren unes altres, pensades expressament per a la celebració: taules rodones, jornades de debat sobre el passat, present i futur de l'Escola, conferències, l'edició d'un llibre sobre els cent anys d'història, etc., a més dels actes pròpiament institucionals.

En aquest resum trobareu la informació de tots els actes i continguts relacionats amb el Centenari.

Amb ocasió del Centenari es va poder repensar l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i se li va poder donar- l'impuls adequat, per tal que, cada vegada més, sigui un referent admirat per a millorar la manera de servir el país.

Montserrat de Vehí i Torra
Directora

3.1.1 L'Escola d'Administració Pública de Catalunya: 1912-2012

Catalunya viu una etapa definida per l'objectiu compartit per una part important del nostre espectre polític d'aconseguir un estat propi. El desenllaç frustrant del procés d'elaboració del nou Estatut d'Autonomia de Catalunya, amb la lamentable sentència posterior del Tribunal Constitucional, va desencadenar entre molts catalans un distanciament creixent respecte de les autoritats espanyoles, que algunes declaracions recents han accentuat. Ara bé, quan, referint-nos a Catalunya, parlem d'estat propi, es fa inevitable evocar, ni que sigui esquemàticament, l'existència d'una sobirania catalana des de l'emancipació medieval dels monarques francs fins a la caiguda de Barcelona l'11 de setembre de 1714. I potser escau recordar la creació l'any 1359 de la Generalitat, una institució que ara fa 612 anys va adquirir, per fer-ne la seva seu, l'edifici que avui continua acollint-la. Pocs governs del món tenen la seva seu on la tenien fa més de sis-cents anys. I naturalment hauríem d'afegir-hi els períodes successius de recuperació de l'autogovern i les figures dels presidents Prat de la Riba, Macià i Companys, entre d'altres. Ara bé, un instrument decisiu en la construcció d'un estat propi és la formació del funcionariat que ha de permetre disposar d'una administració pública competent i eficaç. N'era ben conscient Enric Prat de la Riba quan, com a president de la Diputació de Barcelona, va publicar, ara fa cent anys, el 12 de juliol de 1912 les bases de creació d'una Escola de Funcionaris d'Administració Local, que l'any 1914 va iniciar les seves activitats docents, incloent-hi assignatures com "règims d'administració local a l'estranger". L'any 1922, ja traspassada a

la Mancomunitat, va adoptar el nom d'Escola d'Administració, que posteriorment s'integraria dins la Generalitat republicana i es restabliria de nou l'any 1979, un cop superada l'etapa franquista, que n'havia comportat el tancament. Manuel Pérez Nespereira acaba de publicar el volum **1912-2012. Escola d'Administració Pública de Catalunya. Cent anys** i hi escriu, referint-se a Prat de la Riba i al propòsit que el va inspirar quan va emprendre el projecte de l'Escola: "la seva tasca de govern estava dirigida a la construcció d'un estat propi, independentment de l'encaix d'aquest Estat en una forma estatal superior o no". És prou coneguda la importància fonamental que té a França la prestigiosa École Nationale d'Administration en la formació de quadres qualificats per a les administracions públiques i de grans figures polítiques. A Catalunya hem d'aspirar que l'Escola d'Administració Pública acabi exercint una influència anàloga, perquè la consecució d'un estat només pot ser una experiència reeixida si s'hi garanteix la capacitat adequada dels qui n'han de fer un instrument gestionat amb fonaments ètics sòlids, però alhora amb coneixements tècnics, criteri contrastat i encert.

Carles Duarte i Montserrat

Poeta

3.1.2 Cent anys de voluntat de servei a un país i a una societat

Profundament colpejada per les crisis polítiques que van desembocar en la Restauració borbònica i la posterior pèrdua de les darreres colònies d'ultramar, la realitat política espanyola d'inicis del segle XX encara estava lluny de ser un estat modern, com reclamaven els sectors regeneracionistes més avançats. En aquest sentit, l'administració de la cosa pública encara es regia per criteris d'afinitat i de clientelisme polític. És en aquest context que es desenvolupa i pren cos el catalanisme polític, no només com a reivindicador d'autonomia política per a Catalunya, sinó també com a locomotora de la modernització de les estructures de l'Estat, entre les quals, evidentment, hi ha l'Administració pública.

Per donar resposta a aquests reptes, el 1907 el president del Consell de Ministres, el mallorquí Antoni Maura, va intentar reformar les administracions públiques per acabar amb les males pràctiques i, al mateix temps, satisfer les qüestions plantejades des de Catalunya. La inquietud per bastir un sistema de gestió públic eficient i de qualitat ja figurava en el pensament del president de la Diputació de Barcelona, Enric Prat de la Riba, i així ho recull la Memòria presidencial a la Diputació el 1910.

El 1911 s'inicia el procés per a la creació de la Mancomunitat de Catalunya, com a institució aglutinadora de les quatre diputacions provincials, la qual es constitueix formalment el 6 d'abril de 1914 amb la voluntat d'avançar també en la modernització

de l'administració pública local, dotant-la d'un cos funcional competent en les seves funcions i professionalitzat en la seva organització. El 2 de juliol de 1912, Prat de la Riba, promou les Bases de constitució de l'Escola de Funcionaris de l'Administració Local, com a avançada catalana de la tan necessària reforma administrativa de l'Estat. Prat de la Riba veu en les obsoletes estructures de l'estat burocràtic centralitzat, enyoradís de les velles glòries hispàniques, el principal obstacle a l'imprescindible procés regenerador i un ferm topall per al desenvolupament econòmic, polític i institucional de Catalunya.

Així doncs, l'objectiu de creació d'una escola per a la formació i capacitació de funcionaris obeeix tant a unes perspectives regeneracionistes com a unes perspectives catalanistes. Amb la fundació de l'Escola de Funcionaris de l'Administració Local, una vegada més Catalunya se situa al capdavant de l'esforç de modernització de l'Estat; no endebades l'Escola serà la segona que es creï a Europa en el seu gènere després de l'alemanya a Düsseldorf, en la qual s'inspirarà. En un primer moment, l'objecte de l'Escola serà *“preparar degudament als futurs empleats dels Ajuntament i de les Diputacions i, en son dia, de la Mancomunitat. De moment, emperò, dita preparació serà referida principalment als de l'Administració municipal, sens perjudici de l'ampliació als demás, quan les circumstancies ho permetin”* (Bases per a la creació de l'Escola, aprovades per la Diputació de Barcelona el 2 de juliol de 1912). Així mateix, l'Escola no es conforma a formar els futurs servidors públics sinó que també es fixa com a objectiu *“completar els coneixements dels funcionaris que actualment ocupin llocs en els organismes administratius abans esmentats, que vulguin perfeccionar i especialitzar els seus coneixements”*. Dit en paraules d'avui en dia, la primera Escola de Funcionaris de l'Administració Local no només és pionera en la capacitació dels futurs funcionaris, sinó també en la formació continuada i perfeccionament dels ja

existents, així com també és un centre de recerca en ciències jurídiques i administratives. Tota una declaració d'intencions.

Aprovada la Mancomunitat, l'Escola començarà a caminar-hi en paral·lel, amb ensenyaments eminentment pràctics focalitzats en el dret públic, la hisenda pública i els procediments administratius i judicials, tots impartits en català, que fou declarat idioma oficial de l'Escola. No obstant això, la seva dependència orgànica de la Mancomunitat no s'esdevé fins al 1920, i durant els primers anys manté una vinculació amb la Diputació de Barcelona. L'any 1922 canvia de nom i n'adopta un que, amb modificacions, arribarà fins els nostres dies: "Escola d'Administració", i és que els seus ensenyaments i les seves activitats anaven més enllà del món de l'Administració local. L'Escola ja havia format a una desena de promocions quan va ser suprimida el 1924 durant la dictadura del general Miguel Primo de Rivera, com tantes altres entitats senyeres que configuren la personalitat pròpia catalana.

La segona etapa s'inicia amb la represa de les activitats, l'any 1930, i serà durant el període de la II República, i amb al govern de la Generalitat, que l'Escola torna a viure moments d'apogeu amb la formació del cos de funcionaris de l'administració autònoma. Però tal com havia succeït quinze anys abans amb Primo de Rivera, el 1939 el general Franco tornarà a prohibir les activitats de l'Escola, la qual patirà el mateix ostracisme que la resta d'institucions representatives de la voluntat catalana d'autogovern fins al restabliment de la Generalitat. És així com el Decret de 14 de maig de 1979 procedeix a la recuperació de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya com a ens que havia d'actuar en els àmbits de selecció i preparació de funcionaris.

Tret del cos de funcionaris transferits des de l'Administració

central de l'Estat i les diputacions a la novella administració autonòmica, durant els primers anys de la recuperació de l'autogovern l'Escola serà fonamental en el procés formatiu dels nous funcionaris que s'incorporen a l'estructura administrativa de la Generalitat; un col·lectiu sense cap tipus d'experiència prèvia i sense un model que oferís la certesa de la qualitat i eficàcia dels processos administratius, al qual calia oferir una formació de qualitat i ajustada a les necessitats d'una societat que també estava en ple procés transformador.

Com en la primeria del segle XX —quan es va fundar l'Escola— i com en el trànsit de la dictadura a la democràcia de la dècada dels 80, en el moment present també estem vivint un procés transformador de la realitat, en el qual l'Escola d'Administració Pública de Catalunya hi torna a tenir un paper fonamental. Aquesta vegada, però, amb tot el bagatge que representa ser una de les institucions identificadores de la personalitat política de Catalunya amb 100 anys d'història al seu darrere, que ha viscut —i patit quan les circumstàncies alienes ho han imposat— les mateixes vicissituds que el país al qual serveix.

Avui dia, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya s'ha convertit no només en tot un referent en la formació i capacita­ció dels cossos funcionaris que desenvolupen la seva actuació a qualsevol de les administracions catalanes, sinó també en un instrument formatiu i informatiu dels càrrecs públics i electes. Molt especialment d'aquells que tenen responsabilitats a la Generalitat de Catalunya i als municipis, com ara els alcaldes i regidors, sobretot dels que veuen en el desenvolupament del seu càrrec la culminació d'una vocació personal, a qui l'Escola acompanya en la seva tasca de gestió de governs de proximitat amb les persones i ho fa sota paràmetres de qualitat, de voluntat de servei i de comportament ètic. Així mateix, com en els seus inicis, l'Escola continua essent centre de recerca de

ciències jurídiques i administratives, des d'on s'impulsa la investigació sobre la gestió pública, el dret públic, l'organització administrativa, l'economia del sector públic, la funció pública, en estreta col·laboració amb les universitats catalanes.

Aquests esforços per excel·lir, s'han vist reconeguts amb diferents reconeixements. D'una banda, la concessió del Premi CATCert a la millor iniciativa de signatura electrònica de la Generalitat de Catalunya pel programa GEXAM (eina de gestió d'exàmens per a l'Administració local i l'Administració de la Generalitat), o els recents guardons que li ha atorgat l'INAP (Instituto Nacional para las Administraciones Públicas) a la innovació didàctica i a la millor actuació en la gestió de la formació, per les actuacions "Projectes directius aplicats" i "EAPC *wiki*: la solució eficaç per a la feina en equip en l'organització i en l'edició de materials formatius", respectivament. De l'altra banda, les publicacions científiques de l'Escola, la *Revista catalana de dret públic* i la *Revista de Llengua i Dret*, amb més de vint-i-cinc anys d'existència, han merescut la consideració de la comunitat internacional per la seva qualitat objectivament verificada i han esdevingut referents de la seva especialitat.

En síntesi, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya no és només una institució centenària, que reflecteix que la voluntat catalana d'autogovern ve de lluny, sinó que ha esdevingut un pilar fonamental per projectar aquesta voluntat cap al futur.

Gabinet Uribe. Comunicació per a l'acte del 2.7.2012

3.2 El logotip del Centenari

Els creadors del logotip

El Gabinet Uribe va col·laborar en diverses tasques del projecte Centenari EAPC. Una d'elles fou el disseny del logotip, en van oferir diverses propostes, una de les quals es va seleccionar pel un disseny modern, amb força impacte, i es va incorporar a la papereria i correspondència de l'Escola en format digital.

3.3 Reunió de directors i directores de l'Escola (1979-2012) en motiu del Centenari de l'entitat

Dilluns, 27 de febrer de 2012

En el marc del Centenari de l'Escola i convidats per la directora, Sra. Montserrat de Vehí, es reuniren tots els directors i directores del període 1979- 2012.

D'esquerra a dreta, Eduard Sánchez Monjo, Rut Carandell i Rieradevall, Martí Pagonabarraga i Garro, M. Teresa Martí i Castro, Josep-Enric Rebés i Solé, Montserrat de Vehí i Torra, Josep M. Vallès i Casadevall, M. Teresa Aragonès i Perales, Joaquim Ferret i Jacas, Josep M. Guinart i Solà, Juli Ponce i Solé i Simó Aliana i Magrí. (foto: David Campos)

Com una de les activitats simbòliques del Centenari de l'Escola, però també com a reconeixement institucional i personal, la directora de l'Escola, Sra. Montserrat de Vehí, es va reunir amb tots els directors i directores de l'Escola des de la seva restauració el 1979. No hi va faltar el seu primer director, el Sr. Josep M. Vallès i Casadevall i, per ordre cronològic, els senyors i senyores Martí Pagonabarraga i Garro, Josep-Enric Rebés i Solé, Eduard Sánchez Monjo, Joaquim Ferret i Jacas, Simó Aliana i Magrí, Josep M. Guinart i Solà, M. Teresa Martí i Castro, Rut Carandell i Rieradevall, Juli Ponce i Solé, M. Teresa Aragonès i Perales, i Carles Ramió i Matas, que s'afegí a l'acte més tard.

La reunió, entranyable, de retrobament i intercanvi d'impressions al voltant del Centenari de l'Escola, va servir, també, per donar a conèixer als antics directors i directores els actes i les activitats previstes per commemorar el Centenari, que dona sentit a les paraules d'Enric Prat de la Riba, que va signar les Bases de constitució de l'Escola, el 2 de juliol de 1912: *“La força de les nostres idees la mesurarà el temps”*.

Foto: David Campos

3.4 Entrevista amb Montserrat de Vehí, directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

Dilluns, 27 de febrer de 2012

“No és possible imaginar-se una Catalunya sense un govern propi, i sense una Escola d'Administració Pública que formi els millors empleats i directius públics per exercir amb responsabilitat i diligència l'encàrrec dipositat per la ciutadania de governar bé el país”.

Així ho expressa Montserrat de Vehí, directora de l'EAPC, que, amb motiu del Centenari de l'Escola, reflexiona en aquesta entrevista sobre el passat, el present i el futur d'aquesta institució.

Aquest any l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) celebra el seu Centenari i això la converteix en l'escola de funcionaris més antiga d'Europa entre les que es troben actualment en funcionament. Quina valoració en feu?

Després dels anys de dictadura, en l'etapa de la reinstauració de la Generalitat provisional, l'EAPC va ser una de les entitats cabdals en la recuperació, simbòliques del bon fer, i va complir la funció de formar empleats públics que poguessin atendre els serveis corresponents a les competències traspassades, que arribaven en comptagotes. Al llarg d'aquests anys ha tingut bàsicament dues dependències orgàniques (Presidència i Governació), estretament vinculades a l'exercici de la competència de la funció pública i de la formació i selecció dels empleats públics.

Com ha evolucionat l'Escola des de la seva creació fins a l'actualitat? Creieu que conserva l'esperit d'aquelles bases publicades per Enric Prat de la Riba el 1912?

L'obra de la Mancomunitat de Prat de la Riba, de curta durada (1914-1925) però d'intensos resultats, anava més enllà de la descentralització i de l'exercici de les competències per sembrar les bases del que seria una concepció autonomista de Catalunya. Es va donar un sentit especial a determinades institucions que havien de servir per a la conscienciació diferencial catalana i, a més, posaren les bases per a una administració pròpia i un equip de persones preparades per a les futures tasques de govern.

És en aquest context que es van crear l'Escola de Funcionaris d'Administració Local (1912) i altres institucions significatives amb un denominador comú, "Escola i cultura", o dit d'un altra manera, "Formació i identitat", aspectes rellevants en la configuració de l'autogovern i de la realitat nacional catalana. En la recuperació de l'autogovern, a finals dels anys setanta, l'Escola d'Administració Pública va fer de pont entre el passat i el present i va adquirir la força que un govern necessita per alçar una administració de nou a partir de la memòria, però amb garanties de durabilitat i èxit vers el futur i el segle XXI .

He arribat a l'Escola en el segle XXI i crec que la visió de Prat de la Riba, de Tarradellas i de Pujol, que inclou la fundació i la recuperació provisional i definitiva, continua vigent i viva. No és possible imaginar-se una Catalunya sense un govern propi, i sense una Escola d'Administració Pública que formi els millors empleats i directius públics per exercir amb responsabilitat i diligència l'encàrrec dipositat per la ciutadania de governar bé el país. El meu repte és que aquest centenari ens serveixi a tots per mantenir ben viu aquest encàrrec.

Després de cent anys, quin creieu que ha de ser el futur de l'Escola? Com respon la institució als reptes que planteja una societat tan complexa com la del segle XXI?

Si em pregunteu com i només puc contestar amb una paraula, diria que 'adaptant-se'. Aquesta paraula serveix per a tot i per a tothom, persones públiques i persones privades: adaptar-se o morir. Quina és l'adaptació que requereix l'Escola actualment? Al meu entendre, aquella que ofereixi més solucions als problemes concrets de les administracions públiques: assegurar la continuïtat en la millora i superació del nivell tècnic i professional que demana la societat. Això se subdivideix en diversos subreptes: un és la formació dels directius públics; l'altre la dels

comandaments intermedis i dels equips en general. La resposta rau en la suma de col·laboració i servei en el mínim de temps possible, perquè la situació actual ens obliga a actuar a curt, a mitjà i a llarg termini. Si hagués de destacar una idea, crec que la clau és la intersecció de formació, selecció i innovació.

Quines són les línies d'actuació prioritàries en aquests moments?

Enfortir l'entitat i la missió per a la qual va ser creada. Convertir-la en una entitat propera i oberta, valenta, on tinguin cabuda tots els empleats públics, i amb les portes ben obertes a idees noves, a noves maneres de fer gestió pública que tinguin un alt grau d'usabilitat per a les administracions públiques catalanes. Una escola molt professional, que respecti el seu entorn i que sigui reconeguda per la qualitat i les bones pràctiques. Que difongui bé i transversalment els missatges que el Govern li encomani en relació amb el seu objectiu de formació, selecció i innovació. Que conegui què passa en el món, que sàpiga exportar els seus millors productes, i que, en definitiva, actuï localment, però pensant globalment. En definitiva, que serveixi per fer possible el canvi de cultura que la societat ens demana.

El proper 12 de març se celebra l'acte que inaugura la commemoració del Centenari. Com marcarà aquesta efemèride les activitats de l'Escola durant el 2012?

És un honor que personalment hi pugui ser present, això d'entrada. També és una oportunitat per contactar les persones que al llarg de molts anys s'han sentit part de l'Escola, amb il·lusió per la feina ben feta. Dels bons vins en diuen solera. Nosaltres en diem bones pràctiques. També és un esforç addicional, especialment per al personal de l'Escola, perquè a més de les

tasques habituals se'ls afegeixen les derivades de la commemoració, que equivalen al procediment preparatori per a una ISO: tenim més mirades pendents del que fem, i més preguntes sobre com ho fem, i sobre si fem el que cal fer. A tots els diria que tenim la voluntat ferma de fer les coses ben fetes. En tindrem resultats al final, només cal ser pacients i esperar.

El Centenari ens ha dut a crear uns premis a la mida del segle XXI que portaran el nom d'Alfons Ortuño, un repte i una gran mostra de respecte per la persona que hi dóna nom. Es tracta de premis que s'enfocaran a la innovació i a les bones pràctiques de les administracions públiques catalanes, on tothom hi té cabuda. Millor dit, volem que hi puguin ser candidates totes les administracions catalanes. Es tracta de compartir, reconèixer i visibilitzar els projectes implantats, petits o grans, que ens fan creure en allò que fem. I després seguirem endavant, però encara millor!

Què significa personalment assumir la direcció de l'Escola en aquest moment històric per a la institució?

Actuar i potenciar la tramuntana perquè s'emporti els núvols i les humitats i alliberi les energies de tants directius i empleats públics que desitgen actuar i servir el país.

3.5 El racó patrimonial

Per acompanyar al monòlit, a la nova ubicació a l'Escola, es van crear dos plafons, en català, castellà i anglès.

Per una banda, es llegeix la informació següent:

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya ha rebut la Creu de Sant Jordi l'any del seu Centenari.

Josep Maria Subirachs, l'any 1987, pel 75è aniversari, creà el monòlit d'homenatge a Enric Prat de la Riba, fundador, l'any 1912, de l'Escola.

Joana Ortega, presidenta del Consell rector i vicepresidenta del Govern, Montserrat de Vehí, directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, i Judit Subirachs, representant de l'autor, el 12 de març de 2012 van signar l'acta de recepció del monòlit, anomenat Estela.

Traslladada des de l'antiga seu a l'avinguda Pearson, Bruno Gallart netejà i polí l'escultura, per recuperar la força de la pedra calcària negra, procedent de Calatorao (Saragossa), amb què Subirachs va esculpir el perfil del fundador, gravà l'escut de la Generalitat i recordà que, com deia Prat de la Riba, "la força de les nostres idees la mesurarà el temps".

L'estela commemorativa té unes dimensions de 272 per 78 per 97 centímetres, en forma de pilar o làpida.

Per l'altra banda es llegeix:

La Casa Antoni Roger és la seu de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

Enric Sagnier i Villavecchia (1858-1931) fou un dels arquitectes catalans més prolífics dels segles XIX i XX i la construí al costat dret de l'Eixample, entre el 1888 i el 1890, amb un estil eclèctic d'aire modernista, bastit amb pedra de Montjuïc, que barreja columnes jòniques, merlets, baranes de ferro i pedra, ulls de bou, gregues, mitjos arcs i llindes renaixentistes, amb el marbre majestuós de l'escala interior.

A les primeres dècades del segle XX la Casa Antoni Roger fou la seu de la reconeguda Acadèmia Granados (després, Acadèmia Marshall) del compositor i pianista Enric Granados (1867-1916) que va morir amb la seva esposa en l'atac al Sussex, al canal de la Mànega, durant la Primera Guerra Mundial.

Per commemorar aquest fet el Reial Cercle Artístic va sufragar l'alt relleu de bronze, visible a la façana de la Casa Antoni Roger, dedicat a Enric Granados, que creà l'escultor Borrell Nicolau (1888-1951) amb la llegenda d'Apel·les Mestres.

A la Casa Antoni Roger coincideixen l'estela monolítica, dedicada a Prat de la Riba, i l'alt relleu, a Enric Granados, com succeeix al Palau de la Generalitat, amb les testes de bronze dels diversos presidents de la Generalitat que hi ha al pati dels tarongers, fetes per Josep M. Subirachs i Borrell Nicolau.

La Casa Antoni Roger va passar a ser la seu de l'Escola

d'Administració Pública de Catalunya l'any 2000, com ho és també de l'Institut Europeu de la Mediterrània, amb una superfície de construcció total de 4.440 metres quadrats, amb cinc plantes i un soterrani, que s'han mantingut, conservat i restaurat respectant la decoració original i la distribució de les sales nobles de la planta principal i incorporant al vestíbul general, al costat de les escales interiors, l'estela commemorativa a Enric Prat de la Riba, que creà en Josep Maria Subirachs.

3.6 El trasllat del monòlit

Fotos: Guillem Cubells

Fotos: Guillem Cubells

3.7 Arribada i col·locació del monòlit a la seu de l'Escola

Fotos: Guillem Cubells

Foto: Miquel Coll

4 Acte inaugural del Centenari de l'Escola

4.1 La recepció del monòlit

Acta de recepció del bé patrimonial monòlit, anomenat estela, a la seu de l'escola d'administració pública de catalunya

Nota de premsa. Dimarts, 12 de març de 2012. EAPC

La vicepresidenta del Govern presideix l'acte inaugural del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

Hi han assistit els exconsellers i exconselleres de Governació i els directors i directores que ha tingut l'Escola des de la seva recuperació.

L'Escola va ser fundada per Enric Prat de la Riba el 1912.

D'esquerra a dreta,
Montserrat de Vehí, Joana Ortega i Judit Subirachs

Foto: Jaume Soler

La vicepresidenta del Govern i titular del Departament de Governació i Relacions Institucionals, Joana Ortega, ha presidit l'acte que dona el tret de sortida a la commemoració del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC). La vicepresidenta ha estat acompanyada per la directora de l'Escola, Montserrat de Vehí, i els membres del Consell Rector de l'Escola.

L'acte ha comptat amb la presència dels exconsellers i exconselleres de Governació i de la pràctica totalitat dels directors i directores que ha tingut la institució des de la seva recuperació, que s'han constituït en Grup Promotor de la candidatura de l'Escola a la creu de Sant Jordi 2012.

L'acte ha començat amb la salutació de la vicepresidenta i un breu parlament de la directora de l'EAPC. Tot seguit, Josep Maria Vallès, que va ser el primer director de l'Escola restablerta, ha pronunciat la conferència "Més enllà dels cent anys: revalorar el servei públic".

A continuació, s'ha fet la recepció simbòlica del monòlit d'homenatge a Enric Prat de la Riba, obra de Josep Maria Subirachs, reubicat al vestíbul de l'Escola. S'ha dut a terme la signatura de l'acta de recepció de l'escultura, que ha estat traslladada des de l'antiga seu de l'entitat, i hi ha intervingut breument Judit Subirachs en nom de l'artista. La vicepresidenta del Govern, Joana Ortega, ha fet la cloenda de l'acte.

(...)

Commemoració del Centenari

L'activitat de l'Escola durant el 2012 estarà profundament lligada a la celebració dels seus cent anys d'existència amb l'impuls de nombroses iniciatives, entre les quals destaca la creació del Premi Alfons Ortuño de bones pràctiques en matèria de gestió pública, i l'edició d'un llibre sobre els cent anys d'història.

Així mateix, els exconsellers i exconselleres de Governació i els exdirectors i exdirectores de l'EAPC s'han constituït en Grup Promotor de la candidatura per tal que s'atorgui la Creu de Sant Jordi a l'Escola amb motiu del Centenari i la contribució de l'entitat en la recuperació institucional del país i en la formació i la selecció dels empleats públics, així com en la recerca en l'àmbit de l'Administració pública.

Així mateix, es preveu la celebració, al mes de juliol, d'un acte institucional de commemoració dels cent anys de la signatura de les Bases de Constitució de l'Escola.

4.2 Conferència

Més enllà de cent anys: revalorar el servei públic

Josep M. Vallès,
primer director de l'Escola restaurada

12.03.2012. Intervenció en l'acte de commemoració dels 100 anys de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

La directora de l'Escola m'ha demanat unes paraules en aquesta sessió commemorativa del Centenari de l'Escola. Agraeixo la seva confiança i ho faig amb molt de gust. Però també amb consciència que no puc assumir cap representació col·lectiva, ni molt menys cap condició de més qualificació que d'altres que podrien fer-ho millor que jo mateix. Ha estat l'ordre cronològic en la successió de directors de l'Escola restaurada el que m'ha portat a intervenir en aquest acte.

Però no desaprotararé l'ocasió de sotmetre a la vostra consideració unes anotacions personals i, per tant, discutibles, al fet que commemorem o que comencem a commemorar aquesta tarda. Les faré com a persona que –amb perspectiva acadèmica durant bastants anys i amb compromís polític institucional durant alguns - s'ha interessat per la millora de les administracions públiques catalanes.

Aquestes anotacions es referiran, en primer lloc, al sentit, a la intenció original de la fundació de l'Escola. En un segon moment, em preguntaré en quina mesura s'ha pogut satisfer aquella intenció fundacional durant els 100 anys de la seva existència. I, finalment, procuraré extreure alguna conseqüència de tot plegat.

El sentit original de la institució i el seu context històric

En primer lloc, és obligat recordar un cop més el sentit de la iniciativa que commemorem. Una iniciativa amb gran significació política: la decisió d'en Prat de la Riba de posar en marxa un centre de formació i de recerca que tingués com a objecte l'Administració pública.

Era una iniciativa inscrita en els eixos de l'estratègia pratiana de reconstrucció nacional. Com ho eren les comunicacions – carreteres i telèfons que havien d'articular el territori, com ho eren el foment de l'alta cultura i la investigació confiada a l'Institut d'Estudis Catalans i a la seva Biblioteca, el foment dels ensenyaments tècnics, comercials i professionals o la importació de tecnologia aplicada al progrés industrial del país.

En aquest ventall impressionant i coherent d'actuacions públiques, primer des de la Diputació, després des de la Mancomunitat, l'Escola ocupa un lloc vertebral. No secundari, sinó substantiu com a eina de realització del projecte polític global de Prat.

És una iniciativa que fa ressonar a Catalunya un moviment politicoacadèmic, manifestat als Estats Units i a l'Europa més avançada en les dècades darreres del XIX i en la primera dècada del XX. És un moviment que pretén un tractament científic de la política i de l'administració i una preparació més sòlida dels seus professionals.

Vol respondre a la creixent complexitat de societats industrialitzades on es manifesta el rendiment insuficient d'unes administracions basades en la rutina, el caciquisme i la corrupció.

Als EEUU, és l'època en què es crea el primer Departament de Ciència Política i de l'Administració a la Universitat de Columbia, a NY. En què un professor de Princeton, Woodrow Wilson, publica un article clàssic sobre l'Estudi de l'Administració (1897), ensenya aquesta matèria a la mateixa universitat i acaba l'any 1914 convertit en president dels Estats Units, amb una programa reformador de les institucions i pràctiques administratives. A Europa, és el moment (1905) en què els socials-liberals de la Fabian Society funden la London School of Economics and Political Science i el seu principal promotor –Sidney Webb s'assigna precisament la càtedra d'administració pública. És finalment l'època en què Max Weber a Alemanya va elaborant la seva anàlisi de la burocràcia com a instrument modernitzador de l'Estat.

Són operacions de caràcter acadèmic. Però no exclusivament, ni principalment. Perquè aquesta dimensió és acompanyada-, recolzada, més aviat, en un impuls polític reformador, en una voluntat d'incidir sobre la societat i la política del seu entorn.

Crec que cal inserir la iniciativa de Prat de la Riba en aquest context, tingués o no tingués coneixement directe del que passava a altres països. Perquè la creació de l'Escola no coincideix per casualitat amb aquelles iniciatives.

Arrenca d'una mateixa preocupació.

La preocupació per resoldre amb més coneixement i més formació problemes de tota mena que es plantegen a societats industrialitzades i que no pot solucionar una administració a càrrec de persones que només compten amb l'aprenentatge de la pràctica o que no poden exhibir més mèrit que una fidelitat als seus patrons polítics.

Per això, també es enganyariem si veiéssim l'Escola de Prat solament com una operació tècnica o estrictament acadèmica, sense sentit polític. De manera prou explícita, se li assigna la funció de “no només capacitar professionals per a l'Administració local, sinó de convertir-se en centre d'estudis i investigació destinat al desenvolupament de les ciències jurídicoadministratives” com escrivia el recentment traspassat professor Sarrion Gualda en la seva tesi doctoral sobre l'Escola.

I podríem afegir també com un centre de desenvolupament de coneixement econòmic si tenim en compte que tres dels seus

primers professors i impulsors –Vidal i Guardiola, Reventós Bordoy i Tallada- són importadors cap a Catalunya del coneixement econòmic europeu del moment.

La pretensió de Prat va bastant més enllà de comptar amb un centre de formació professional. Ho declara la Memòria de 1914: “...Pel que s’ha dit es veu que si necessària és una Escola de funcionaris, tant o més ho és una Escola d’administració”. Una escola de la “ciència del govern”, com diuen altres documents de l’època, una “ciència del govern” o “ciència administrativa” que havia de veure “en l’administració, més que un seguit de lleis, un seguit de fenòmens socials” (Mem. 1915, SR 47) ... que s’han de plantejar, encaçar i resoldre”.

L’objectiu estava encara més justificat a Catalunya que a altres països.

Catalunya començava a recuperar la capacitat de governar-se que havia perdut feia temps. Aquesta pèrdua havia comportat també l’afebliment o la desaparició d’un cert “sentit d’estat”, del “valor de la política o de la cosa pública”, perquè era percebuda com a fet aliè, estrany, controlat per forasters i davant del qual convenia mantenir-se apartat o recelós.

La recuperació del sentit de la cosa pública és la condició de la recuperació i d’un bon exercici de l’autogovern. Ho evocava el Manifest de la Unió Catalanista que Prat redactava el 1898 en plena guerra de Cuba.

Deia en Prat: “Ara veurà el poble català, sobretot, aqueixa part

que creu complir amb el seu deure cuidant-se només dels seus negocis... si és urgent i d'absoluta necessitat que Catalunya tingui el govern del seus interessos...

Ara veurà si en teniem de raó quan el cridàvem a aixoplugar-se sota la nostra bandera dient-li que no n'hi havia prou de dominar els tallers i els magatzems mentre uns altres dominaven en assemblees, ministeris i oficines..." (*Als Catalans*. Manifest de la UC, 12/06/1898. Cfr. Balcells-Ainaud p. 570).

Doncs bé. Per dominar en "assemblees, ministeris i oficines", calia reclamar més atenció al servei públic, valorar-lo i posar a la seva disposició els coneixements i les capacitats per a exercir-lo de forma satisfactòria. Prat veia clara la necessitat de contrarestar una deriva persistent en la cultura social i política catalana, estranya o refractària a la cosa pública.

Una cultura que —anys després— simplificava una dita -no sé si apòcrifa — atribuïda a un economista català que ens ha deixat també no fa gaire quan contrastava l'objectiu de les facultats de ciències econòmiques de Madrid i de Barcelona: la de Madrid servia per preparar carrabiners i la de Barcelona per ensinistrar contrabandistes.

Recapitulo. Prat va preveure que una Catalunya autogovernada necessitava carrabiners i que no era suficient per gestionar una administració pròpia l'experiència comercial o empresarial en la qual fins aleshores havia excel·lit la societat catalana. Per això mateix, l'Escola tenia un lloc central —i no complementari o subaltern— en el disseny de Prat de la Riba per modernitzar el país des del poder polític limitat que començava a assumir.

Un balanç actualitzat: els darrers 30 anys

Segona anotació: ¿Què ha passat durant aquests 100 anys, des de l'elaboració de la memòria de 1912 adreçada per Prat a la Diputació i que prenem com a data fundacional? ¿Com s'ha traslladat l'ambició inicial a la realitat? ¿Fins a quin punt s'han assolit els objectius de la seva creació?

Val a dir, per començar, que l'Escola, com el país en el seu conjunt, ha tingut cent anys d'història accidentada. Ha travessat els mateixos alts i baixos que ha patit la societat catalana, de vegades per imposició exterior, de vegades per feblesa interna. Aquesta és la cara negativa en la història de la institució. La cara positiva —la bona notícia— és que —malgrat tot— l'Escola ha subsistit i és avui una realitat activa.

Però quan repasso la història més recent, la de l'Escola restaurada que arrenca el 1979, la que hem viscut els que som avui aquí, la pregunta que em faig és si aquesta Escola i, amb ella, el neguit per tenir una administració de qualitat, ben servida per professionals competents, motivats i socialment valorats, inspirada per una visió positiva de la cosa pública, del servei públic ha seguit ocupant el mateix lloc preferent que ocupava en el disseny estratègic del seu fundador. O si, per contra, ni la societat catalana ni els seus governs li han atorgat aquella posició, aquella consideració que anunciava el seu moment fundacional.

No puc tenir dubtes sobre el compromís amb la institució per part dels consellers i de les conselleres dels governs de Catalunya que —des de 1979— han tingut la responsabilitat d'impul-

sar i supervisar l'acció de l'Escola. Només citaré el conseller Ortínez, de qui vaig rebre l'encàrrec de posar-la en marxa, en un acte de confiança que haig d'agrair perquè no havíem tingut mai cap relació personal o política.

Ortínez —ho va subratllar en unes memòries molt reveladores— tenia també la convicció que la recuperació de la Generalitat reclamava un instrument com l'Escola, entesa com un centre potent d'influència efectiva sobre la configuració de la nova administració i del seu personal. D'una administració que havia de garantir la consistència de l'acció de la Generalitat. En altres termes, que havia de ser un factor de construcció d'un cert "sentit d'estat", que Ortínez també trobava a faltar com ho havia fet en Prat.

Però aquesta intenció que presumeixo en els consellers i conselleres responsables i en els successius directors, estic menys segur de trobar-la com una prioritat política en les estratègies governamentals que s'han succeït en els darrers 30 anys. ¿Podem afirmar amb contundència que els governs de la Generalitat —inclòs el govern del qual vaig formar part— han situat la qüestió de l'Administració pública entre les seves prioritats efectives? És a dir, no declaratives o cerimonials, sinó concreta- tades en decisions de govern i pressupostàries estables i continuades.

Costa donar una resposta afirmativa a la pregunta. No crec honestament que l'Escola i la funció que li corresponia hagi constatat entre les polítiques prioritàries de les tres dècades últimes, si ho comparo amb altres decisions estratègiques: per exemple, comptar amb un sistema públic de mitjans de comunicació,

instrumentar una política d'immersió lingüística o construir unes forces de seguretat pròpies. Han estat tres polítiques positives, estratègiques, ambicioses, difícils i de cost elevat, però adoptades pels seus efectes a llarg termini sobre la societat catalana i el seu sistema polític.

Doncs bé. Una política de tant o més impacte a llarg termini com és la política de configuració d'una administració innovadora i la formació del seu personal no em sembla que hagi rebut la mateixa prioritat.

Un indicador revelador l'he trobat en el text de les memòries dels presidents de la Generalitat que les han publicades. Ni en les quaranta pàgines impressionistes que el president Maragall dedica al seu pas per la presidència, ni en les 400 pàgines detallistes que el president Pujol dedica als primers dotze anys de la seva força més llarga presidència, hi ha cap referència a l'assumpte: ni a la preocupació per renovar l'Administració pública, ni a l'Escola com a instrument per a aquest objectiu.

Algú dirà que caldria anar als programes electorals dels seus partits, als seus discursos d'investidura o a molts altres textos seus o al DOGC, abans d'arribar a una conclusió precipitada. Potser sí.

Però no deixa de ser simptomàtic aquest silenci quan dues figures polítiques de primera magnitud fan un recull seleccionat dels seus objectius polítics i de les seves realitzacions de govern.

Podem explicar benèvolament aquesta omisió interpretant que el seu neguit per l'assumpte hauria de donar-se per descomptat i, per tant, no calia explicitar-lo. Potser sí. Però també podem interpretar que ho consideraven tan complex que més valia esquivar el tema. Descarto que fos perquè no li donaven tanta importància. Però, en tot cas, és un silenci que no m'acaba de deixar content.

Vull aportar en aquest punt el testimoni d'un jurista prestigiós, d'un ciutadà lúcid i ponderat com en Josep M. Puig Salellas. L'any 2003 – 23 anys després de la restauració de la Generalitat- en Puig publicava un llibre –Catalunya: la penúltima cruïlla- on feia un balanç de l'autogovern i dibuixava una perspectiva de futur. És interessant rellegir el llibre avui, 10 anys després de la seva aparició.

En el seu balanç dels primers 23 anys de l'autonomia, en Puig negava la idea que “si el sistema autonòmic no ha funcionat de manera prou satisfactòria és només a causa del poc marge que deixa a la nostra iniciativa i, per tant, al final, (és) culpa dels altres. I això no seria cert”, escrivia en Puig. “Hi ha coses que nosaltres no hem sabut fer prou bé. I la raó difusa és –segons Puig una insuficiència de “sentit institucional”, “un cert distanciament cultural pel que fa al govern de la cosa pública”. Més en concret, la insuficient atenció al fet que “a l'hora de governar útilment un país, és fonamental l'organització de tot un sistema administratiu des de baix... especialment a l'hora de fer la selecció del personal...”. I en Puig Salellas il·lustra aquesta manca d'atenció amb un exemple d'una decisió política que critica justament.

Un context desfavorable per a l'Escola restaurada

Però en descàrrec —si més no parcial— d'aquesta responsabilitat que podríem atribuir amb en Puig als dirigents de la Tercera Generalitat, seria necessari també contextualitzar la seva actitud, tal com ho he fet amb Prat i la seva obra. Si ho fem, aquesta posició menys destacada assignada a l'Escola trobaria una certa explicació.

Mentre que l'Escola de Prat s'inseria en un conjunt d'iniciatives reformistes d'altres països que buscaven millorar l'acció política i administrativa, el restabliment de la Generalitat i de l'Escola coincideixen a finals dels anys 70 i inicis dels 80 del segle passat amb el ressorgiment en el món occidental d'un pensament que predica amb insistència la reducció o la retirada del sector públic.

És una doctrina que exhibeix una gran desconfiança envers el paper d'aquest sector públic en les relacions econòmiques i socials. Una desconfiança que sovint esdevé bel·ligerància oberta. Des de la seva perspectiva, el paper de la política, dels governs i de les administracions que els auxiliïen ha de ser reduït als mínims.

Quin és el fonament d'aquesta doctrina? És la interpretació de tot comportament humà com el d'un egoista racional, preocupat per protegir els seus interessos particulars en competència amb altres egoistes racionals que busquen el mateix. En

aquesta anàlisi, la idea de societat és un concepte extravagant: “la societat no existeix, existeixen els individus”. I els governs no poden resoldre problemes socials que no són tals: el que fan, en tot cas, és provocar-los o agreujar-los.

Des d'aquesta perspectiva, el comportament egoista natural dels individus també caracteritza lògicament la conducta dels polítics i dels empleats públics. Els polítics, només interessats pels seus resultats electorals i per la parcel·les de poder que volen conquerir o conservar, quan no ho estan exclusivament pel seu enriquiment personal. Els empleats públics, només impulsats per protegir la seva seguretat laboral i per defugir tota responsabilitat i tot control sobre el seu rendiment.

D'aquesta interpretació, se'n deriva el que s'ha qualificat com a “programa de minimalisme polític”: quanta menys política i quanta menys administració, millor. És el programa doctrinal que ha estimulat i estimula les tendències a la desregulació, a la privatització, a l'aprimament de les estructures públiques, a la sostracció d'atribucions als representants electes i als empleats públics i l'entrega d'aquestes atribucions als denominats “experts independents”, com si aquests estiguessin immunitzats contra l'egoisme racional que ens atribueixen a la resta de mortals.

És la visió que presenta sovint com “intervencionisme” la protecció dels drets dels ciutadans, especialment dels drets dels més febles, però no la protecció dels privilegis dels més forts. O que denuncia com “afany recaptatori” qualsevol intent de reduir desigualtats socials mitjançant un sistema fiscal més equitatiu.

En forma de caricatura, és la posició amb què s'identificava un liberal conservador convicte i confés com J. Pla quan proclamava que tot Estat havia de reduir-se a dues institucions: el registre de la propietat i la policia.

El resultat d'aquesta pressió doctrinal és que el descrèdit de la cosa pública ha calat en l'opinió. Molt sovint, són alguns polítics professionals els qui han fomentat i fomenten aquest descrèdit.

Quan s'ataquen i es desqualifiquen entre ells sense mesura, sense matís i sense treva, alimenten la sospita general sobre el comportament de tots ells i donen arguments per justificar un concepte negatiu de la política i de l'administració que s'ha instal·lat en sectors molt amplis de l'opinió.

No estem, doncs, davant d'un fenomen superficial o casual. Respon a una visió que deriva de premisses ideològiques ben clares. De vegades assumides conscientment, de vegades arreplegades per conveniència oportunista.

Però ¿és que no hi ha cap mena de justificació en aquesta visió negativa de la política i de l'administració? ¿És que no hi ha polítics mediocres, aprofitats o lladres? ¿És que no hi ha administradors incompetents, negligents i ganduls?

¿És que no es registren ineficiències, duplicitats, malbarataments o abusos en les estructures del govern i de les administracions?

Hi són i, en algun cas, són greus i importants. Ho sabem prou bé els que les coneixem des de dins. Ningú pot negar-les hon-

radament. Per tant, hi ha l'obligació d'avaluació permanent, de revisió a fons, d'innovació, de correcció i de sanció, quan cal. En les estructures polítiques i administratives i en les conductes d'alguns professionals del sector públic, polítics i funcionaris.

Però el que han de ser esmenes i correccions, de vegades profundes i radicals, no poden elevar-se a perjudici sistemàtic, a desqualificació universal, que es converteix finalment en un rebuig més o menys emmascarat de la funció social de la política i de l'administració. Perquè aquesta funció és imprescindible quan una societat vol gestionar els seus desequilibris interns sense recórrer per sistema a la coacció i a la violència dels uns sobre els altres.

Per això, una posició reformista —com la que inspirava Prat i els seus coetanis estrangers— es distingeix d'actituds de resignació fatalista davant de presumptes mals incurables del sector públic. I es diferencia encara més de les posicions de demolició intel·lectual i efectiva del sector públic de les darreres dècades i que s'intensifiquen en alguns sectors.

La crítica al servei públic ha pogut trobar a Catalunya un terreny ben disposat. Per què? Perquè —com hem vist que deien en Prat i en Puig Salellas la visió tradicional de l'Administració pública com a instrument de “Madrid”, com a eina de perpetuació d'una dominació forastera, la feia poc o gens atractiva. En la baixa cotització de la cosa pública a Catalunya s'hi ha sumat, per tant, la influència de dos factors: una desconfiança tradicional, de segles, reforçada ara per una hegemonia ideològica més recent.

No és estrany, doncs, que superar aquesta desconfiança en l'administració i assignar-li un paper positiu s'hagi convertit en un repte incòmode, molt difícil, en el moment de construir una Administració pública pròpia i de refundar una Escola que la reforçés i nodrís amb professionals competents.

¿Podem afirmar amb convicció que s'ha superat aquest repte difícil? Si en fem un balanç, no s'ha d'ignorar que —gràcies a la tenacitat i a la dedicació d'algunes persones, algunes de les quals són aquí—, s'han aprofitat algunes esclatxes disponibles per a millorar la qualitat de les nostres administracions i la formació dels seus treballadors, en processos lents i amb restriccions legals.

Però, en conjunt, no em sembla que hagi existit un impuls polític prou enèrgic i continuat, amb conseqüències decisives sobre la configuració de les nostres administracions, sobre la cultura organitzativa que hi domina, sobre la selecció i promoció del personal i dels seus responsables directius, sobre la valoració del seu rendiment, sobre les formes d'incorporar la participació ciutadana a l'acció administrativa, etc.

Tampoc no sembla que l'Escola hagi esdevingut una referència prou potent, prou influent, per reforçar el prestigi del sector públic i dels seus treballadors davant del conjunt de la societat. La possible influència de l'Escola en el foment d'aquest prestigi ha quedat molt neutralitzada per aquella visió negativa ben arrelada en els mitjans de comunicació, en les elits econòmiques i socials del país i en determinats dirigents polítics. Val a dir que és una visió negativa que no sempre coincideix amb l'opinió dels ciutadans “del carrer” quan són interrogats per les enques-

tes, no sobre l'Administració pública en general, sinó sobre diferents serveis públics específics que són valorats de manera més positiva.

Però no és aquesta visió més equilibrada la que sol obtenir més ressò. La sol tenir la més negativa. Una anècdota: la reiteració de la reacció escandalitzada d'alguns comentaristes/opinadors davant la inclinació de part de la nostra joventut a formar part del personal públic, davant del fet de qui hi hagi qui prefereix ser funcionari a ser "emprenedor". Com si tota orientació al servei públic fos sempre motivada per l'egoisme pervers al que abans m'he referit i, en canvi, la inclinació a ser emprenedor, lampista, advocat o informàtic fos sempre motivada per la voluntat altruista de contribuir a la riquesa i al benestar general del país.

Pensem un moment en els efectes destructius d'insistir en aquesta devaluació. En subratllo dos. En primer lloc, la desmoralització dels seus professionals, en particular dels qui compleixen les seves obligacions amb la màxima competència, entrega i il·lusió. En alguns ambients, fins i tot es poden veure temptats d'ocultar la seva condició professional, com si es tractés d'un ofici innoble, indigne, per causa d'aquesta estigmatització social.

En segon lloc, cal tenir present l'efecte dissuasiu d'aquesta devaluació entre gent inclinada a posar a disposició del servei públic les seves capacitats i el seu treball. Aquesta baixa reputació, ¿no actuarà més aviat com a incentiu negatiu i allunyarà de la política i de les administracions els millors candidats?

Per contra, aquesta reputació negativa o si més no equívoca,

pot ser atractiva per als mediocres, als aprofitats o als menys exigents amb ells mateixos.

En resum, una crítica sistemàtica a la qualitat de la política i de l'administració pot convertir-se en una d'aquelles prediccions que s'autocompleixen. A base de repetir-les, s'aconsegueix el resultat que es pretenia evitar: en aquest cas, atreure els pitjors i privar-se dels millors.

M'agradaria afegir que alguns dels arguments per atacar el sector públic no sempre tenen bases prou sòlides quan s'examinen més a fons. ¿Tenen base les crítiques a una quantitat excessiva de personal públic quan fem la comparació amb societats semblants a la nostra o amb societats a les quals ens voldríem assemblejar? Mirem les dades dels països de la OCDE o de la UE i veurem que ens troben infradotats, fins i tot quan afegim el personal al servei d'entitats concertades (educació, salut) que les administracions financen.

OCDE 2011: Empleats públics d'Espanya: 12,3 % població activa (Finlàndia: 23 %).

Catalunya 2010 (IDESCAT): 8,6 %. Posició Esp: 20 sobre 27. EUROSTAT 2012: Despesa pública total Espanya: 45,6 % PIB (Finlàndia: 55,4; Mitjana EU 16: 50,9 %).

¿Pot qualificar-se de desmesurat el volum de la nostra despesa pública calculada sobre el PIB quan es troba per sota de la mitjana dels països més avançats del nostre entorn econòmic i social, en xifres dels organismes internacionals? ¿Disposem d'estudis prou complets, solvents o imparcials per assegurar

sempre i en tot cas que existeix una ineficiència natural del sector públic quan se'l contraposa amb el privat? Quan censurem el cost elevat d'un presumpte intervencionisme excessiu per part de l'administració, ¿ens hem preocupat de calcular el cost social i econòmic que pot representar la seva inhibició en forma d'explotació o depredació de bens col·lectius?

Revalorar la cosa pública si es busca cohesió social i nacional

En resum. No podem amagar les mancances greus de les nostres administracions. No són justes ni útils les actituds defensives que eliminen tota autocrítica i resisteixen les innovacions quan està canviant l'entorn social i econòmic. Però tampoc no es justifica estigmatitzar les administracions amb un *a priori* sistemàticament negatiu. Perquè aquest *a priori* negatiu, aquesta espècie de “guerra preventiva” contra la cosa pública no erosiona i afebleix solament l'administració, sinó que acaba perjudicant la mateixa societat.

Ho tenia ben clar en Prat de la Riba quan volia demostrar a la societat catalana la transcendència de comptar amb una administració pròpia, no com un càrrega inevitable, sinó com a instrument de progrés social i nacional. Em sembla que el seu plantejament és perfectament reivindicable avui dia. I potser encara amb més èmfasi.

Per un doble motiu. Perquè un sector públic robust i ben valorat és necessari si es vol avançar en el camí de la doble cohesió del país: la seva cohesió social i la seva cohesió nacional. Un

sector públic ben dotat i de qualitat és necessari per contrarestar la preocupant deriva cap a una polarització social, quan estan augmentant de manera accelerada les desigualtats socioeconòmiques internes, quan s'estan eixamplant les distàncies entre els diferents grups socials.

Però també és necessari un sector públic significatiu si es vol enfortir una identitat col·lectiva que es veu igualment amenaçada, des de fora i des de dins, en aquest procés de globalització i d'interdependències que proporciona certament possibilitats de guanys per obertura a l'exterior, però també representa riscos de pèrdues per indiferenciació.

Estudis recents de l'OCDE avisen dels efectes negatius no buscats de les polítiques de reducció del sector públic que la crisi sembla imposar als governs. Em permeto afegir que de vegades poden ser més negatius els arguments que s'utilitzen per justificar aquesta reducció que no pas la reducció mateixa. Especialment, quan s'utilitzen pretextos que van en detriment de la reputació del servei públic. Perquè una reducció de recursos materials es pot compensar més endavant. Però costa molt més recuperar la reputació que fa fructificar aquells recursos i que és un actiu intangible del qual no es pot prescindir.

Comparteixo la preocupació dels qui veuen un gran risc en la tendència —deliberada o ingènua— a convertir les administracions públiques en responsables principals dels mals actuals de les nostres societats. No solament perquè no és cert, sinó perquè la urgència o la precipitació per eliminar alguns elements realment perniciosos, pot arrossegar-ne innecessàriament d'altres i afeblir la consistència general d'un teixit social i nacional

que tenim prou amenaçat.

Per això, crec tan convenient recuperar un sentit positiu de la cosa pública.

En aquesta tasca, l'Escola hi té un rol. Un rol del que no pot abdicar si vol seguir fidel al mandat fundacional i, més important, si vol respondre a les necessitats del moment actual. Pot fer una contribució central, molt destacada en aquesta tasca. Ho podrà fer sempre i quan compti amb el suport sòlid de la voluntat política dels qui successivament tenen el mandat de governar el país.

Acabo. Penso que la celebració del centenari de l'Escola no s'hauria de reduir a un ritual commemoratiu. Té sentit i es justifica si es converteix en un compromís renovat i actualitzat en la revaloració entre nosaltres de la cosa pública. Explorar com s'ha de fer i establir un programa d'actuacions a mig termini hauria de ser l'exercici d'aquests mesos.

L'anunci del premi que ha fet la directora em sembla un bon pas en aquesta direcció. Hauria d'anar acompanyat d'altres actuacions de posada en valor del servei públic, si es vol justificar, no la subsistència de l'Escola en un entorn ara per ara poc favorable, sinó la seva conversió en instrument eficient per donar a la societat catalana el servei públic que li convé. I traslladar-li alhora la convicció que aquest instrument no és una càrrega, no és una nosa que dificulta la seva expansió econòmica i civil, sinó que és una eina imprescindible per assegurar la seva cohesió social i nacional.

Aquest és el meu desig en aquesta celebració del centenari de l'Escola. Un desig que espero puguin compartir representants institucionals, agents socials, estudiosos i professionals del sector, ciutadanes i ciutadans més o menys indignats però disposats a comprometre's en la cosa pública.

Algú pot pensar —amb una certa malícia— que al to exhortatiu d'aquesta conclusió, només li escauria ara invocar la intercessió d'en Prat de la Riba per a fer-la possible. També ho puc fer amb una altra invocació laica que m'agrada repetir. En aquest cas d'un text clàssic del ja esmentat Max Weber.

Un home com ell, dedicat a l'observació objectiva del canvi social, no va dubtar d'escriure que “només s'assoleix allò que és possible si s'intenta dia rere dia allò que sembla impossible”. Doncs bé, aquesta tenacitat weberiana és la que reclama probablement una causa com la que justifica la nostra presència en l'acte d'avui.

4.3 Galeria d'imatges de l'acte inaugural del Centenari

01 Inici de l'acte inaugural del Centenari de l'Escola

D'esquerra a dreta, Montserrat de Vehí, Joana Ortega
i Josep M. Vallès

Autor: Miquel Coll

02 La vicepresidenta del Govern presideix l'acte inaugural del Centenari

Joana Ortega, vicepresidenta del Govern i titular
del Departament del Governació i Relacions Institucionals

Autor: Miquel Coll

03 Conferència: “Més enllà dels cent anys: revalorar el servei públic”

Josep M. Vallès, primer director de l'Escola restaurada.

Autor: Miquel Coll

04 Autoritats presents a l'acte

A primera fila, i d'esquerra a dreta, els exconsellers: Joan Vidal i Gayolà, Agustí Bassols i Parés, Josep Gomis i Martí, Maria Eugènia Cuenca i Valero, Jordi Ausàs i Coll, Josep Xavier Hernández i Moreno i Albert Vilalta i González.

Autor: Miquel Coll

05 Exdirectors i exdirectores de l'Escola

La pràctica totalitat dels directors i directores que ha tingut la institució des de la seva recuperació han assistit a l'acte.

Autor: Miquel Coll

06 Acte simbòlic de recepció del monòlit de l'escultor Josep M. Subirachs

Parlament inicial de la directora de l'Escola, Montserrat de Vehí

Autor: Miquel Coll

07 Judit Subirachs signa la cessió de l'escultura

Judit Subirachs, filla de l'artista Josep M. Subirachs

Autor: Miquel Coll

08 Montserrat de Vehí, Joana Ortega i Judit Subirachs, durant la signatura de cessió de l'escultura

Les paraules d'en Prat de la Riba inscrites al monòlit de Josep M. Subirachs omplen de sentit la commemoració del Centenari: "La força de les nostres idees la mesurarà el temps".

Autor: Jaume Soler

09 Montserrat de Vehí signa la cessió de l'escultura

Montserrat de Vehí, directora de l'Escola
d'Administració Pública de Catalunya

Autor: Miquel Coll

10 Joana Ortega signa la cessió de l'escultura

Joana Ortega, vicepresidenta del Govern
de la Generalitat de Catalunya

Autor: Miquel Coll

11 Intervenció de Judit Subirachs

La filla de Josep M. Subirachs manifesta la satisfacció del seu pare pel fet que el monòlit es restitueixi a la seu actual de l'Escola.

Autor: Miquel Coll

12 El monòlit d'homenatge a Enric Prat de la Riba, reubicat al vestíbul de l'Escola

El públic assistent a l'acte durant la intervenció de Judit Subirachs

Autor: Miquel Coll

13 Cloenda de l'acte a càrrec de la vicepresidenta del Govern

Les paraules d'Enric Prat de la Riba són ben visibles: “La força de les nostres idees la mesurarà el temps.”

Autor: Miquel Coll

14 Judit Subirachs, Joana Ortega i Montserrat de Vehí, davant del monòlit d'homenatge a Prat de la Riba

L'obra de Josep Maria Subirachs ha estat traslladada des de l'antiga seu de l'Escola i reubicada a la seu actual, en motiu de l'acte inaugural del Centenari.

Autor: Miquel Coll

15 El monòlit d'homenatge a Enric Prat de la Riba, reubicat al vestíbul de l'Escola

El públic assistent a l'acte durant la intervenció de Judit Subirachs.

Autor: Miquel Coll

16 Joana Ortega i Agustí Bassols, davant del monòlit d'homenatge a Prat de la Riba

L'obra de Josep Maria Subirachs ha estat traslladada des de l'antiga seu de l'Escola i reubicada a la seu actual, en motiu de l'acte inaugural del Centenari.

Autor: Miquel Coll

Nota de premsa. Gabinet de Vicepresidència.

El centenari de l'Escola d'Administració Pública és un dels esdeveniments d'especial rellevància que la Generalitat commemora enguany

El Govern l'ha inclòs entre les commemoracions del 2012

El Govern ha aprovat incloure el centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) entre els esdeveniments i les personalitats que l'Executiu commemorarà al llarg del 2012 amb l'objectiu de recuperar-los, divulgar-los i projectar-los internacionalment. La proposta l'ha elaborat la Comissió de Commemoracions, l'òrgan col·legiat que impulsa i coordina la política commemorativa del Govern, i que està presidida pel president de la Generalitat.

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya és un organisme autònom de caràcter administratiu, fundat el 1912, adscrit al Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya. L'Escola té per missió millorar i innovar les administracions públiques mitjançant la formació i la recerca en matèria de gestió pública, per promoure una cultura i uns valors compartits de servei públic.

El 2 de juliol farà exactament 100 anys que Enric Prat de la Riba va publicar les bases per les quals es creava l'anomenada aleshores "Escola de Funcionaris d'Administració Local", i que més tard, un cop passada la dictadura de Primo de Rivera, prendria el nom actual. Cent anys enrere fou una institució pionera i es va convertir en la segona escola de funcionaris més antiga d'Europa, després de la de Düsseldorf (Alemanya).

La vicepresidenta del Govern, Joana Ortega, va presidir el passat 12 de març l'acte inaugural del centenari, que donava el tret de sortida a les diverses activitats previstes durant el 2012, entre les quals destaca la creació del Premi Alfons Ortuño de bones pràctiques en matèria de gestió pública, i l'edició d'un llibre sobre els cent anys d'història.

Així mateix, els exconsellers i exconselleres de Governació i els exdirectors i exdirectores de l'EAPC s'han constituït en Grup Promotor de la candidatura per tal que s'atorgui la Creu de Sant Jordi a l'Escola amb motiu del centenari i la contribució de l'entitat en la recuperació institucional del país i en la formació i la selecció dels empleats públics, així com en la recerca en l'àmbit de l'Administració pública.

A banda del centenari de l'EAPC, el Govern també ha inclòs entre les commemoracions del 2012, el centenari del naixement dels escriptors Joan Sales, Avel·lí Artís-Gener i Pere Calders; el centenari del naixement del compositor Xavier Montsalvatge; el centenari de l'establiment de les bases per a la refundació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana; el cent cinquantè aniversari del naixement de l'empresari cavista Manuel Raventós; el cinquantè aniversari de la mort de l'escriptor Francesc Pujols; el centenari del naixement del filòsof i assagista Josep M. Ferrater i Mora, i el cinquantè aniversari de la primera edició de l'assaig *Nosaltres els valencians*, de Joan Fuster.

5 d'abril de 2012

5 La recepció al Palau

El dia 19 d'abril de 2012 el president de la Generalitat, Artur Mas, va rebre la directora de l'Escola, Montserrat de Vehí , en ocasió del Centenari.

Foto: Jordi Bedmar

6 La Creu de Sant Jordi 2012

La Creu de Sant Jordi fou atorgada en el centenari d'aquest organisme promogut inicialment per Enric Prat de la Riba, el segon que es creà a Europa en el seu àmbit. Per la continuïtat i l'eficàcia de la seva tasca com a referent de formació dels cosos funcionaris de les administracions catalanes i també dels càrrecs públics del país, des de l'impuls constant del nostre autogovern.

Foto: Jordi Bedmar

6.1 Nota de premsa. Gabinet de la Vicepresidència

El Govern distingeix l'Escola d'Administració Pública de Catalunya amb la Creu de Sant Jordi en l'any del seu centenari

El president de la Generalitat, Artur Mas, ha lliurat la Creu de Sant Jordi a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, un reconeixement que reben les personalitats i entitats que han destacat per la defensa de la identitat de Catalunya, en la restauració de la seva personalitat o en l'àmbit cívic o cultural. En total, aquest any el Govern ha concedit la Creu de Sant Jordi a 25 personalitats i 15 entitats.

La directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, Montserrat de Vehí, ha rebut de mans del president de la Generalitat, Artur Mas, la Creu de Sant Jordi, guardó amb el qual el Govern ha distingit l'Escola en l'any del seu centenari.

Mesos enrere es va constituir el Grup Promotor per a la concessió de la Creu de Sant Jordi 2012 a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, impulsat inicialment per l'exconsellera M. Eugènia Cuenca i integrat pels exconsellers i exconselleres dels quals l'Escola va dependre orgànicament: Joan Vidal i Gayolà, Macià Alavedra i Moner, Agustí Bassols i Parés, Josep Gomis i Martí, Xavier Pomés i Abella, Xavier Trias i Vidal de Llobatera, Josep Antoni Duran Lleida, Núria de Gispert i Català, Josep Maria Pelegrí i Aixut, Xavier Vendrell i Segura, Xavier Sabaté i Ibarz, Joan Puigcercós i Boixassa, Jordi Ausàs i Coll, i pels exdirectors i exdirectores de l'Escola: Josep M. Vallès i Casadevall, Martí Pagonabarraga i Garro, Josep-Enric Rebés i

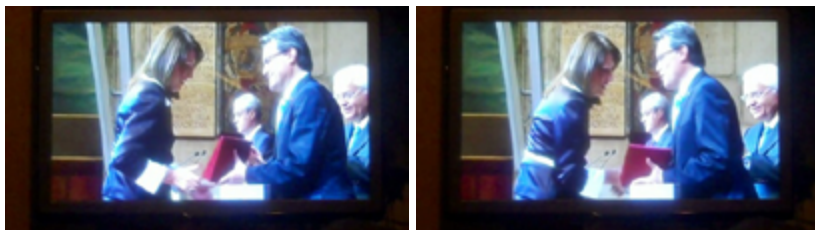
Solé, Eduard Sánchez Monjo, Joaquim Ferret i Jacas, Simó Aliana i Magrí, Josep M. Guinart i Solà, M. Teresa Martí i Castro, Juli Ponce i Solé, M. Teresa Aragonès i Perales, Carles Ramió i Matas.

El dia 2 de juliol de 2012 es compliran cent anys d'ençà que Enric Prat de la Riba va signar les Bases de constitució de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya —en aquell moment amb el nom d'Escola de Funcionaris d'Administració Local—, com a part fonamental d'un projecte de reconstrucció que considerava indispensable l'establiment d'institucions dedicades a la formació i al coneixement per situar Catalunya de nou com a país capdavanter; l'Escola tenia com a objectiu disposar d'un cos funcional amb capacitació tècnica i professional per desenvolupar les tasques d'una administració pública moderna i eficaç.

La restauració de l'Escola el 1979 va ser fonamental per recuperar una administració pública catalana moderna i eficaç al servei de la ciutadania. La seva tasca continuada en la creació de cossos professionals qualificats de funcionaris, la seva fidelitat al país i a la llengua, la seva història centenària que ha sofert, també, els embats de règims polítics refractaris a la personalitat pròpia catalana, han estat considerats elements clau a l'hora d'atorgar aquesta distinció a l'Escola.

20 d'abril de 2012

6.2 Galeria d'imatges de la Creu de Sant Jordi

Fotos: EAPC

7 La nostra història

L'Escola fou inaugurada el 2 de març de 1914 sota la direcció d'Isidre Lloret, el qual comptava amb un claustre de professors de primera categoria.

El prestigi que va guanyar-se l'Escola va ser tan fonamentat que en ple franquisme, i amb tota l'animadversió que el règim mostrà per les institucions catalanes, els títols expedits per aquell centre foren tinguts en compte.

No hi havia una història de l'Escola fins que el senyor Josep Sarrión i Gualda va investigar i omplir aquest buit fent amb la seva tesi doctoral una història acurada i completa de la nostra institució.

La seva obra donà el tret de sortida a l'activitat editorial de l'Escola, en la nova etapa democràtica, l'any 1983, quan es va publicar com a primer títol de la col·lecció Estudis.

La feina feta pel senyor Josep Sarrión i Gualda, que es recull en el llibre, de 352 pàgines, i amb pròleg d'Enric Jardí, ens recorda que la formació del funcionariat és la millor garantia per a l'eficàcia i la continuïtat de la tasca en les entitats públiques.

Podeu consultar el text a: [Història de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya \(1912-1939\)](#)

7.1.1 Presentació de la directora

1912-2012: Escola d'Administració Pública de Catalunya, cent anys *Manuel Pérez Nespereira*. Barcelona, 2012, 266 pàg.

[sumari](#)

Enric Prat de la Riba va fundar l'Escola d'Administració Pública de Catalunya l'any 1912. Amb motiu del centenari, l'Escola encarregà al senyor Manuel Pérez Nespereira, autor especialitzat en el pensament de Prat de la Riba, l'obra 1912-2012. Escola d'Administració Pública de Catalunya. Cent anys.

Des de la primera etapa, l'Escola es va vincular a l'àmbit universitari, a la recerca de la qualitat, de l'excel·lència i de l'ètica, per aconseguir que els funcionaris ho fossin per la capacitat i els mèrits personals, i no pas per l'adscripció política.

Han estat cent anys de conquestes, projectes i esforços. En aquesta segona etapa, l'Escola ha esdevingut un referent formatiu i selectiu, i volem continuar sent la referència, i compartir què sabem fer i com ho fem.

L'Escola, fa ara 100 anys, i té una doble preocupació: la preocupació perquè Catalunya tingui estructures d'estat i, a més, d'estat modern.

Tal com vaig dir en una entrevista que em van fer el mes de març: "No és possible imaginar-se una Catalunya sense un govern propi, i sense una Escola d'Administració Pública que formi els millors empleats i directius públics per exercir amb responsabilitat i diligència l'encàrrec dipositat per la ciutadania de governar bé el país". Aquest és el repte que avui volem compartir.

Quan llegiu l'exemplar adjunt comprovareu que és clar, rigorós i elegant. L'obra explica les dues grans etapes de l'Escola, del 1912 al 1939, i del 1979 fins a l'actualitat, que en aquests anys ha viscut la Mancomunitat, les lluites pels estatuts d'autonomia, les dictadures, i la democràcia, ajudant a construir i recuperar la nostra cultura, i transformant la funció pública amb la vàlua dels nostres professionals, tan necessària en els temps de crisi actuals.

Montserrat de Vehí

Directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya
Barcelona, 2 de juliol de 2012

7.1.2 L'autor

Manuel Pérez Nespereira (Barcelona, 1961) és doctor en història contemporània de Catalunya per la Universitat de Barcelona, especialitzat en l'obra del que ha estat fundador de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, Enric Prat de la Riba i Sarrà. El 2006 fou guardonat amb el “Premi d'investigació Prat de la Riba i La nacionalitat catalana” —atorgat pel Patronat casa Museu Prat de la Riba en col·laboració amb el Museu d'Història de Catalunya— per la recerca *Enric Prat de la Riba. Nacionalisme i formació d'un Estat Català*, que es va editar el 2007. El 2008 rebé el “Premi d'Articles Periodístics Prat de la Riba”, també organitzat pel Patronat casa Museu Prat de la Riba.

Així mateix, ha publicat diverses obres relacionades amb la història de Catalunya: *La privatització de la follia; L'assistència psiquiàtrica a Catalunya durant el segle XIX*, (2003); *La secessió catalana. Els corrents intel·lectuals europeus de la fi de segle (1872-1900)*, (2007), *La Ciutadella. Símbol d'opressió nacional*, (2009), *La fallida del parlamentarisme*, (2010). Com a membre del Grup d'Estudi d'Història de la Cultura i els Intel·lectuals, ha col·laborat en diverses obres col·lectives i ha publicat articles a diverses revistes especialitzades.

7.1.3 Pòrtic

(extret de 1912-2012: *Escola d'Administració Pública de Catalunya, cent anys*)

Joana Ortega,
vicepresidenta del Govern
i consellera de Governació i Relacions Institucionals

Em plau presentar-vos l'obra que recull la història del primer centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, una institució que forma part de les estructures del Govern de Catalunya i amb una història que ha anat estretament lligada a l'esdevenir del nostre país.

Aquest és el tercer llibre que s'edita sobre la història de l'Escola. Al maig de l'any 1937 Josep Xirau va redactar una concisa història de la institució per tal de defensar-la en un moment en què perillava la seva continuïtat. Ja en l'etapa de la Generalitat restaurada, Josep Sarrión va publicar l'obra *Història de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (1912-1939)*, on feia un estudi basat en els aspectes legislatius de la funció pública. Totes dues obres, la primera pel seu valor històric i la segona per l'aprofundiment en aspectes legislatius, són d'allò més valuoses.

Aquest tercer text fa un pas més enllà i vincula la història de l'Escola amb la història del país. La premissa clau és la voluntat de Catalunya d'avançar en l'autogovern i disposar d'una escola pròpia destinada a crear un funció pública catalana.

Enric Prat de la Riba va publicar el 12 de juliol de 1912 les ba-

ses per les quals es creava l'Escola. Ara en fa ja cent anys. I des del primer moment, ha estat una institució pionera i actualment és la segona escola de funcionaris més antiga d'Europa, després de la de Düsseldorf. Durant tota la seva trajectòria, l'Escola ha defensat uns valors genuïns, com són ara l'exigència, la professionalitat, la dignitat, el rigor i, a més, la modernitat i el compromís ferm amb el país, i això queda ben recollit en aquest llibre.

També, des del seu naixement, l'Escola ha viscut en paral·lel la història de les institucions del país i ha sofert els embats de règims polítics refractaris a la personalitat pròpia de Catalunya. Com a subministradora i formadora de funcionaris per a l'administració catalana, l'Escola havia de viure, forçosament, les anades i vingudes de les circumstàncies històriques que van comportar la interrupció de la seva activitat en dues ocasions.

Com s'ha dit sovint i m'agrada recordar, qui perd els orígens perd la identitat. En qualsevol cas, però, l'Escola ha sabut mantenir la seva fidelitat als principis que des del seu naixement, ara fa cent anys, formen part del seu ADN. Parlo de la marcada identitat de país, la transmissió de coneixement i la formació en l'expertesa de l'Administració. Tot això ha permès la creació de cossos professionals qualificats de funcionaris, la consolidació de la seva vocació de servei i mantenir sempre la fidelitat a l'excel·lència, a la llengua i al país.

El llibre que teniu a les mans, doncs, descriu la manera en què l'Escola i el país han compassat la seva trajectòria. En definitiva, parlem d'una obra que explica la història de l'Escola però que, sobretot, també vol fer un reconeixement a la tasca d'aquesta institució, en majúscules, de Catalunya.

7.1.4 A manera de presentació

(extret de 1912-2012: Escola d'Administració Pública de Catalunya, cent anys)

Jaume Sobrequés i Callicó,
director del Centre d'Història Contemporània de Catalunya

Aquest llibre explica quelcom significatiu de la millor manera de fer del catalanisme polític, que ha aspirat, des dels orígens, a l'autonomia i a l'autogovern: la voluntat que Catalunya disposi d'institucions polítiques pròpies, entre les quals d'una administració pública modèlica. El 1912 va arribar la primera gran oportunitat per aconseguir-ho. Aquell any, des de la Diputació de Barcelona, Prat de la Riba posava en marxa un instrument destinat a esdevenir paradigmàtic d'aquella voluntat: la fundació de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

La relació entre l'Escola i Catalunya va esdevenir des d'aleshores tan intensa que la seva sort va anar íntimament lligada a la de les institucions representatives del país. Des del primer moment, l'Escola va ser vista amb recel per les autoritats de Madrid, i quan, a l'Estat, s'imposà un règim autoritari, l'Escola en patí les conseqüències.

D'altra banda, la creació de l'Escola posava en relleu una vella manera de captar-se dels responsables polítics del país: girar la mirada cap a Europa a la recerca d'experiències que resultessin útils a Catalunya. En aquest cas, el model europeu va

ser l'escola de funcionaris que ja funcionava a Düsseldorf. En aquest sentit, una vegada més al llarg dels segles, Catalunya era pionera dins del conjunt peninsular espanyol.

Va caldre que els catalans aconseguissin, el 1914, el primer organisme polític —hi ha qui diu administratiu— des de 1714 per fer possible que l'Escola, creada dos anys abans, entrés en funcionament: el país començava una aventura col·lectiva que no tindria fruits notables, quant a l'autogovern, fins gairebé vint anys després. Per arribar-hi, Catalunya hauria de passar el trauma de la primera gran dictadura del segle, la de Primo de Rivera (1923-1930), que, en l'exercici de la política de repressió contra els elements identitaris del país, va suprimir l'Escola. Era una mostra palesa del que aquesta representava: un instrument o una emanació del desig de sobirania d'una bona part de les classes dirigents catalanes i de la ciutadania. El dictador no podia sintonitzar amb la voluntat modernitzadora de l'Escola, que maldava per aconseguir una sòlida formació tècnica i cívica dels servidors públics, i va decidir tancar-la el març del 1924. No tornaria a obrir les portes fins al 1930.

L'esforç de Pérez Nespereira per situar la història institucional de l'Escola dins del context social i polític de cada moment en què aquesta va acomplir la seva missió és constant i reeixit. Al llarg del llibre —ara em refereixo a la primera part— veiem aparèixer les més rellevants personalitats de l'època relacionades de manera directa o menys directa amb l'Escola. Entre ells, Francesc Layret, Pere Coromines, Francesc d'Assís Bartrina, Manuel Reventós o Josep Puig i Cadafalch, entre d'altres. Aquesta manera de fer de Pérez Nespereira ofereix una perspectiva de més abast de la que podria ser pròpia d'una simple història institucional sense ànima, estàtica i atemporal. És un dels mèrits del llibre.

Després del trauma de la Dictadura de Primo de Rivera, la sort de l'Escola va anar, una vegada més, lligada a la sort del país: la llibertat democràtica recuperada amb la proclamació de la Segona República, el 1931, va ser la sort de l'Escola, que va viure els millors anys de la seva història. L'autor explica bé les il·lusions que es varen desfermar a partir de 1931. No pas totes assolides en la seva plenitud. I, de nou, apareixen l'Escola i els seus homes compromesos amb les coses de la República en un moment de gran esperança col·lectiva. Compromís, per exemple, en la normalització del català en les administracions del país.

En produir-se el cop militar de juliol de 1936, l'Escola va patir una nova repressió, ara per part del govern de la Generalitat, que va destituir aquells directius i professors que no considerava prou addictes al govern republicà. La politització imposada a l'Escola aleshores era una mostra més de la intransigència política que, des de totes direccions, ha patit la vida política de la Catalunya contemporània.

Que Franco tanqués l'Escola després de 1939 era coherent amb la ideologia del nou règim. Pérez Nespereira ho explica bé. Tot amb tot allò que quedava de positiu de l'esperit i de la feina ben feta de l'Escola no podia passar desapercebut a les noves autoritats franquistes. Però, això sí, seria Madrid i no pas Barcelona qui rebria, amb un nom canviat, l'herència de la vella Escola catalana.

La segona part del llibre està dedicada al període que va des de la recuperació de l'Escola per Catalunya, el 1979, fins avui. Acostumats com estem els catalans a veure la nostra història amb tots els sobresalts que l'han caracteritzat durant segles, i dels quals els seixanta primers anys de l'Escola en són testimoni, aquesta segona part de l'obra de Pérez Nespereira perd

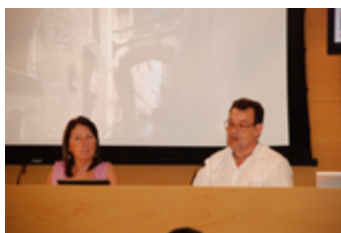
la tensió de la primera. Potser aquesta minva d'intensitat és un signe positiu per al país. La normalitat és bona, bé que resulti menys excitant.

Tot amb tot, he de dir que el rigor de Pérez Nespereira i el seu esperit lliure li permeten superar amb èxit el resultat d'allò que podríem qualificar com una obra d'encàrrec.

Una confessió final. Vaig acceptar de presentar aquest llibre gairebé només per lleialtat personal amb el seu autor, a qui considero un professional honest intel·lectualment i que domina bé l'ofici d'historiador. La veritat és que desconfiava de l'interès d'una obra sorgida de la institució que s'havia d'historiar. A mesura que anava llegint el llibre, m'anava adonant que els meus recels no tenien raó de ser. Agraïxo al seu autor i als responsables de la institució que l'ha promoguda, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, que m'hagin alliberat del prejudici amb què vaig iniciar-ne la lectura. Felicito ambdós i els dono les gràcies.

7.2 La presentació del llibre del Centenari

El 29 de juny de 2012 tingué lloc la presentació del llibre *1912-2012 Escola d'Administració Pública de Catalunya. Cent anys* a la sala d'actes de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, a càrrec de l'autor Manuel Pérez Nespereira i de la directora de l'Escola, Montserrat de Vehí Torra.

Fotos: Xavier Torreguitart (EAPC)

7.3 La tramesa institucional del llibre del Centenari

La meva dedicatòria personal a totes les persones que rebran aquest llibre

Enric Prat de la Riba va fundar l'Escola d'Administració Pública de Catalunya l'any 1912. Amb motiu del centenari, l'Escola encarregà al doctor Manuel Pérez Nespereira, especialitzat en el pensament de Prat de la Riba, l'obra *1912-2012. Escola d'Administració Pública de Catalunya. Cent anys*.

Des de la primera etapa, l'Escola ha volgut vincular-se a l'àmbit universitari, a la recerca de la qualitat, de l'excel·lència, i de l'ètica que van aconseguir que els funcionaris ho fossin per la capacitat i els mèrits personals, i no pas per l'adscripció política.

Han estat cent anys de conquestes, projectes i esforços. En aquesta segona etapa, l'Escola ha esdevingut un referent formatiu i selectiu, i volem continuar sent la referència, i compartir què sabem fer i com ho fem.

L'Escola, que ara fa 100 anys, té una doble preocupació: la preocupació perquè Catalunya tingui estructures d'estat i, a més, d'estat modern.

Tal com vaig dir en una entrevista que em van fer el mes de març: "No és possible imaginar-se una Catalunya sense un govern propi, i sense una Escola d'Administració Pública que formi els millors empleats i directius públics per exercir amb responsabilitat i diligència l'encàrrec dipositat per la ciutadania de governar bé el país". Aquest és el nostre repte que avui

volem compartir.

Quan llegiu l'exemplar adjunt, comprovareu que és clar, rigorós i elegant. L'obra explica les dues grans etapes de l'Escola, del 1912 al 1939, i del 1979 fins a l'actualitat. En aquests anys ha viscut la Mancomunitat, les lluites pels estatuts d'autonomia, les dictadures i la democràcia, ajudant a construir i recuperar la nostra cultura, i transformant la funció pública, gràcies a la vàlua dels nostres professionals, tant necessària en els actuals temps de crisi.

Amb els meus millors desitjos.

Montserrat de Vehi Torra
Directora de l'Escola d'Administració
Pública de Catalunya
Barcelona, 2 de juliol de 2012

7.4 Dret, juristes i gestió pública a Catalunya

L'Escola va encarregar als professors Juli Ponce i Josep Maria Moltó, amb la col·laboració del senyor Òscar Capdeferro, la realització d'un llibre per commemorar el Centenari, durant l'any 2012.

Atès l'objectiu d'investigar sobre el dret públic com a element per a la millora de la gestió pública, s'encarregà la realització d'unes lectures de dret públic català, que il·lustren quina ha estat l'evolució del dret públic al llarg dels segles.

Es van recollir textos de Ramón Lázaro de Dou, Francesc Pi i Margall, Josep Coroleu, Valentí Almirall, Enric Prat de la Riba, Josep Sarrión, Frederic Culi, Isidre Lloret, Rafael Gay, Antoni Rovira i Virgili, Francesc de Paula, Amadeu Hurtado, Manuel Ballbé, Josep Maria Pi i Sunyer, Eduardo Vivancos, Laureano Lopez, Francesc Lliset, Jordi Xifra, Àngel Latorre, Jordi Solé Tura, i Joan Prats Català.

8 Acte central del Centenari de l'Escola

8.1 Notes de premsa

Dilluns, 2 de juliol de 2012. Palau de la Generalitat.

El Govern commemora el Centenari de l'Escola

El president de la Generalitat, Artur Mas, ha destacat el paper determinant que els servidors públics poden tenir en la contribució de la recuperació econòmica del país i el manteniment dels fonaments bàsics de l'estat del benestar.

L'acte institucional ha estat presidit pel president Artur Mas

El president de la Generalitat, Artur Mas, ha presidit avui, al Palau de la Generalitat, l'acte de commemoració del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC).

Avui es compleixen exactament 100 anys de la signatura, per part d'Enric Prat de la Riba, de les bases per les quals es creava l'anomenada aleshores Escola de Funcionaris d'Administració Local, amb l'objectiu de disposar d'un cos funcional amb

capacitació tècnica i professional per desenvolupar les tasques d'una administració pública moderna, eficaç i al servei de la ciutadania.

En el seu discurs, el president de la Generalitat ha recordat el context històric de la creació de l'Escola, el 1912, amb una Espanya deprimida, que havia perdut les colònies i es preguntava cap on havia d'anar, i una Catalunya emergent, que liderava el procés d'industrialització, però que feia prop de 200 anys que havia perdut les institucions pròpies. "L'Escola d'Administració Pública s'insereix en aquell context amb un esperit constructor, renovador i modernitzador", ha dit.

En aquesta mateixa línia i parlant dels moments actuals, el president ha assegurat que "avui tenim pocs diners, però tenim més estructures de país que abans; per això, si tenim projecte i coratge a l'hora de prendre determinades decisions, inspirades en la millor trajectòria del país, l'horitzó de la situació complicada en què ens trobem és més clar". Mas ha aprofitat la seva intervenció per fer una crida als servidors públics, als quals ha demanat que "en aquests moments excepcionals en què ens trobem, hem de calibrar si a través de la nostra actuació podem ser factors clau per a la recuperació del país i trametre la confiança que la gent ens reclama".

El cap de l'executiu ha reconegut "la forta pressió a què estan sotmesos els treballadors de la funció pública pel que fa a les seves condicions laborals", però ha apel·lat a la seva responsabilitat perquè "de la seva actitud depèn en bona mesura que puguem ser d'ajuda en la recuperació econòmica del país, la creació de riquesa i de llocs de treball, i en oferir confiança a la gent que els fonaments de l'estat del benestar es mantindran intactes".

El president ha incidit en el seu parlament en la importància que les administracions tenen en aquest moment com a factor clau en la competitivitat d'un país. "L'Administració no és l'únic factor ni tampoc el principalíssim dels que marquen la competitivitat d'un país, però sí que és un dels més importants, i això es fa més evident amb el pas del temps". "Els països que són competitius són aquells que tenen una administració que funciona, i aquest és un repte clau amb vista als propers anys", ha reblat.

En l'acte de commemoració també hi ha participat la vicepresidenta del Govern, Joana Ortega, que ha destacat que l'EAPC és i ha estat "una eina clau al servei del nostre autogovern i un referent en la formació de l'important capital humà de què disposa l'Administració pública del nostre país". Així mateix, també ha assenyalat que en el moment actual l'Escola ha de desenvolupar un paper estratègic en la racionalització, la simplificació i l'augment de la competitivitat de l'Administració.

La directora de l'EAPC, Montserrat de Vehí, ha agraït al personal de l'Escola la seva tasca diària i ha destacat la contribució de la institució a desenvolupar una cultura de servei públic i a fer l'Administració més útil i entenedora per a la ciutadania. (...)

L'acte ha comptat amb la presència de directors i representants d'escoles d'administració pública estatals i europees, i d'experts de reconegut prestigi internacional en l'àmbit de la funció pública.

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya és un organisme autònom de caràcter administratiu, fundat el 1912, adscrit al Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya. L'Escola té per missió millorar i innovar les administracions públiques mitjançant la formació i la

recerca en matèria de gestió pública, per promoure una cultura i uns valors compartits de servei públic.

Cent anys enrere fou una institució pionera i es va convertir en la segona escola de funcionaris més antiga d'Europa, després de la de Düsseldorf (Alemanya). Actualment, és la més antiga d'Europa que continua en funcionament.

Aprovada la Mancomunitat, l'Escola es desenvolupa en paral·lel, amb ensenyaments eminentment pràctics focalitzats en el dret públic, la hisenda pública i els procediments administratius i judicials, tots impartits en català, que fou declarat idioma oficial de l'Escola. L'any 1922 canvia de nom i n'adopta un que, amb modificacions, arribarà fins als nostres dies: Escola d'Administració. L'Escola ja havia format una desena de promocions quan va ser suprimida el 1924 durant la dictadura del general Primo de Rivera.

L'Escola reprèn l'activitat l'any 1930 i, durant el període de la II República, viurà moments d'apogeu amb la formació del cos de funcionaris de la Generalitat. Però, tal com havia succeït quinze anys abans amb Primo de Rivera, el 1939, el general Franco tornarà a prohibir les activitats de l'Escola, fins que, amb el restabliment de la Generalitat, el Decret de 14 de maig de 1979 recupera l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

La seva labor va ser decisiva ja en la seva primera etapa i ho ha estat també des de la recuperació de l'autogovern, al qual ha contribuït d'una manera molt valuosa amb una obra reconeguda internacionalment en el seu camp. D'aquesta manera, ha anat fent una tasca continuada en la creació de cossos professionals qualificats de funcionaris, fidel al país i a la llengua, i amb una història centenària que ha transcorregut paral·lela a

la història de Catalunya, i que ha sofert, també, els embats de règims polítics refractaris a la personalitat pròpia catalana.

Nota de premsa. Gabinet de la Vicepresidència

Avui fa exactament 100 anys que Enric Prat de la Riba signava les bases per a la creació de l'Escola. El president de la Generalitat, Artur Mas, ha establert paral·lelismes entre aquell moment i l'actual, i ha destacat el paper determinant que els servidors públics poden tenir en la contribució de la recuperació econòmica del país i el manteniment dels pilars bàsics de l'estat del benestar.

El president de la Generalitat, Artur Mas, ha presidit avui, al Palau de la Generalitat, l'acte de commemoració del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC).

Avui es compleixen exactament 100 anys de la signatura per part d'Enric Prat de la Riba de les bases per les quals es creava l'anomenada aleshores "Escola de Funcionaris d'Administració Local", amb l'objectiu de disposar d'un cos funcional amb capacitat tècnica i professional per desenvolupar les tasques d'una administració pública moderna, eficaç i al servei de la ciutadania.

En el seu discurs, el president de la Generalitat ha recordat el context històric de la creació de l'Escola, el 1912, amb una Espanya deprimida, que havia perdut les colònies i es preguntava cap on havia d'anar, i una Catalunya emergent, que liderava el procés d'industrialització, però que feia prop de 200 anys que havia perdut les institucions pròpies. "L'Escola d'Administració Pública s'insereix en aquell context amb un esperit constructor, renovador i modernitzador".

En aquesta mateixa línia, i parlant dels moments actuals, el president ha assegurat que “avui tenim pocs diners, però tenim més estructures de país que abans; per això, si tenim projecte i coratge a l’hora de prendre determinades decisions, inspirades en la millor trajectòria del país, l’horitzó de la situació complicada en què ens trobem és més clar”. Mas ha aprofitat la seva intervenció per fer una crida als servidors públics, als quals ha demanat que “en aquests moments excepcionals en què ens trobem, hem de calibrar si a través de la nostra actuació podem ser factors claus per a la recuperació del país i trametre la confiança que la gent ens reclama”.

El cap de l’Executiu ha reconegut “la forta pressió a què estan sotmesos els treballadors de la funció pública pel que fa a les seves condicions laborals”, però ha apel·lat a la seva responsabilitat perquè “de la seva actitud depèn en bona mesura que puguem ajudar a la recuperació econòmica del país; a la creació de riquesa i de llocs de treball, i donar confiança a la gent que els pilars de l’estat del benestar es mantindran intactes”.

El president ha incidint en el seu parlament en la importància que les administracions tenen en aquest moment com a factor clau en la competitivitat d’un país. “L’administració no és l’únic factor ni tampoc el principalíssim dels que marquen la competitivitat d’un país, però sí un dels més importants, i això es fa més evident amb el pas del temps”. “Els països que són competitius són aquells que tenen una administració que funciona, i aquest és un repte clau de cara als propers anys”, ha reblat.

En l’acte de commemoració, també hi ha participat la vicepresidenta del Govern, Joana Ortega, que ha destacat que l’EAPC és i ha estat “una eina clau al servei del nostre autogovern i un referent en la formació de l’important capital humà de què disposa l’administració pública del nostre país”. Així mateix, també

ha assenyalat que en el moment actual l'Escola ha de desenvolupar un paper estratègic en la racionalització, la simplificació i l'augment de la competitivitat de l'administració.

(...) El professor d'Història Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona, Joan B. Culla, ha pronunciat la conferència "Construir Estat, des d'un segle enrere", que ha fet un repàs dels orígens i l'evolució de l'Escola.

L'acte ha comptat amb la presència de directors i representants d'escoles d'administració pública estatals i europees, i d'experts de reconegut prestigi internacional en l'àmbit de la funció pública.

Commemoració del Centenari

La vicepresidenta del Govern, Joana Ortega, va presidir el passat 12 de març l'acte inaugural del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, que donava el tret de sortida a les diverses activitats previstes durant el 2012. Entre aquestes activitats, cal destacar la creació del Premi Alfons Ortuño de bones pràctiques en matèria de gestió pública, l'edició d'un llibre sobre els cent anys d'història de la institució, i la recepció simbòlica del monòlit d'homenatge a Enric Prat de la Riba, obra de Josep Maria Subirachs, que es va instal·lar al vestíbul de l'Escola.

Així mateix, el Govern ha distingit aquest any l'EAPC amb la creu de Sant Jordi per la seva contribució en la recuperació institucional del país i en la formació i la selecció dels empleats públics, així com en la recerca en l'àmbit de l'Administració pública.

D'altra banda, un altre dels esdeveniments destacables de l'any del Centenari és la celebració de la jornada "Perspectives internacionals de futur sobre la funció pública", que tindrà lloc demà, dimarts, 3 de juliol, a les 9.30 hores, a la seu de l'EAPC, i que comptarà amb la participació d'experts de reconegut prestigi com són el professor de la London School of Economics, Michael Barzelay; el director adjunt de Relacions Internacionals de l'École Nationale d'Administration (ENA) de França, Max Brünner; el catedràtic de dret administratiu de l'Institut de Recerca en Administració Pública, Speyer, d'Alemanya, Karl Sommermann, i el director general de l'École Nationale d'Administration Publique (ENAP) del Quebec, Nelson Michaud.

L'Escola ha posat en marxa un web que aplega tota la informació i els materials que generen les diverses activitats programades amb motiu del Centenari: www.gencat.cat/eapc/centenari.

2 de juliol de 2012

Creu de Sant Jordi per a l'EAPC

Efemèride destacada

Inici de l'any del Centenari

8.2 Intervenció del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya

Senyora presidenta del Parlament de Catalunya, senyor president Jordi Pujol, autoritats, senyores i senyors, benvinguts a aquest acte de celebració del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya que, a partir d'ara, anirem desenvolupant en diverses intervencions.

En primer lloc, donaré la paraula a la directora de l'Escola, la senyora Montserrat de Vehí, després pronunciarà una conferència l'historiador Joan B. Culla i després la vicepresidenta també ens farà una intervenció, perquè, a més a més de vicepresidenta del Govern és també presidenta de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

Bienvenidos a todos los que nos visitan de otros territorios del conjunto del Estado y muchas gracias por su presencia hoy aquí para celebrar este centenario.

Per començar l'acte, té la paraula la senyora Montserrat de Vehí, directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

Molt bé, moltes gràcies a la directora de l'Escola, té ara la paraula l'historiador Joan B. Culla, el qual pronunciarà la conferència "Construir Estat des d'un segle enrere".

Moltes gràcies professor Culla, i ara té la paraula la vicepresidenta del Govern.

Bé, si em permeten unes darreres paraules, en primer lloc vull reiterar el meu agraïment a totes les persones que heu volgut compartir aquest acte de celebració que es un acte, com vegeu, molt formal, que té un punt de solemnitat, com no podia ser d'altra manera. Però, més enllà d'aquesta formalitat i d'aquesta solemnitat, no hem d'oblidar que estem celebrant un aniversari i, per tant, si m'ho permeteu, el primer que he de dir és felicitats, perquè cent anys no es fan cada dia; abans se'ns ha fet un tast de tot el que això significava des d'un punt de vista de la trajectòria, no només de l'Escola, sinó també del país en el seu conjunt, i aquesta felicitació va en la línia de l'esperonament, perquè vindran anys a partir d'ara en què la funció de l'Escola, com ara intentaré dir, encara que sigui breument, està cridada a ser tan determinant o més que no pas ho havia estat en el passat. El professor Culla ens situava, en la seva exposició, en el context històric del naixement i de l'evolució de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, jo voldria fer èmfasi en un concepte que és el següent: l'Escola neix el 1912, per tant, gairebé 200 anys després que Catalunya perdés les seves institucions de Govern, bé que les perdés o que li fossin literalment arrabassades i liquidades després de la guerra de successió; per tant, el país portava dos segles sense una administració pública, a excepció de l'administració local i, per això, segurament, quan es crea l'Escola d'Administració Pública es fa referència als empleats de l'administració local, just abans d'iniciar, com s'ha dit abans, el projecte de la Mancomunitat; dos segles, per tant, sense tradició d'Administració, dos segles és molt de temps; vol dir que gairebé s'havia perdut la memòria del que significava la funció civil de l'Administració més enllà, insisteixo, del que era estrictament el món local. Ens podríem preguntar, simplement ho dic a títol de reflexió, no pas d'afirmació, ens podríem preguntar si en aquests dos segles sense administració

que van anar acompanyats de tot el procés de modernització, de progrés i d'industrialització de Catalunya, si hi va ajudar el fet de no tenir administració o el fet de no haver de destinar energies grans per part del país en l'administració del país, si aquest fet va ajudar perquè Catalunya pogués viure i pogués liderar en el sud d'Europa tot aquell projecte, tot aquell procés d'industrialització, de progrés i de modernització. Ens podríem plantejar, fins i tot, com a reflexió, insisteixo, que les millors energies del país, durant aquells dos segles, no es van posar en el govern, perquè no n'hi havia, sinó que es van posar en la creativitat i en l'empenta industrial, exportadora i, en definitiva, de creació de riquesa; dic industrial i exportadora perquè la indústria d'aquell moment o una part de la indústria ja era exportadora; jo vaig ser divendres passat en un acte molt simbòlic, també, concretament a Palafrugell, a la inauguració del Museu del Suro. A finals del segle XIX i principis del segle XX les principals empreses exportadores de tot l'Estat espanyol, no només de Catalunya, eren les indústries del suro, eren els tapers, imagineu-vos un sector com aquest que fos en aquell moment el principal exportador del conjunt de l'Estat. Com aquest sector, n'hi havia d'altres, hi havia el tèxtil i hi havia alguns sectors lligats a l'àmbit agroalimentari, començava també a desenvolupar-se tota la indústria metal·lúrgica, on es posaven, en gran part, les energies del país; i ara, vist en perspectiva ens podem fer aquesta pregunta o aquesta reflexió: aquestes millors energies es van posar al procés o al servei d'un procés de creació de riquesa, no es van poder posar tant al servei de configuració d'un govern i, per tant, també, poc o molt, d'una administració del país. També, en aquell context, hi havia una altra part del paisatge que era una Espanya deprimida, aquella Espanya que havia perdut les colònies, que es preguntava ella mateixa a on anava i què era i en el context d'aquella Espanya deprimida, hi va haver una Catalunya emergent, una Catalunya que era més moderna, perquè havia fet tot aquest procés d'industrialització

amb totes les repercussions socials que això significava i, al mateix temps, una Catalunya que tenia aires diguem-ne de modernització. L'Escola d'Administració Pública de Catalunya s'insereix dintre d'aquest esperit constructor i renovador, perquè la gent de la Mancomunitat, o en Prat de la Riba o el catalanisme de l'època, eren constructors, no en el sentit literal de l'expressió, i al mateix temps eren renovadors i modernitzadors, prova d'això, abans crec que s'ha dit, és que l'Escola d'Administració Pública de Catalunya és la segona escola que neix a Europa, concretament després d'una escola que molt poc abans havia nascut a Alemanya. I dit això, hi ha alguna similitud entre allò i cent anys després? Totes les comparacions per definició són odioses i, per tant, millor que no les fem, no cal analitzar la situació del moment, la situació en què es troba el conjunt de l'Estat, si hi ha més o menys depressió, diguem-ho així, i si des de Catalunya hi ha més o menys empenta renovadora, si hi ha més o menys empenta constructora, això deixem-ho una mica de banda, però en canvi potser sí que val la pena, encara que sigui durant un minut més, recordar que en aquest procés d'estructures d'Estat, i també d'esperit modernitzador, ara ens hem de fixar molt en el que està passant a Europa, com el projecte de Catalunya s'insereix també en aquest projecte europeu i com això lliga amb el punt de vista de l'Administració. Fixeu-vos que estem en un moment de molta confusió, de molts interrogants, moltíssims, fins i tot es pot dir de moltes decepcions, perquè no? però també estem en un moment interessant, perquè a mesura que a Europa hi ha la necessitat d'anar reforçant, per exemple, una moneda única, l'euro, es va veient que l'única forma de dur-ho a terme és amb un projecte federal europeu més sòlid; i això, des d'una òptica catalana, és especialment interessant per a aquests propers anys que vénen, que encara que sigui amb fòrceps, perquè és així, s'estigui construint aquest projecte federal europeu i, certament, és amb fòrceps, perquè costa molt prendre decisions, és molt lent, és molt feixuc, fins

i tot molt més lent del que caldria en aquest moment, perquè Europa es pogués defensar molt millor ella mateixa, però malgrat tot, aquest procés de federalisme europeu, aquest procés que hi hagi una gran capital amb poder polític real a Europa que pugui prendre les grans decisions, aquest procés s'està produint; i això des d'una òptica catalana crec que és especialment interessant, perquè d'una forma o d'una altra, des de la nostra aspiració col·lectiva d'una nació que forma part d'Europa que, a més a més, està necessitada de dotar-se d'estructures d'Estat, tot projecte i tot procés que passi per més poder a Europa, més poder federal, acompanyat de més poder de proximitat territorial, i aquest és el cas a casa nostra de les institucions catalanes, tot procés que vagi per aquí, és un procés que des d'una òptica catalana, insisteixo, ens interessa d'una manera especial.

Deixeu-me concloure fent notar que en aquest moment l'Administració o les administracions, perquè no només n'hi ha una, n'hi ha diverses, no? les administracions són un factor clau de competitivitat, i això es va fent més evident amb el pas del temps; els països competeixen per moltes coses diferents, des de rengles molt diferents i en dinàmiques molt diferents, però un dels elements que avui dia marquen la competitivitat d'un país és quin tipus d'Administració té i com funciona aquesta Administració, i aquest és un repte clau de cara a aquests propers temps, perquè vol dir, parlant clar, que els països que tinguin una Administració pitjor seran molt menys competitius que els països que tinguin una Administració millor, aquest no serà l'únic factor de competitivitat, potser tampoc serà el principalíssim, encara que serà un dels més importants, però en qualsevol cas serà, ja és, un factor de competitivitat clau, i com que estem en un moment delicat, on els nostres empleats públics, allò que en terminologia anglosaxona es diu d'una manera més reeixida, més agradable, no? *civil service*, doncs aquests servidors públics o servidors civils estan sotmesos en aquests moments

a una pressió, gran, perquè tothom ho sap, estem en una dinàmica en què les condicions laborals no s'estan reforçant, sinó més aviat al revés, s'estan perdent alguns guanys que s'havien aconseguit i, per tant, hi ha una pressió forta sobre les persones que avui estan al servei de l'Administració; en un moment així ens hem de fer la pregunta de fins a quin punt la responsabilitat que tenim els servidors públics és una responsabilitat, es pot dir en aquests termes, històrica, perquè com que no estem en circumstàncies normals, ara ens hem de fixar en unes circumstàncies realment excepcionals, i en aquestes circumstàncies la gent que estem sota aquest concepte de *civil servant*, hem de calibrar molt bé si a través de la nostra actuació podem ser claus, podem ser un factor en el món de l'Administració pública de recuperació econòmica del país o, en canvi, serem un fre d'aquesta recuperació; podem ser un factor de manteniment dels pilars bàsics de l'Estat del benestar o serem un factor que contribuirà a desmembrar aquests pilars bàsics que tant han costat d'aconseguir. En aquestes preguntes hi ha implícites les respostes, des d'aquest punt de vista de la responsabilitat, en un moment en què certament les condicions sobre la funció pública també són dures, en què els empleats públics estan sotmesos a aquesta pressió, és en aquest moment on de la nostra actitud, en depèn, en bona mesura, la resposta d'aquestes preguntes clau. Podem ajudar a la recuperació econòmica del país, podem ajudar al creixement, podem ajudar a la creació de riquesa i de llocs de treball, podem ajudar a donar confiança a la gent des del punt de vista que els pilars de l'Estat del benestar es mantindran intactes, quants sacrificis i renúncies hem de fer per assegurar que aquests objectius se segueixen mantenint ben vius? Aquestes són, crec jo, les preguntes clau, i en un moment en què celebrem cent anys i en què molta gent de la funció pública està sotmesa a aquesta pressió que us deia, jo, com a president del país, com a president de Catalunya, avui he de fer una crida perquè aquesta trajectòria de cent anys

sigui avui la base de la nostra actuació, que sigui una actuació que ens permeti que tot aquest pòsit de confiança que el país necessita nosaltres, avui, el puguem transmetre d'una manera clara i d'una manera evident. Avui tenim pocs diners, és veritat, però moltes més estructures que no pas tenia la gent de la Diputació de Barcelona o de la Mancomunitat l'any 12, l'any 13, l'any 14, l'any 15 i l'any 16. Ells no tenien ni diners ni estructures però tenien dues coses molt importants, tenien projecte i tenien voluntat; sabien on volien anar i tenien el coratge d'anar-hi; i gràcies a això van poder desenvolupar unes estructures d'Estat que encara avui són vigents; doncs bé, escolteu, avui, d'acord, sense diners, però amb més estructures que aleshores, si tenim projecte i voluntat, que vol dir també el coratge de prendre determinades decisions, inspirats en les millors trajectòries del país, aleshores, també aquesta situació tan complicada en què ens trobem, té un horitzó més clar, gràcies, per tant, a l'Administració, a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya per ser una d'aquestes bases, d'aquestes estructures d'Estat que poden contribuir a ajudar el nostre país a desenvolupar el seu projecte i a transmetre la confiança que la gent ens reclama. Gràcies i felicitats.

8.3 Les paraules de la directora a l'acte del dia 2-7-2012 al Palau de la Generalitat (Centenari de l'EAPC)

Un dels avanços del dret públic va ser col·laborar a construir el concepte d'institució com una categoria que permet distingir el que és permanent del que és contingent; és a dir, les institucions, de les persones.

L'Escola ha estat una institució que ha servit al llarg del temps, en aquests cents anys que avui celebrem, a contribuir al millor servei dels interessos de Catalunya a través de la formació dels empleats i directius públics. La seva principal contribució és i serà desenvolupar una cultura de servei que faci propera, útil i entenedora l'Administració als ciutadans.

Una vegada vaig sentir dir a "Don Luis, conserge del Ministeri, en les meves oposicions", els directius públics passen, però els empleats públics es queden. Avui tinc l'honor, com a directora de l'Escola, de poder compartir i commemorar amb tots vostès aquest acte. Demà, amb el suport que donen moments com els d'avui, em quedarà la responsabilitat de continuar dirigint i agraint al grup de persones que formen l'Escola, els que dèiem que es queden, la tasca diària cap a la millora continuada en el servei públic.

8.4 Conferència: Construir Estat, des d'un segle enrere

Construir Estat, des d'un segle enrere

Joan B. Culla

Molt Honorable President, Honorables Consellers, il·lustres autoritats, senyores i senyors.

El naixement, ara fa cent anys, de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya se situa en un context històric que em sembla necessari d'evocar breument. Després de l'eufòria i el desencís suscitats per l'estèril victòria de Solidaritat Catalana, i en vista que l'objectiu fundacional de l'autonomia política no semblava assolible a curt termini, el gros del catalanisme (la Lliga, per descomptat, però també els nacionalistes republicans) va optar a partir del 1910 per abraçar el gradualisme i definir un objectiu més modest però realitzable en pocs anys; un objectiu que ja havia figurat en l'agenda política espanyola durant els anys de l'anomenat "Gobierno Largo" de Maura, entre 1907 i 1909. Em refereixo, naturalment, a la creació d'una Mancomunitat de Diputacions.

De les quatre corporacions provincials catalanes, la Lliga només en presidia dues, la de Girona i la de Barcelona; aquesta última,

en la persona del seu màxim ideòleg i estrateg, Enric Prat de la Riba. Va ser des d'aquesta casa, doncs, que el juny de 1911 hom plantejà la proposta mancomunària a les diputacions de Girona, Lleida i Tarragona, les quals s'hi van sumar ràpidament amb el consens de republicans catalanistes, carlins i les dues branques dinàstiques, liberals i conservadors. En aquest clima de quasi unanimitat, les Bases per a la Mancomunitat Catalana van ser elaborades i ratificades per les quatre diputacions en menys de mig any, i posades en mans del govern espanyol — que presidia el liberal José Canalejas— el desembre de 1911.

El cap de l'executiu espanyol s'hi mostrà receptiu, amb l'afegit que la possibilitat de crear mancomunitats havia de ser oferta a totes les regions espanyoles, “claro que con carácter facultativo”, per tal d'evitar la sensació que hom privilegiava Catalunya. Així, doncs, el 25 de maig de 1912 el govern Canalejas presentà al Congrés un *Proyecto de Ley de Mancomunidades provinciales* que, tot s'ha de dir, toparia ben aviat amb 2 fortíssimes resistències dins mateix de la majoria parlamentària liberal. Tanmateix, la fermesa del president Canalejas aconseguí que, el 5 de juliol, la Cambra baixa aprovés el projecte en primera lectura, abans de l'aprovació definitiva, que es produiria l'octubre.

És en aquest moment just de principis d'estiu del 1912 quan l'entrada en vigor de la Ley de Mancomunidades sembla cosa de pocs mesos —en realitat, trigarà encara un any i mig, i passarà per nombroses incidències polítiques—, és el 2 de juliol de 1912 quan Enric Prat de la Riba fa aprovar pel ple de la Diputació de Barcelona les “Bases per a la creació d'una Escola de Funcionaris d'Administració Local”. El propòsit no era nou, ni sorgia del no-res.

En la Memòria programàtica que el president Prat havia adreçat als membres de la Diputació barcelonina, el novembre de 1910, ja plantejava la creació d'una tal Escola, i ho feia amb aquests arguments: “En tots els organismes públics és decisiva

la influència del funcionari. (...) Per això, els organismes públics haurien de tenir cura especialíssima de preparar funcionaris intel·ligents, zelosos, amb l'esperit obert a tots els veritables avenços, que en l'exercici de la seva funció no siguin autòmats, esclaus de la rutina, sinó inquiets enamorats d'un ideal de perfecció per als serveis de què es cuidin”.

“Un organisme amb bons empleats resisteix tots els desgavells de les vicissituds polítiques i va seguint sempre una marxa progressiva. Un organisme amb empleats dolents està condemnat a l'esterilitat, a la inacció, a les corrupcions, i ni els homes més forts i eminents que la política porti a regir-los poden desencaixar-los i dur-los a una acció fecunda”.

De la importància que els seus impulsors atribuïen a la projectada Escola en donen idea els noms dels membres del Patronat que havia de posar-la en marxa (el mateix Prat de la Riba, l'arquitecte i polític Josep Puig i Cadafalch, l'advocat Lluís Duran i Ventosa, l'escriptor republicà Pere Coromines, el lerrouxista il·lustrat Santiago Valentí i Camp...), així com el professorat que aquests patrons van seleccionar durant el bienni 1912-1914, professorat que integraven, entre d'altres, Manuel Raventós i Bordoy, Josep Maria Tallada, Miquel Vidal i Guardiola, Josep Maria Pi Suñer o qui en seria el primer director, Isidre Lloret i Massaguer. En definitiva, la crema dels juristes i economistes que el catalanisme, en un sentit ampli, aplegava aleshores als seus rengles.

Un cop escollits els professors, i habilitats també uns locals per instal·lar la institució en aquest mateix palau, a la planta baixa del costat del carrer del Bisbe, l'obertura efectiva de l'Escola, l'inici de la seva activitat docent, es produí el 2 de març de 1914. Mancaven un mes i quatre dies perquè, aquell 6 d'abril, aquí mateix on som ara, en un saló de Sant Jordi que no tenia però la fesomia actual, es constituís solemnement la Mancomunitat de Catalunya.

Per tant, i si ens posem estrictes, l'Escola de Funcionaris d'Administració Local no va ser una creació de la Mancomunitat, sinó que la va precedir, i en rigor no va dependre de la Mancomunitat fins al 1920, quan li fou traspassada per la Diputació de Barcelona al mateix temps que era rebatejada com a Escola d'Administració Pública de Catalunya. Tanmateix, la intencionalitat i la filosofia que informen aquesta Escola avui centenària són indissociables del projecte polític que va sustentar l'existència de la Mancomunitat catalana.

El mateix Prat de la Riba havia descrit l'extrema modèstia jurídica i competencial de la corporació que impulsà i presidí: “La Mancomunitat és una institució administrativa: ni legisla ni ordena els tribunals de justícia, ni organitza forces públiques d'exèrcit ni de seguretat, ni té a càrrec seu cap funció d'ordre públic. (...) La Mancomunitat (...) ve a ser una província més gran que les províncies d'ara”. No obstant això, i encara que sembli una paradoxa, la Mancomunitat vehiculava una gran ambició política, una ambició que dóna sentit a tota la seva obra material i concreta: a l'Institut d'Estudis Catalans i al Consell de Pedagogia, a la Biblioteca de Catalunya i a l'Escola Industrial, a l'Escola del Treball, a la de Bibliotecàries, a la d'Infermeres, a l'Escola Superior d'Agricultura... i, per descomptat, a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, sense oblidar les carreteres provincials, ni els telèfons, ni les biblioteques populars.

Enric Prat de la Riba no era un filantrop ni un benefactor de la humanitat; no aspirava a ser —per dir-ho amb terminologia d'ara— el president d'una gran ONG. Prat aspirava a ser el president d'un Estat català. D'un Estat regional, federat, confederat o independent, però d'un Estat. Ell mateix ho reconeixia el 1917, pocs mesos abans de morir: “No hem fet la Mancomunitat per a tenir una Diputació més gran ni per a donar a l'ànima catalana un petit cos d'administració subordinada, secundària: una província. (...) Tots volem per a Catalunya un cos d'Estat”. I, com que això no era aleshores ni remotament possible, va decidir començar a construir estructures, fonaments d'Estat

des de baix de tot, servint-se del modestíssim instrument que era la Mancomunitat.

La Catalunya de la segona dècada del segle XX és un país fortament industrialitzat i en ràpid procés d'urbanització que forma part d'un Estat agrari i subdesenvolupat, els governants del qual són molt poc sensibles a les necessitats del desenvolupament capitalista, a les exigències d'una política burgesa com la que regeix a França, a Gran Bretanya, a Bèlgica, a Alemanya, etcètera. Les iniciatives de Prat de la Riba i, després, de Puig i Cadafalch al capdavant de la Diputació de Barcelona i de la Mancomunitat volen ser una resposta —modesta pels mitjans i per les competències, però una resposta— a la inhibició, a la deixadesa de l'Administració central davant d'aquelles necessitats i aquelles exigències.

Per exemple, la inversió en les carreteres provincials o el desplegament d'una xarxa telefònica interior pretenia millorar l'articulació econòmica del Principat, desenclavar i donar més oportunitats a les petites indústries comarcals. Per mitjà del Laboratori i del Consell de Pedagogia de Catalunya, l'objectiu era europeïtzar un ensenyament primari que, en mans de l'Estat, tenia com a màxim principi didàctic allò de *La letra, con sangre entra*. Amb la creació de l'Escola Industrial i de l'Escola Elemental del Treball, es tractava de subministrar al teixit productiu català els tècnics superiors i mitjans i els obrers especialitzats que la metal·lúrgia, la química o el tèxtil demandaven cada any. A través de les Escoles de Bibliotecàries i d'Infermeres, es brindaven oportunitats de formació qualificada a les noies de classe mitjana que, igual com a la resta de l'Europa occidental, començaven a buscar la independència professional i també personal.

És dins d'aquest marc on troba el seu ple sentit la creació de l'Escola d'Administració Pública. El febrer de 1914, en la Memòria de creació i constitució de l'Escola, s'hi podia llegir el que segueix, i que llegeixo en el català de fa un segle:

“Si fretura se fa sentir de ferm avui, és la de la formació de funcionaris.

Tots els rams de l'activitat humana, per modestos que sien, tenen la seva preparació tècnica, tenen els seus centres educatius. L'única excepció és aquesta: el funcionari públic.

No ja la ciència del govern, en general, tan necessària per sí, sinó fins la tècnica professional, no s'ensenya enlloc. La professió més estesa i desitjada a Espanya -el clàssic *empleu*- no té un centre d'estudi. (...) Per ningú es para cura de formar tècnicament la màquina de l'Administració, essent aixís que'l fer-ho, ademés de servir una necessitat indubtable, fóra una mida d'alta higiene política, car el tecnificar els càrrecs és el millor remei contra la xorca empleomanía. No servint tothom per a empleat, s'alleugeriria en gran part a la política pràctica de sa pitxor càrrega: la clientela amb vistes al presupost.

Aquest estat de coses no té explicació racional possible”.

Però sí que tenia explicació, si no racional, almenys històrica. En altres països europeus la construcció de l'Estat liberal havia anat acompanyada del sorgiment d'un funcionariat independent, professional i inamovible, ja fos sota l'encuny napoleònic a França, o bé en la figura del *civil servant* britànic. Fins i tot el jove Segon Reich alemany s'havia apressat a crear a Düsseldorf una Escola de Funcionaris Municipals que homogeneïtzés la formació dels servidors públics locals en un Imperi format per 25 estats diferents.

A Espanya, en canvi, s'havia optat des de principis del segle XIX —això, suposant que es tractés d'una opció, i no d'una simple praxi—, s'havia optat per una mena de versió castissa de l'*spoils system* nord-americà. Els *empleos* públics eren un botí del partit polític governant en cada moment, que els distribuïa entre els seus lleials fins que, en virtut d'uns resultats electorals o, molt més sovint, d'un *pronunciamiento* militar, d'una revolta civil o d'alguna altra convulsió, canviava la força política en el

poder i, amb aquest canvi, tots els funcionaris afins al govern sortint es veien també reemplaçats per uns altres, identificats amb el govern entrant. Els primers, els que es veien expulsats dels ministeris, de les diputacions i dels ajuntaments, esdevien *cesantes*, una mena de funcionaris hivernats, congelats a l'espera del següent canvi governamental, que no tenen paral·lel en cap altre país europeu i que van esdevenir figures característiques de la literatura popular i costumista espanyola entre els segles XIX i XX.

Naturalment, si l'adquisició d'un *empleo* públic constituïa un botí polític, si era la recompensa pels serveis prestats a un determinat partit, aleshores el mèrit, la qualificació de la persona no hi tenia res a veure, la qual cosa donava com a resultat una administració pública no tan sols polititzada sinó incompetent. D'altra banda, i sabedors que la seva posició funcional era efímera, que al cap de dos o tres anys caurien en el negre pou de la *cesantía*, aquells que, en cada moment, es trobaven a les oficines públiques no hi eren per a servir els ciutadans, sinó per a gaudir durant uns pocs anys del sou i de la posició, treballant el mínim possible.

D'aquí neix aquella actitud mandrosa, de menyspreu i hostilitat envers la ciutadania que ja retratà, en una data tan primerenca com 1833, el gran periodista romàntic espanyol Mariano José de Larra en el seu cèlebre article *Vuelva usted mañana*. D'aquí neix i floreix també un fenomen genuïnament hispànic, però clau en la relació entre administradors i administrats: la *recomendación*. Sense aquesta, el ciutadà estava completament indefens i desvalgut en els seus tractes amb l'administració pública.

A banda d'alimentar el clientelisme polític i el caciquisme electoral, aquesta situació era d'una gran ineficiència econòmica, i la societat catalana la patia especialment per raons òbvies. Vet aquí per què el programa de Prat de la Riba, programa de modernització, d'europèitxació, però sobretot de reconstrucció na-

cional de Catalunya, va incloure com una de les seves primeres peces dotar el país d'una Escola de Funcionaris: per desplegar, a mitjà termini, una administració pública competent i àgil, al servei d'una societat dinàmica i d'una economia pròspera.

Una Escola amb vocació nacional, amb sentit de país, tal com denunciarien els portaveus de l'espanyolisme més ultrancer, que acusaren "la burocracia creada al amparo de la Mancomunidad" de ser "un poderoso auxiliar para la demanda de un Estado catalán para la nación catalana". El fet és que, quan el 1918 la Mancomunitat va voler donar el seu suport institucional a la demanda política d'un Estatut d'Autonomia per a Catalunya, fou l'Escola l'encarregada d'organitzar el plebiscit municipal a través del qual la quasi totalitat dels mil cent ajuntaments del Principat es van adherir a la reivindicació autonomista.

Si l'Escola, i la Mancomunitat sencera, haguessin estat tan sols allò que formalment eren, haurien pogut sobreviure a la dictadura del general Primo de Rivera només amb un canvi en els vèrtex directius. Un canvi com el que es va executar a la Mancomunitat, el gener de 1924, substituint-ne els representants democràtics per personal addicte al nou règim militar, un personal presidit pel màxim representant autòcton de l'anticatalanisme de dretes, el terrassenc Alfons Sala Argemí.

Però això no era, no va ser suficient, perquè la idea mateixa de la Mancomunitat, la càrrega simbòlica i la il·lusió d'autogovern que el catalanisme hi havia vinculat durant una dècada resultaven intolerables, insofribles per a la junta de generals que ara governava Espanya. Quan l'Estat seguia sense disposar de cap centre de formació de funcionaris, ¿com es podia consentir als catalans la gosadia d'haver-ne creat un, i a sobre haver-li mirat d'infondre una vocació nacional?

No es podia consentir. I, per tant, el març de 1924 els col·laboracionistes catalans que regien una fantasmagòrica Mancomunitat al servei de Madrid van resoldre suprimir l'Escola

d'Administració Pública. Val a dir que al baró de Viver, al comte del Montseny, a Alfons Sala i companyia aquest zel espanyolista no els va servir de gran cosa: al cap d'un any, el març de 1925, el dictador Primo de Rivera els envià cap a casa i va liquidar del tot la Mancomunitat, aplicant aquella filosofia casernària que diu: *Muerto el perro, se acabó la rabia*.

La irracionalitat de la supressió de l'Escola resultava tan flagrant, que tot just caigut el dictador Primo de Rivera (cosa que s'esdevé el 30 de gener de 1930) i retornats homes de la Lliga al capdavant de les institucions barcelonines, s'imposa sense debat la conveniència del restabliment. El 14 de juliol de 1930, la Diputació de Barcelona crea de nou l'Escola d'Administració Pública, que reprèn la seva tasca docent aquell mateix setembre.

El curs 1930-1931, però, havia de ser políticament agitat, en una seqüència d'esdeveniments que culminaria, l'abril del 1931, amb l'esfondrament de la monarquia, la instauració de la Segona República, la resurrecció de la Generalitat i la desaparició, a Catalunya, de les diputacions provincials. L'Escola d'Administració Pública va ser, doncs, una de les diverses institucions que la Generalitat renascuda heretà de la Diputació extingida. Val a dir que, tal com va escriure fa trenta anys el primer estudiós de l'Escola, Josep Sarrión i Gualda, la nova dependència “mai no significà cap canvi sensible en la seva organització, règim i funcionament”. “L'Escola —insisteix el mateix autor— seguia la seva tasca reposada i calladament eficaç, de la formació a les seves aules dels funcionaris, i la tasca externa de difusió dels problemes del municipalisme”.

Això sí, el marc juridicopolític era força més ampli que el 1912 o el 1914. Sense ser l'Estat que havia somiat Prat de la Riba, que havia acaronat Macià i que havien demanat en referèndum els catalans l'agost de 1931, Catalunya va disposar des del 1932 d'un règim d'autonomia política i de poder legislatiu en determinades matèries. Un poder legislatiu que li va permetre promul-

gar, l'agost de 1933, la nova Llei Municipal de Catalunya, en virtut de la qual l'Escola d'Administració quedava encarregada de formar i perfeccionar obligatòriament el funcionariat dels ajuntaments catalans.

Amb tot, la brevetat i les convulsions del període republicà no van permetre anar gaire més lluny. Si la crisi d'octubre de 1934 afectà poc l'Escola, l'esclat bèl·lic i revolucionari del juliol de 1936 hi va impactar de ple: alumnes mobilitzats als fronts de guerra, professors i àdhuc directors destituïts per raons ideològiques, dificultats materials creixents que conduïren la institució docent a la paràlisi. Tant devia ser així que, l'hivern del 1939, el franquisme vencedor no va creure necessària cap disposició legal explícita per abolir o liquidar l'Escola d'Administració Pública de la Generalitat. N'hi havia prou amb el decret d'abril de 1938, aquell que havia derogat l'Estatut d'autonomia “en mala hora concedido por la República”, i retornat a les províncies catalanes “el honor de ser gobernadas en pie de igualdad con sus hermanas del resto de España”.

Tan bon punt el país va recuperar la democràcia i, amb ella, les institucions nacionals, sense ni tan sols esperar a la posada en marxa del primer govern estatutari, ja el 1979, el president Tarradellas va restaurar l'Escola d'Administració Pública de Catalunya; s'obria així, en la història d'aquesta, una tercera etapa que arriba fins avui, però que ja no pertoca —o encara no pertoca— als historiadors de valorar. En qualsevol cas, igual que en els temps de Prat de la Riba, igual que en els temps de Macià i de Companys, o potser més i tot, vistos el creixement quantitatiu i qualitatiu que ha registrat la funció pública a casa nostra, l'Escola de la qual festegem els cent anys, és avui un element estratègic per a la modernitat, l'eficiència i el futur del país, i segueix essent una eina, un instrument d'Estat. I em fa l'efecte que, d'instruments d'aquesta mena, Catalunya en necessitarà molts, i com més sòlids millor, al llarg dels propers anys.

Moltes gràcies per la seva atenció.

8.5 Galeria d'imatges de l'acte central de commemoració del Centenari

01 Inici de l'acte

D'esquerra a dreta, l'H. Sra. Joana Ortega, el M. H. Sr. Artur Mas i la Sra. Montserrat de Vehí

Autor: Pep Estellé

02 Projecció de l'audiovisual commemoratiu del Centenari

Acte central del Centenari de l'Escola.

Autor: Pep Estellé

03 Montserrat de Vehí, directora de l'Escola

Acte central del Centenari de l'Escola

Autor: Pep Estellé

04 Conferència de Joan B. Culla

“Construir Estat, des d’un segle enrere”

Autor: Pep Estellé

05 Discurs de la vicepresidenta del Govern

Joana Ortega

Autor: EAPC

06 Discurs del president Mas

Acte central del Centenari

Autor: Rubén Moreno

07 Discurs del president Mas

Acte central del Centenari de l'Escola

Autor: Pep Estellé

08 El president Pujol i Francesc Homs, portaveu del Govern

Entre els assistents a l'acte central del Centenari

Autor: EAPC

09 Montserrat de Vehí i el president Mas, en finalitzar l'acte

Acte central del Centenari

Autor: EAPC

9 El Centenari al territori

Nota de premsa.

Barcelona. 5 de novembre de 2012

**CENTENARI DE L'ESCOLA
A LES DELEGACIONS TERRITORIALS
Lleida, Tarragona, Terres de l'Ebre, Girona
23, 26 i 30 d'octubre de 2012**

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya continua el programa previst de commemoració del seu Centenari, d'acord amb l'agenda de Commemoracions 2012 de la Comissió de Commemoracions de la Generalitat de Catalunya. Seguint aquesta agenda s'ha commemorat solemnement el Centenari de l'Escola a les seus territorials de l'Escola a Lleida, el 23 d'octubre, Terres de l'Ebre, el 26 d'octubre, Tarragona, el mateix 26 d'octubre i Girona, el 30 d'octubre.

Tots quatre actes han comptat amb la participació i el suport de la Delegació del Govern respectiva i dels serveis territorials de Governació, la contribució dels quals ha estat decisiva per a l'èxit de cadascun d'ells.

A les quatre delegacions, s'hi van desplaçar la directora de l'Escola i la subdirectora general, per deixar palesa la rellevància dels actes, que han seguit bàsicament el format de l'acte central dut a terme el 2 de juliol al Palau de la Generalitat, presidit pel president de la Generalitat, el M.H. Sr. Artur Mas, acompanyat de la vicepresidenta del Govern Hble. Sra. Joana Ortega, el qual ha coincidit amb el mateix dia que cent anys enrere se signaren les Bases de constitució de l'Escola.

D'aquesta manera, es va visionar el vídeo commemoratiu del Centenari, hi va haver intervencions de la Directora de l'Escola, del Delegat del govern i de la persona representant del Serveis territorials del departament de Governació i Relacions institucionals (a totes les delegacions on les agendes ho van permetre, en aquests dies de força activitat institucional), i en les quatre delegacions l'historiador Jaume Sobrequés va fer una brillant i sentida conferència al voltant dels cent anys d'història de l'Escola i del seu paral·lelisme amb la història de Catalunya. (Actualment el sr. Jaume Sobrequés és director del Centre d'Història Contemporània de Catalunya, va ser membre de la Comissió dels Vint que va redactar l'Estatut d'Autonomia del 1979 i ha estat distingit amb la Creu de Sant Jordi).

Els quatre actes han significat un reforçament del missatge institucional de l'Escola com una de les eines per configurar i enfortir les estructures d'estat que el país necessita, en línia amb la vocació creacional del president Prat de la Riba el 1912.

Jaume Sobrequés i Callicó (Girona, 1943) és catedràtic d'Història contemporània a la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat director de l'Arxiu Històric de Barcelona i fins el 2008, director del Museu d'Història de Catalunya. En l'actualitat, és el director del Centre d'Història Contemporània de Catalunya, del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, i president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans.

Ha estat senador (1997-1982), diputat al Parlament de Catalunya (1988-1995) i va ser membre de la Comissió dels Vint que va redactar l'**Estatut d'Autonomia del 1979**.

Entre els seus nombrosos llibres i articles d'història, ha escrit *La Guerra Civil catalana del segle XV* (en col·laboració amb el seu pare, l'historiador Santiago Sobrequés i Vidal); *L'Onze de Setembre i Catalunya*; *El pactisme a Catalunya*; *L'Estatut d'Autonomia de Catalunya*; *Els catalans en els orígens històrics de Califòrnia*; *La Generalitat de Catalunya a l'exili*; *La recuperació de la Generalitat de Catalunya i el retorn de Tarradellas*; *Antoni Rovira i Virgili. Història i pensament polític*; *Estudis d'Història de Catalunya*, en dos volums; el llibre *Història de Catalunya*, traduït a sis idiomes, a més a més, de dirigir l'obra *Història de Barcelona*, en vuit volums.

El senyor Sobrequés va fer el pròleg "A manera de presentació" de **1912-2012: Escola d'Administració Pública de Catalunya, cent anys, obra de Manuel Pérez Nespereira**.

9.1 Lleida

Historiador Jaume Sobrequés,
Directora Montserrat de Vehí,
Delegat territorial del Govern a Lleida Ramon Farré,
Delegat del Govern a l'Alt Pirineu i Aran Albert Alins.

Dimarts 23 d'octubre de 2012,
seu de la delegació del Govern a Lleida.

Foto: Joaquim Fernández (EAPC)

Prensa

Laura Cortés - ACN • ID 689588

Commemoració del centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya a Lleida

23 d'octubre de 2012

Farré diu que l'Escola d'Administració Pública de Catalunya és una d'aquelles estructures d'estat que tot país necessita

La EAPC ha ofert a Lleida 1.800 cursos des del 1984

Lleida (ACN).- La delegació del Govern a Lleida ha acollit aquest dimarts un acte per commemorar el centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC), que en els seus 28 anys de servei descentralitzat a Lleida, ha organitzat 1.800 cursos que han comptat amb més de 35.000 funcionaris inscrits. El delegat del Govern a Lleida, Ramon Farré, ha destacat que gràcies a l'Escola els funcionaris avui estan molt ben preparats i que l'EAPC és una d'aquelles estructures d'estat que tot país necessita pel seu progrés econòmic i social. La directora de l'EAPC, Montserrat de Vehí, ha destacat que l'Escola és la més antiga d'Europa. Actualment, la meitat dels cursos ja s'imparteixen a través de l'aula virtual.

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC), en els seus 28 anys de servei descentralitzat a Lleida, ha organitzat 1.800 cursos, que han comptat amb més de 35.000 inscripcions de funcionaris. Aproximadament el 60 per cent

d'aquestes inscripcions han correspost a treballadors públics pertanyents a l'administració de la Generalitat, mentre que la resta han estat funcionaris d'ens locals i, ja en un grau menor, de l'administració perifèrica del Estat i dels jutjats.

Els àmbits temàtics de què s'han ocupat el major nombre de cursos han estat la informàtica i les tecnologies de la informació, formació econòmica i jurídica, organització i processos administratius, recursos humans, prevenció de riscos, comunicació i llengua catalana i anglesa. Cal afegir-hi altres formats desenvolupats, com ara mestratges, entre els quals destaquen el dedicat a la gestió i dret local, el 2008, en conveni amb la Universitat de Lleida (UdL), i a l'alta funció directiva, el 2009, conjuntament amb la Diputació de Lleida, o programes formatius per a càrrecs electes. Des de l'any 2002 la delegació de l'Escola a Lleida gestiona directament els cursos que organitza.

Aquestes dades s'han fet públiques en l'acte commemoratiu del centenari de l'EAPC celebrat a la delegació del Govern a Lleida, que ha comptat amb l'assistència dels delegats a Lleida i a l'Alt Pirineu i Aran, Ramon Farré i Albert Alins, la directora de l'EAPC, Montserrat de Vehí, el director dels Serveis territorials de Governació i Administracions Públiques, Jordi Souto, i la responsable de l'EAPC a Lleida, Carina Palau, entre d'altres.

En el transcurs de la commemoració, el catedràtic d'Història Contemporània a la UAB i director del Centre d'Història Contemporània de Catalunya, Jaume Sobrequés, ha pronunciat una conferència sobre els cent anys de l'EAPC, la seva trajectòria històrica, de present i de futur.

Evolució dels àmbits temàtics de la formació

L'EAPC ha anat adaptant la seva oferta formativa en funció dels canvis en l'administració que s'han esdevingut en el transcurs de la seva trajectòria. Aquesta evolució ha vingut marcada bàsicament per tres factors. En primer lloc, l'arribada a l'administració pública, per causes generacionals, de treballadors amb el certificat de català obtingut prèviament en els estudis de secundària, fet que ha propiciat la progressiva reducció en l'oferta de cursos de llengua catalana fins a la seva retirada definitiva, el 2010.

El segon factor que ha modificat l'oferta formativa de l'EAPC ha estat el progressiu augment de l'especificitat de les aplicacions informàtiques amb què treballen les unitats de l'administració. En els primers anys de la introducció de la informàtica bàsica en les administracions públiques es van posar a l'abast dels treballadors públics una gran quantitat de cursos en aquesta matèria. A mesura que les aplicacions informàtiques van anar assolint nivells més elevats d'especificitat en relació a les diverses matèries de gestió, van ser les pròpies unitats administratives i els departaments qui van passar a fer-se càrrec de la formació dels seus treballadors en funció de les necessitats concretes. Com en el cas dels cursos de llengua catalana, el 2010 l'EAPC també va deixar d'impartir formació informàtica.

La preocupació creixent de l'administració per millorar el servei envers els ciutadans ha estat el tercer eix d'evolució dels continguts dels cursos de l'EAPC. Davant de l'augment de la seva complexitat organitzativa i procedimental, les administracions, a mode de contrapès, també han intensificat els

esforços per guanyar en proximitat i en capacitat de resposta i fer-se més entenedores i transparents. En aquest sentit, han anat incrementant els cursos dedicats a la simplificació administrativa i de l'organització, al llenguatge administratiu i, fins i tot, a les habilitats comunicatives dels treballadors públics.

Nous mètodes:

Aula virtual i avaluació de la transferència al lloc de treball

Per altra banda, amb el temps l'EAPC també ha modificat els seus mètodes de formació. El canvi més rellevant es va produir l'any 2003 amb l'entrada en funcionament de l'aula virtual, un pas que va significar l'inici de la disminució de la formació presencial. Actualment, el 50% de l'oferta de cursos de l'EAPC correspon a formació virtual.

Una altra novetat, endegada enguany, és l'aplicació inicial d'un nou procediment en l'avaluació dels alumnes que, a més de la superació de les proves corresponents habituals, incorpora la transferència dels continguts assumits al lloc de treball concret de cada funcionari que ha seguit el curs. Amb aquest sistema, l'aplicació del qual s'anirà ampliant de manera gradual, es pretén donar més valor i eficiència a tota la formació impartida.

L'EAPC, "estructura d'Estat"

En el transcurs de l'acte, Ramon Farré ha qualificat l'EAPC com "una de les estructures d'Estat que tot país de qualitat necessita". "No es pot tenir un bon país sense una administració eficient", ha dit, perquè "una administració eficient també és un factor de cohesió i de progrés social i econòmic". Segons Farré, la formació impartida per l'EAPC ha contribuït a la millora dels

processos administratius i de l'atenció als administrats.

Per la seva banda, Montserrat de Vehí ha explicat que en aquests moments l'EAPC està en tràmits de signar convenis de col·laboració amb l'École Nationale d'Administration Publique del Quebec, l'École Nationale d'Administration de França i l'Institut Alemany de Recerca en Administració Pública de Speyer, per a l'intercanvi de coneixements i pràctiques que milloren l'administració. L'EAPC va ser la segona institució del seu àmbit que es va crear a Europa (1912) i és la més antiga en funcionament.

Oficina de Comunicació

Departament de Governació i Relacions Institucionals

9.2 Terres de l'Ebre

Historiador Jaume Sobrequés,
Delegat del Govern a les Terres de l'Ebre F. Xavier Pallarès,
Directora Montserrat de Vehí,
Directora Serveis Territorials de Governació Maria Rosa Peig.

Divendres 26 d'octubre de 2012,
seu de la delegació del Govern a les Terres de l'Ebre.

Foto: Joaquim Fernandez (EAPC)

Nota de premsa

Delegació del Govern a les Terres de l'Ebre

Commemoració del centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya a les Terres de l'Ebre

El catedràtic en Història de la UAB, Jaume Sobrequés, repassa el passat, present i futur de l'Escola i afirma que ja és 'des de la seva creació l'any 1912 ja és una estructura d'estat'

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) commemora a les Terres de l'Ebre el centenari de la seva fundació en un acte que ha presidit el delegat del Govern a les Terres de l'Ebre, Xavier Pallarès, juntament amb la directora de l'EAPC, Montserrat de Vehí, i la directora territorial de Governació i Relacions Institucionals, Rosa M. Peig.

La conferència del catedràtic en Història de la Universitat Autònoma de Barcelona (AUB), Jaume Sobrequés, ha centrat l'acte, en la qual ha fet un repàs al passat, present i futur de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Sobrequés ha afirmat que "la història de l'escola té una relació directa amb la història del país i, per tant, ha passat també per moments d'il·lusió, pocs, però que no han acabat de reeixir". En aquest sentit, ha destacat dates com la seva constitució el 1912 i la seva consolidació el 1914 amb la Mancomunitat de Prat de la Riba; el seu tancament, l'any 1924 amb la dictadura de Primo de Rivera; la seva reaparició el 1931 amb la República catalana i, de nou, el

seu tancament l'any 1939 amb la dictadura de Franco, malgrat que aquest exporta el model d'Escola de formació del funcionari a la resta de l'Estat espanyol. Així, l'EAPC és restablerta pel govern provisional del president de la Generalitat republicana, Josep Tarradellas, amb “tots els honors i amb les seves funcions de formació del funcionari, de reivindicació de la catalanitat del país, i com una estructura d'Estat, tal com va crear-se el 1912. I és que de fet, el país ja compta amb estructures d'Estat ara només cal estructurar-les”.

Jaume Sobrequés, en l'actualitat, és director del Centre d'Història Contemporània de Catalunya, del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, i president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans.

Ha estat director de l'Arxiu Històric de Barcelona i fins el 2008, director del Museu d'Història de Catalunya. Ha estat també senador (1997-1982), diputat al Parlament de Catalunya (1988-1995) i va ser membre de la Comissió dels Vint que va redactar l'Estatut d'Autonomia del 1979.

La seva bibliografia és molt extensa, així que només destaquen alguns dels nombrosos llibres i articles d'història, com: La Guerra Civil catalana del segle XV (en col·laboració amb el seu pare, l'historiador Santiago Sobrequés i Vidal); L'Onze de Setembre i Catalunya; El pactisme a Catalunya; L'Estatut d'Autonomia de Catalunya; Els catalans en els orígens històrics de Califòrnia; La Generalitat de Catalunya a l'exili; La recuperació de la Generalitat de Catalunya i el retorn de Tarradellas; Antoni Rovira i Virgili. Història i pensament polític; Estudis d'Història de Catalunya, en dos volums; el llibre Història de Catalunya, traduït a sis idiomes; i, a més a més, ha dirigit l'obra Història de Barcelona, en vuit volums.

Finalment, cal destacar que el Sr. Sobrequés va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (2008).

Escola d'Administració Pública de Catalunya

Les bases de constitució de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya van ser signades el 2 de juliol de 1912 per Enric Prat de la Riba. Aquest 2012 es commemoren els 100 anys de l'Escola amb actes a les diverses seus territorials. És la segona escola de formació de funcionaris i càrrecs públics més antiga que es va crear al si d'Europa i, en l'actualitat és la més antiga del continent en funcionament. Des de la seva fundació el seu objectiu era el de modernitzar les estructures de l'administració pública i dotar-la d'un cos funcional format, eficient i professionalitzat, amb criteris de qualitat i rigor.

Al llarg de la història, l'Escola ha viscut les mateixes vicissituds per les quals ha passat Catalunya. Així, va romandre en silenci durant les dictadures dels generals Primo de Rivera i Franco, i va tornar a ressorgir amb renovades energies amb la recuperació de les llibertats democràtiques i les institucions d'autogovern. Actualment l'Escola és una eina fonamental per tal de dotar Catalunya de les estructures d'estat que el país necessita.

26 d'octubre de 2012

9.3 Tarragona

Historiador Jaume Sobrequés,
Directora Montserrat de Vehí,
Delegada Escola a Tarragona Àngels Bardají.

Divendres 26 d'octubre de 2012,
seu de la delegació del Govern a les Tarragona.

Foto: Joaquim Fernandez (EAPC)

9.4 Girona

Historiador Jaume Sobrequés,
Delegat del Govern a Girona Eudald Casadesús,
Directora Montserrat de Vehí,
Directora Serveis Territorials de Governació Núria Gómez.

Dimarts 30 d'octubre de 2012,
seu de la delegació del Govern a Girona.

Foto: Joaquim Fernández (EAPC)

10 Els premis Alfons Ortuño

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya creà els Premis Alfons Ortuño amb l'objectiu de reconèixer honoríficament les actuacions d'innovació i bones pràctiques en matèria de gestió pública de les administracions públiques catalanes.

El dia 8 de juny de 2012 es publicà al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya la Resolució GRI/1154/2012, de 8 de juny, per la qual es creen els Premis Alfons Ortuño de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i se'n convocà la primera edició.

A la convocatòria 2012 es van presentar 31 candidatures: 10 en l'àmbit d'organització i recursos humans, 7 en l'àmbit de gestió pressupostària, avaluació i transparència i 14 en l'àmbit de polítiques sectorials i serveis finalistes.

12 de març de 2003. La vicepresidenta del Govern presidí l'acte de lliurament dels Premis Alfons Ortuño d'innovació i bones pràctiques a les administracions públiques catalanes.

D'esquerra a dreta, Montserrat de Vehí,
Joana Ortega, Georgina Arderiu i Josep M. Via
Autor: Miquel Coll

Premis Alfons Ortuño
Els nou guardonats, amb la vicepresidenta del Govern
Autor: Miquel Coll

10.1 Nota de premsa. Gabinet de Vicepresidència

La vicepresidenta del Govern presideix l'acte de lliurament dels Premis Alfons Ortuño d'innovació i bones pràctiques a les administracions públiques catalanes

El portal de dades obertes del gencat, el gestor documental del Departament d'Agricultura i la plataforma de contractació pública de la Generalitat han estat les iniciatives premiades. Amb l'acte de lliurament dels guardons, Joana Ortega ha clos oficialment el Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

La vicepresidenta del Govern i titular del Departament de Governació i Relacions Institucionals, Joana Ortega, ha presidit aquest migdia l'acte de lliurament dels Premis Alfons Ortuño d'innovació i bones pràctiques a les administracions públiques catalanes. L'acte ha estat també la cloenda oficial del centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC), que s'ha commemorat durant el darrer any amb diverses iniciatives.

Els premis Alfons Ortuño, creats per l'EAPC, tenen com a objectiu reconèixer honoríficament les actuacions d'innovació i bones pràctiques en matèria de gestió pública de les administracions públiques catalanes. Els guardons, que no tenen dotació econòmica, s'atorgaran bianualment.

Tres premis i sis accèssits

En aquesta primera convocatòria, s'han presentat 31 candidatures. El jurat dels premis ha atorgat un premi i dos accèssits per a cadascun dels tres àmbit en què s'han adscrit les candidatures: Polítiques sectorials i serveis finalistes; Gestió pres-

supostària, avaluació i transparència; Organització i Recursos Humans.

El projecte dades obertes gencat ha obtingut el premi en l'àmbit de Polítiques sectorials i serveis finalistes. Dades obertes gencat és el portal de la Generalitat de Catalunya, gestionat des de la Direcció General d'Atenció Ciutadana i Difusió, on estan publicades les dades de caràcter públic, amb l'objectiu de fomentar l'ús i la reutilització de la informació procedent de l'administració.

En aquest mateix àmbit han rebut accèssits l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès pel projecte d'Innovació en el servei municipal de neteja viària, recollida i transport de residus 2010-2012, i l'Ajuntament de Vilanova del Camí pel projecte de creació i implantació del Sistema d'Informació Geogràfica a l'Àrea d'Obres i Urbanisme.

El premi de Gestió pressupostària, avaluació i transparència ha estat per al Departament d'Economia i Coneixement pel Sistema de licitació electrònica, que és la plataforma de serveis de contractació pública de la Generalitat de Catalunya. En aquest àmbit, han obtingut accèssits l'Agència de Qualitat Universitària per l'Actuació d'innovació i bones pràctiques en gestió pressupostària, avaluació i transparència, i l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat per la simplificació de la gestió econòmica, e-factura i carpeta electrònica del proveïdor.

El premi d'Organització i Recursos Humans l'ha obtingut el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural pel Gestor documental del Departament, que ha permès homogeneïtzar la gestió documental del DAR i disposar d'una eina comuna per gestionar tant els documents en suport

electrònic com en suport paper. En aquest àmbit, els accessits han estat per al Departament de la Presidència per l'organització de la Generalitat a Girona, i per a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) per l'Optimització de la gestió dels serveis externalitzats al Campus de la UPC a Terrassa.

Nivell d'excel·lència excepcional

La vicepresidenta del Govern ha felicitat els guardonats i ha destacats que els premis representen un reconeixement “per a les moltes persones que han dedicat tot el seu esforç per fer anar endavant els seus projectes, que creuen en allò que fan, i que treballen perquè l'administració pública sigui un motor potent i útil per millorar el país i per ajudar en la seva reactivació”. “Els guardonats”, ha dit, “són mostra d'un nivell d'excel·lència excepcional i, alhora, són també la representació de l'extensa família de treballadors públics que dia a dia s'esforcen per servir el ciutadà i per fer progressar el país”.

D'altra banda, Joana Ortega, també ha tingut un record per a Alfons Ortuño, que dona nom a aquests premis, de qui ha destacat que va ser un exemple de servidor públic, amb una trajectòria molt vinculada al Departament d'Economia, des d'on va treballar per estructurar les finances públiques catalanes.

La vicepresidenta, que ha recordat els diversos actes que s'han dut a terme en el darrer any per celebrar els 100 anys d'història de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, ha donat per clausurada la commemoració del centenari i ha assegurat que el Govern de la Generalitat compta molt amb l'Escola per reforçar i prestigiar l'administració i la funció pública catalanes, per millorar-ne la selecció i la formació, i també com a centre de referència internacional en recerca.

La vicepresidenta ha estat acompanyada per la directora de l'EAPC, Montserrat de Vehí, i per la presidenta del Jurat dels Premis Alfons Ortuño, Georgina Arderiu, que és actualment secretària d'Hisenda del Departament d'Economia i Coneixement. L'acte de lliurament dels premis ha tingut lloc aquest migdia a la seu de l'Escola. Durant l'acte, el president del Parc de Salut MAR, Josep Maria Via, ha pronunciat una conferència.

11 de març de 2013

10.2 Intervenció de la senyora Georgina Arderiu Munill, Secretària d'Hisenda del Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya

Alfons Ortuño: breu semblança

«Hble. vicepresidenta, Sra. directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, autoritats, familiars d'Alfons Ortuño, amigues i amics: l'Alfons va ser un gran mestre, dins i fora de les aules. A la Facultat de Ciències Econòmiques, va ser professor ajudant del Dr. Trias Fargas, que ja en aquesta etapa va descobrir els valors humans i professionals de l'Alfons.

El seu primer treball a l'Administració va ser com a col·laborador en la Secretaria Tècnica de la Delegació dels Serveis d'Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona, on va destacar per la seva intel·ligència i dedicació, contribuint de manera important a la clarificació i a l'organització de la gestió de les finances de la ciutat. Posteriorment, quan el Dr. Trias Fargas va ser nomenat conseller d'Economia, va portar el jove Alfons al Departament, primer com a director general de Tributs, després com a director general de Pressupostos i Tresor i, finalment, va ser el secretari general del Departament. Van ser 23 anys de dedicació al Departament d'Economia, a la Generalitat i, en definitiva, al servei de les ciutadanes i els ciutadans de Catalunya. Vaig tenir la gran sort de treballar al seu costat durant la major part d'aquests anys i els asseguro que va ser un autèntic privilegi.

Els que vam tenir el plaer de treballar-hi, no el podem oblidar perquè ens ho va ensenyar pràcticament tot sobre la hisenda pública, les finances públiques i l'estructura organitzativa de la

nova Administració. Tot estava per fer, començàvem de nou i el repte era important, s'havia de restablir la Generalitat de Catalunya. Érem molt pocs i potser per aquest motiu es va crear un vincle important... Només hi havia un interès suprem: fer forta la Institució que acabava de néixer.

Les seves opinions i propostes van ser respectades i apreciades pels successius consellers d'Economia, per als quals va ser un assessor al més alt nivell.

En aquest context, va tenir la idea de crear una empresa pública que licités, projectés i controlés l'execució de les obres que li encarregava el Govern. Així van néixer GISA, REGSA i, posteriorment, REGSEGA. Organitzativament, va ser l'impulsor de la col·laboració entre els departaments, transversalment, per arribar a acords en assumptes tant pressupostaris com relacionats amb la funció pública (així van néixer el GIP-SIP, Sistema informàtic de gestió de personal, la CCI, Comissió de Coordinació Interdepartamental i d'altres).

Era respectuós, humil, dialogant, no imposava criteris, volia convèncer i no recordo que mai tingués una paraula més alta que una altra per molt difícil que fos la situació. Amb tot això, es va formar un equip de treball molt compacte on era molt estimat i ell ho sabia.

Tenia els seus predilectes: Montse Esparbé, Pere Feliu, Dolors Soler, Xavier Padrós, Assumpció Folch, Imma i Pilar Climent. Eren molts, i millor no anomenar-ne més perquè sempre em deixaria algú...

L'elaboració del pressupost de la Generalitat era la tasca que més li agradava, m'ho va arribar a confessar en deixar la Direcció General de Pressupostos i Tresor per passar a la Secretaria General del Departament. Durant molts anys, la Memòria que acompanyava el pressupost i el pressupost consolidat de la Generalitat els va escriure i calcular ell personalment; es tanca-va al despatx amb música clàssica de fons i anava fent capítol per capítol. Com que les dates d'entrada al Parlament sempre rondaven el dia 1 de novembre, la Montse Esparbé ja sabia que el divendres havia de comprar “panellets” i que no podien faltar “los huesos de santo”.

Amb els anys, el vicle, a banda de professional, va ser personal i així vaig tenir l'ocasió de conèixer un Alfons que gaudia amb el dia a dia, amb les sessions del Consell Tècnic, les de la Comissió Tècnica de la Funció Pública, però també de la bona música, d'una bona paella, de vegades cuinada per ell mateix, d'una pel·lícula i, per damunt de tot, de la litúrgia de la Setmana Santa. Era un estudiós d'aquest tema i em va sorprendre pels seus coneixements. Una vegada, aprofitant un viatge de feina a Madrid, em va portar a una botiga especialitzada en vídeos de processons de diferents localitats d'Espanya. Les coneixia totes. En una altra ocasió vam coincidir a Múrcia, ell era d'Oriola, i ens va explicar els passos d'en Salzillo fins al més mínim detall.

En el terreny professional no cal que us digui gaire coses més, perquè pràcticament tots vosaltres el coneixíeu i vàreu coincidir amb ell en diferents ocasions i per diferents motius, i sabeu la seva gran aportació al desenvolupament de l'Administració de la Generalitat, principalment en relació amb els àmbits competencials propis dels diferents càrrecs que va exercir: econòmics, financers i pressupostaris, però també en aspectes relatius a l'organització de l'Administració, a la gestió pública i a l'impuls del sector públic.

Els que estimem i recordem l'Alfons valorem molt positivament la creació d'aquests Premis, que vull agrair molt especialment a la vicepresidenta, a la directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, i a totes i tots els que han col·laborat per fer-los possibles. La vida professional de l'Alfons és tot un exemple d'innovació permanent i de bones pràctiques en matèria de gestió pública a les administracions públiques catalanes. Per això, la creació d'aquests premis és un acte de justícia que ens reconforta. Sens dubte, l'Alfons va fer mèrits suficients perquè portin el seu nom.

L'Alfons, com li dèiem alguns, el Sr. Ortuño, com li deien d'altres, era un home especial: sobri, intel·ligent, rigorós, honest, de vegades distant i sempre proper.»

10.3 Intervenció de la senyora Joana Ortega, vicepresidenta del Govern de la Generalitat de Catalunya

«Bona tarda a tothom,

Avui ens hem reunit a l'EAPC per donar els Premis Alfons Ortuño d'Innovació i bones pràctiques a les administracions públiques catalanes. Aquests Premis s'han convocat per primera vegada l'any 2012. Són uns premis honorífics que reconeixen el bon fer de les persones del sector públic català.

Avui ens acompanyen els guardonats i vull manifestar, en primer lloc, la meva felicitació a tots els equips que hi ha al darrera de les candidatures guanyadores. I també a les 31 candidatures que hi han participat. Em consta que tant a la Comissió de Selecció com al Jurat no els ha resultat senzill.

Permetin-me que els digui que com a vicepresidenta del Govern aquests són els moments que ens fan donar sentit a allò que fem en el sector públic. Aquesta estona que ens aturem i sabem reconèixer les persones que han dedicat moltes hores a tirar endavant els seus projectes, per ganes de fer-ho millor, i perquè creuen en el que fan i en l'Administració pública com a motor de canvi que contribueix a la reactivació del país. Aquest és el nostre repte avui, i l'assolirem en la mesura que sapiguem deixar espai a la innovació i a les bones pràctiques, i per a reconèixer-los.

Ens acompanyen també molts familiars, amics i col·laboradors d'Alfons Ortuño, una persona que va ser un exemple de servidor públic, amb una trajectòria molt vinculada al Departament

d'Economia al llarg de molts anys. Ell va construir els fonaments i els pilars del Departament i va estructurar les finances públiques catalanes, el seu bon fer era conegut i compartit per molts dels que avui són aquí.

Aquest és el nostre testimoni per deixar constància que és present en la nostra història i en la nostra memòria col·lectiva i, sobretot, per agrair la feina que va fer.

Voldria excusar el M. H. president Mas, que hagués volgut ser aquí per retre aquest homenatge a la persona que dona nom a aquests Premis, amb qui va col·laborar intensament i de qui sent una profunda enyorança.

Hem escoltat les paraules de la presidenta del Jurat, la Sra. Georgina Arderiu, de la directora de l'Escola, Sra. Montserrat de Vehí, i del conferenciant d'avui, el Sr. Josep Maria Via. Tots tres compartien, més enllà de les seves tasques i responsabilitats professionals al Govern, una amistat amb Alfons Ortuño que va durar fins al final. Però hi ha moltes de les persones que avui ens acompanyen, i d'altres que no hi són, que senten, també, un respecte profund per la persona i per les tasques que va desenvolupar en els diversos llocs de l'Administració pública i, sobretot, de la Generalitat de Catalunya. Que aquest acte sigui, doncs, un record i un homenatge que li dediquem, a ell i, especialment, a la seva família, que avui ens ha volgut acompanyar. Gràcies per ser aquí.

Deixin-me anar una mica enrere per a recordar que ara fa un any es va donar el tret de sortida a la celebració del Centenari de l'EAPC, el segon dilluns del mes de març de 2012. Va ser en aquell moment quan l'Escola va pensar que la cloenda es faria amb els Premis, per donar sentit a totes les commemoracions

de l'any.

Just ara fa un any, per tant, ens aplegàvem també en aquesta magnífica Sala d'Actes de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. En aquell acte es va fer la recepció simbòlica del monòlit d'homenatge a Enric Prat de la Riba, obra de Josep Maria Subirachs.

Voldria repassar només algunes de les celebracions que ha fet l'Escola al llarg de l'any, perquè no totes les institucions poden fer aquests aniversaris. Per aquest motiu el Govern de Catalunya va incloure aquesta commemoració en els actes del 2012, de manera que el 2 de juliol es va fer l'acte central, amb una commemoració solemne al Palau de la Generalitat, presidida pel M.H. Sr. Artur Mas i Gavarró, president de la Generalitat, dels 100 anys de l'aprovació de les Bases de constitució de l'Escola, promogudes per Enric Prat de la Riba. El 2 de juliol, moltes persones van voler acompanyar l'Escola i van ser-hi presents. També alguns representants d'escoles europees, del Quebec, i de l'Estat i CCAA. Aquest acte va ser intens, solemne i emotiu, i l'historiador J. B. Culla va explicar com el fil conductor de la història ha estat trencat i interromput en successives ocasions, seguint el mateix pols del país. En èpoques de llibertat l'Escola ha pogut fer la seva feina, i quan aquesta no hi ha estat, l'Escola s'ha aturat.

Demà, en aquesta mateixa Sala d'Actes, es durà a terme una Jornada internacional amb el títol Perspectives internacionals de futur sobre la funció pública, que comptarà, com a ponents, amb Michael Barzelay, de la London School of Economics, Nelson Michaud, director general de l'Escola Nacional d'Administració Pública del Quebec, Karl Sommermann, catedràtic de dret administratiu a l'Institut de Recerca en Administració Pública-Universitat de Ciències Administratives d'Speyer, Alemanya,

i el senyor Max Bruner, actual cap de Relacions Internacionals de l'ENA de França.

La commemoració d'aquest tipus d'efemèrides, de marcat caràcter institucional, és el que ens fa recordar la importància de les institucions i dels seus elevats fins al servei del país. Un país amb institucions febles també és un país feble. És per això que la commemoració del Centenari de l'Escola, austera però no per això menys ambiciosa, ha estat motiu d'orgull per a tots els que estem implicats en aquesta magnífica institució, que ha estat important en aquests anys i que té una vocació decidida de continuar millorant en la prestació dels seus serveis al país i la seva gent.

L'Escola, creada i pensada per Enric Prat de la Riba, el 1912, i de la qual es conserva la primera Memòria d'actuacions del 1914, va començar les seves accions en el territori, en l'Administració local, propera als ciutadans i per crear uns servidors públics ben formats i eficients que ajudessin a mantenir l'equilibri territorial.

I és en aquest territori on l'Escola compta amb 4 delegacions territorials, on també es va commemorar solemnement el Centenari de l'Escola: a la seu territorial de Lleida, el 23 d'octubre, a la de les Terres de l'Ebre, el 26 d'octubre, a la de Tarragona, el mateix 26 d'octubre, i a la de Girona, el 30 d'octubre. En els quatre actes l'historiador Jaume Sobrequés va fer-hi una magnífica conferència i, on van aplegar moltes persones que van voler compartir amb l'Escola la seva commemoració.

En l'any del Centenari un ampli grup de personalitats, antics directors i antics consellers de Governació, encapçalats per la Sra. Maria Eugènia Cuenca, van avalar la presentació de la

candidatura per a la Creu de Sant Jordi i, en l'acte a Palau del 20 d'abril de 2012, l'Escola va ser reconeguda: “per la continuïtat en la seva tasca com a referent en la formació dels cossos funcionaris de les administracions catalanes i també dels càrrecs públics del país, des de l'impuls constant del nostre autogovern”.

Així mateix, es va editar un audiovisual del Centenari en què hi van col·laborar diverses personalitats que amb les seves paraules testimonien el paper de l'Escola des de la seva recuperació. Aquest audiovisual es va difondre per primera vegada en l'acte central de commemoració del Centenari celebrat al Palau de la Generalitat el 2 de juliol de 2012 i, posteriorment, s'ha reproduït a totes les delegacions territorials.

I, finalment, com a part de les seves activitats, s'han editat dues publicacions commemoratives, el llibre 1912-2012 Escola d'Administració Pública de Catalunya. Cent anys, a càrrec de l'historiador Manuel Pérez Nespereira, prologat per Jaume Sobrequés, i el llibre de lectures de dret públic català Dret, juristes i gestió pública a Catalunya, dels professors Juli Ponce i Josep Maria Moltó, autors de l'obra, i del doctorand i col·laborador Oscar Capdeferro, que il·lustra l'evolució del dret públic al llarg dels segles, com a element per a la millora de la gestió pública. Dues obres diferents però amb un sentit propi que identifiquen l'Escola i el país.

Però no puc acabar sense fer referència a la meva compareixença al Parlament davant la Comissió de Relacions Institucionals, el 21 de febrer, per exposar els eixos de les polítiques i objectius d'aquesta X^a Legislatura, per al meu Departament. Vaig comentar a bastament la vocació territorial del Govern, i també la necessitat de comptar amb una funció pública i uns directius moderns i adaptats als nostres temps, i sobretot als

reptes marcats per la situació social, econòmica i financera.

Dos aspectes, el territori i els directius i empleats públics, que s'uneixen a l'Escola. El Govern compta amb l'Escola per reforçar i prestigiar l'Administració i la funció pública catalanes des de la formació i la selecció, com a centre de referència internacional en recerca, en la col·laboració institucional, inclosa la col·laboració amb altres escoles i projectes europeus, i en l'estudi de polítiques de personal, així com en l'organització de la formació estratègica i el desenvolupament de noves pràctiques formatives que han de contribuir a la millora dels processos de selecció i formació dels empleats públics al servei de les diferents administracions públiques catalanes.

Amb aquest acte expressem l'agraïment especial als familiars i amics d'Alfons Ortuño, a les persones que hi han intervingut i a tothom qui avui ens acompanya, i dono per clausurat l'any commemoratiu del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.»

10.4 Intervenció de la senyora Montserrat de Vehí, directora de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, Montserrat de Vehí

«Bona tarda a tothom i benvinguts, Alfons Ortuño fill i família, a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

Com a directora de l'Escola és un moment emotiu i de sentit del deure. Tenia pendent, des del 2004, d'assistir a un acte de reconeixement a Alfons Ortuño. I des que vaig arribar a l'Escola vaig pensar que amb la col·laboració estreta i indispensable del Departament d'Economia, i dels seus col·laboradors, entre tots ho faríem possible.

Des de l'Escola hem cregut que amb la creació d'uns premis que portin el seu nom, podríem iniciar un camí per al reconeixement de la persona i la recuperació de la nostra memòria. Sempre he pensat que les institucions han de ser agraïdes amb les persones que els dediquen les seves vides professionals amb generositat.

La meva relació amb Alfons Ortuño ha estat llarga, com també ho ha estat la meva dedicació al sector públic, i especialment en les diverses ocasions en què el càrrec de secretària general em va portar a tenir-hi una relació professional periòdica, que vaig recuperar a la Sindicatura. Però més enllà de la relació professional, vaig trobar-hi un bon amic, amb qui podia comptar.

He tingut la sort de poder compartir un munt d'experiències, preocupacions, dubtes i satisfaccions amb Alfons Ortuño.

És així com, en l'any de celebració del Centenari de l'Escola, ple d'emocions i de reconeixements per la nostra trajectòria, em va semblar que era el moment idoni per iniciar la convocatòria d'uns premis a la Innovació i bones pràctiques, honorífics, per a les persones de les administracions catalanes que havien excel·lit en les seves actuacions, i que aquests Premis havien de dur el nom d'Alfons Ortuño, perquè d'aquesta manera, col·lectivament, podíem retornar-li tot allò que ens va llegar.

I haig de dir que la convocatòria ha estat un èxit. Els 31 projectes són molt valuosos i ha estat difícil fer-ne una selecció. En tot cas, des de l'EAPC, els agraïm la participació, perquè és un reflex de la generositat de les persones que treballen a les administracions catalanes, de les seves aspiracions i dels esforços per millorar la gestió pública.

Ens hagués agradat poder fer-la el 2012, però la convocatòria electoral va passar al davant, per tant, avui és un bon moment.

Vull agrair l'esforç a les persones de l'Escola que han estat treballant per tirar endavant aquest acte, com ho han fet al llarg de tots els actes del Centenari. Aquest esforç, sense deixar de fer les tasques diàries, de vegades ens ho ha fet més complex però, per a l'Escola, el 2012 ha estat un any ple de reconeixements, el nostre agraïment a tots els que ho han fet possible.

El meu agraïment, també, a tots aquells que ens han acompanyat al llarg d'aquest l'any, i especialment als que avui són aquí.

Tenim el repte de no decebre als que ens han fet confiança i

aquesta és la nostra voluntat.

Gràcies a Alfons Ortuño, gràcies a tots els candidats i a les persones que ens acompanyen.»

10.5 Intervenció del president del Parc Salut Mar, Josep Maria Via

Intervenció del Sr. Josep Maria Via

«Honorable Senyora Joana Ortega, vicepresidenta del Govern; senyora Montserrat de Vehí, directora de l'EAPC; senyora Georgina Arderiu, secretària d'Hisenda del Departament d'Economia i Coneixement; Mabel i Alfons Ortuño fill; amigues i amics, vull agrair al Departament de Governació de la Generalitat i a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya la iniciativa que heu tingut d'honorar la memòria de l'estimat Alfons Ortuño.

En aquests casos dir que és un honor haver estat convidat a participar pot semblar una referència formal. Els que em coneixeu i sabeu l'estima i el respecte que sentia per l'Alfons, sabeu que ho dic de tot cor.

El que vull transmetre, doncs, és un sentiment molt personal i molt íntim.

A l'Alfons feia anys que el coneixia, però va ser entre el 1997 i el 1999, coincidint amb el meu pas per la Secretaria del Govern de la Generalitat, quan més vam intimar i desenvolupar, més enllà de la feina, una gran complicitat i estima mútua.

En la meva trajectòria professional, hi ha hagut tres períodes de treball, magnífics professionalment parlant. Un va ser aquell, i l'Alfons hi va tenir molt a veure que fos així.

Si us he de ser sincer, quan vaig acceptar ser secretari del Govern, no tenia una idea gaire precisa del contingut de la feina que hauria de fer. Per damunt de tot era una oportunitat de tornar a treballar amb una altra persona que m'estimo molt i a qui situo entre les sis o set persones de les quals més he après i que més m'han ajudat a formar-me no només tècnicament, sinó també personalment. Em refereixo a en Xavier Trias. Sumar a l'oportunitat de tornar a treballar amb en Xavier Trias, la de compartir el projecte amb l'Alfons, va ser una combinació meravellosa.

Aviat em vaig adonar que el Consell Tècnic de la Generalitat, que jo presidia, era un vehicle essencial per a l'acció de govern i també per mirar d'introduir millores a l'Administració. I necessitava absolutament la complicitat i l'ajut del secretari general d'Economia, de l'Alfons Ortuño. I a fe que els vaig tenir.

I els vaig tenir com poques vegades cap company de treball me'ls havia donat. I va ser agradable i entranyable, perquè més enllà del professional, vaig descobrir una persona admirable, de pedra picada, honesta, comprensiva, que intentava raonar les seves decisions, en especial quan aquestes no eren fàcils de pair per als seus interlocutors.

Deia el doctor Ciril Rozman que «per ser un bon metge s'ha de ser una bona persona». Jo crec que això és extensible a qualsevol professió. I l'Alfons era una boníssima persona. La seva mort em va colpir i em va entristir profundament.

Intentant respondre al que se'm demanava, voldria dir-vos que, fins ara, ha estat la part fàcil. El record de l'Alfons és molt agra-

dable i, per com era ell, és fàcil d'evocar.

Amb l'Alfons vam tirar endavant el projecte anomenat «Notes estratègiques», que eren unes desenes d'iniciatives de reforma de l'Administració, dividides per departaments i que incloïen projectes tan diversos com la privatització del Centre Informàtic de la Generalitat o el contracte programa de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV).

Què faríem avui en dia si se'ns plantegés de nou un repte com aquell? Almenys, què faria jo per tractar de millorar les administracions públiques? Difícil. No sé si faria més o menys que aleshores, però seria difícil, en qualsevol cas.

He tingut la sort de poder treballar a l'Administració, al sector parapúblic i al sector privat. Ara fa catorze anys que estic al sector privat. Però des de fa dos anys també sóc president del Consell Rector del Parc de Salut MAR de Barcelona. Activitat que no considero una feina, no perquè no sigui un lloc retribuït —que no ho és—, sinó perquè per a mi és un *hobby* i una passió i m'ha permès prendre contacte de nou, de forma directa, amb l'Administració després de tots aquests anys.

I la veritat és que el que m'he trobat, tot i tenir coses molt bones, no m'ha entusiasmat. La meva impressió sincera és que els anys de Govern tripartit, en especial del segon tripartit, han malmès la nostra Administració.

La bona notícia és que les possibilitats de millora són enormes.

M'afanyo a dir que els que vam estar a l'Administració de la Generalitat des del començament també som responsables d'algunes coses que no han anat prou bé.

Ho haureu sentit dir més d'una vegada i jo estic convençut que és així: no vam ser capaços d'aprofitar l'oportunitat de posar en marxa una administració moderna i eficaç, per tant, ben diferent de l'espanyola.

De tota manera, quan comparo l'Administració d'ara amb la de llavors, i ja no dic quan comparo la gestió de l'Administració actual amb la gestió que he viscut al sector privat, sento que, lluny d'avançar, s'ha retrocedit.

Sóc conscient dels temps que vivim i com determinats casos de corrupció o presumpta corrupció han provocat reaccions i decisions, sovint insuficientment madurades, més dominades per l'efecte estètic que per l'eficàcia, consistents en una pluja de procediments i controls dels procediments, que acaben dificultant l'eficàcia i l'eficiència de la gestió pública i que tampoc eviten els efectes indesitjables que les van motivar.

Quan es posa l'èmfasi en el procediment i el compliment de la comptabilitat pressupostària, no es presta l'atenció necessària als resultats. Penseu que complir estrictament amb el pressupost administratiu pot ser equivalent a obtenir mals resultats de gestió.

Què es pot fer? Per mirar d'aproximar alguna resposta he pres com a referència un article de l'amic Paco LONGO —amb qui vaig treballar a l'Institut de Governança i Direcció Pública d'ESADE—, publicat l'estiu passat, el títol del qual ja és prou expressiu del que molts pensem: «Menys del mateix no és reformar l'Administració». I jo avui hi afegiria: «Igual del mateix retallant el sou a tothom no és tampoc reformar l'Administració».

En aquell article LONGO citava Christopher POLLITT i Geert BOUCKAERT, i explicava que aquests autors reserven la denominació de *reformes bumerang* a aquelles que malgrat la seva ambició i radicalitat aparents es desinflen com un globus a mitjà-curt termini i que es mostren incapaces de canviar les coses.

La seva opinió, que comparteixo, és que en el conjunt de les administracions espanyoles, fins ara, la major part de reformes tendeixen cap a aquesta modalitat.

Atès que l'article de LONGO es referia a les administracions públiques espanyoles en general, es pot dir que l'Administració de la Generalitat no és del tot comparable a la de l'Estat. I en part és cert. Però, malauradament, no se'n diferencia tant. Repeteixo el que he dit abans: tots els que hi hem tingut responsabilitats, entre els quals m'hi incloc, no hem acabat de fer-ho prou bé.

Si pensem en la mida del conjunt de les administracions de l'Estat, el primer que ve al cap és demanar-se si és excessiva. Doncs, depèn. Si mesurem el nombre de funcionaris, no està clar. En tenim més que Alemanya i Holanda, però menys que França i Itàlia. L'anàlisi d'aquest eix no ens porta gaire lluny.

En canvi, si comparem l'augment o la reducció de llocs de treball públics, veiem que en els últims vint anys, mentre països com Alemanya, però atenció, també Itàlia, reduïen els seus efectius públics, entre el 2006 i el 2011 Espanya creava 565.000 llocs de treball públics, és a dir un 47 % més!

La crisi va començar el 2007, encara que la caiguda de Lehman Brothers no es produís fins al 14 de setembre de 2008 i que l'aleshores president Zapatero no se'n volgués assabentar, com tampoc sembla que se n'assabentessin els responsables

del tripartit, tenint en compte les decisions de despesa que van prendre en aquells anys, en general, i en personal administratiu, en particular.

Mentre el sector privat es veia obligat a començar la dramàtica destrucció de llocs de treball que encara no s'ha pogut aturar, la funció pública en creava de nous en plena crisi.

Això va generar una inèrcia de descontrol en la despesa pública que els que s'hi han hagut d'enfrontar seriosament, com és el cas de l'actual Govern de la Generalitat, saben, sabem, si m'ho permeteu —perquè com a president del Parc de Salut MAR m'ha tocat pilotar el primer ERO del sistema sanitari públic, l'any 2011—, de què estem parlant.

El que em sembla més greu és que l'esforç de l'Administració central no hagi estat el mateix, i el d'algunes comunitats autònomes, tampoc. I el pitjor és que la resposta que es dona és del tipus reforma bumerang. Una resposta improvisada amb un gran potencial de perversitat.

Quan un veu, per exemple, el recentment aprovat Avantprojecte de llei per a la racionalització i sostenibilitat de l'Administració local, no pot evitar pensar si l'Administració central, abans de començar a *donar lliçons* al món local, ja ha fet tot l'esforç de racionalització que li seria exigible.

De moment, ministeris sense competències o quasi sense competències, com per exemple els de cultura o sanitat, són allà, ningú els ha tocat.

Això sí, retallem on resideix la competència de prestar serveis socials als ciutadans, en aquest cas les comunitats autònomes,

i fem propostes com la de l'esmentada reforma local que, a banda d'envair competències com potser és el cas de la Generalitat de Catalunya, atempta contra el principi europeu de subsidiarietat, i allunya el servei dels ciutadans i recentralitza.

La dèria estèril del control mitjançant la intervenció —després m'hi referiré més a bastament— porta a centralitzar la dependència dels interventors municipals directament de Madrid.

El problema es troba en la incapacitat de fer veritables reformes estructurals, que és el que cal. En quins punts essencials?

LONGO n'assenyala alguns d'interessants. En primer lloc, al contrari del que passa en el sector privat, el conjunt de les administracions de l'Estat —la de la Generalitat també— tendeixen a internalitzar el tràmit i a externalitzar la intel·ligència. El resultat és que en les plantilles públiques predominen els perfils de qualificació mitjana-baixa, i sovint es troba a faltar capacitat de lideratge, d'articular i processar informació complexa i de negociar, comprar i supervisar amb intel·ligència.

Caldria, doncs, contractar i retenir professionals altament qualificats i permetre'ls exercir les seves competències amb autonomia, i evitar, com passa sovint, interpretar la norma com una cotilla limitant de la capacitat professional.

No ha d'estranyar que l'indicador combinat d'efectivitat del Banc Mundial situï l'Administració espanyola a la cua de la Unió Europea. Si a la burocratització hi afegim l'intervencionisme dels partits polítics, l'espai per a la capacitat gerencial queda molt reduït, de manera que resulta difícil fer atractiva l'Administració als professionals d'alta qualificació. Tot això sense haver parlat encara dels nivells retributius que, òbviament, no hi ajuden.

De tota manera, el problema principal per atraure alta capacitat professional el situo encara més en els mecanismes administratius d'avaluació i control que en les retribucions. N'hi ha prou amb posar de manifest el contrast existent entre, per exemple, la lògica d'actuació de la intervenció i les millors pràctiques de gestió.

Els sistemes d'auditoria que practiquen els diferents intervenors de les administracions públiques no mesuren resultats. Per què? Perquè les administracions públiques espanyoles —també la de la Generalitat— estan centrades en els procediments en lloc d'estar-ho en els resultats. En conseqüència, s'avaluen procediments i normes formals, encara que l'aplicació impecable d'aquestes normes pugui portar a resultats d'explotació negatius i a dèficits.

En el sistema sanitari públic, per exemple, l'obsessió de sobreposar la comptabilitat pressupostària sobre la financera té conseqüències nefastes pel que fa a retenir gestors qualificats que ni entenen ni entendran mai aquesta lògica.

N'hi hauria d'haver prou de comparar el grau d'eficiència superior dels hospitals concertats respecte als de l'ICS i als que, com les EPIC,¹ estan sotmesos al control de la intervenció i a les normes de la funció pública per capgirar la situació. Però malauradament no és així, i el principi del procediment pel procediment acaba foragitant els professionals d'alt nivell.

LONGO també indicava, en l'article citat, que els estudis comparats mostren que l'orientació a resultats de les decisions pres-

---

1. Empreses públiques i consorcis.

supostàries, en l'Administració espanyola, és una de les més baixes de la Unió Europea. El resultat, a banda de desresponsabilitzar els gestors públics, és la manca d'incentius a l'eficiència i la baixa qualitat de les decisions de despesa.

Reconec que si aquestes propostes de modernització, malgrat ser, en general, ben acceptades conceptualment, no s'han acostumat a implementar, el moment actual encara dificulta més fer-ho.

Els casos —tant els reals com els que no ho són— de corrupció acostumen a provocar com a reacció més control administratiu tant tradicional com estèril, sense gaire marge per poder fer notar que amb aquesta manera de fer ni s'aconsegueix incrementar la transparència ni es millora el control social.

Malauradament, vivim un clima social tan tens, que acaba resultant difícil parlar serenament d'això que acabo de plantejar. Però la reacció sempre és aquesta. Quan no és per protegir-nos de la corrupció, s'argumenta que és per optimitzar la despesa.

Torno a l'Avantprojecte de llei per a la racionalització i sostenibilitat de l'Administració, ja que resulta paradigmàtic d'aquesta manera de pensar.

El senyor Montoro, que ara fa de ministre, però no hem d'oblidar que és funcionari, deia en roda de premsa:

El Ejecutivo toma medidas para asegurar el control económico-financiero de las administraciones públicas. Entre ellas, se fortalece a los interventores locales para «dotarlos de más imparcialidad y garantizar un control financiero más riguroso». Así, «la rendición de cuentas será importante».

L'home no és capaç d'imaginar res que no sigui «fortalecer la intervenció» —que, per cert, no sé si significa contractar més interventors—, i creu que això garantirà «un control financiero más riguroso». I no li vulguem fer entendre res que no sigui el control dels procediments i de l'execució de la comptabilitat pressupostària.

El que ja és més greu, si s'ho creu, és que confongui això amb una millor «rendició de cuentas», terme que tradueix d'una paraula anglesa, *accountability*, que no és per casualitat que no en tingui una d'equivalent ni en llengua espanyola ni en les llengües romàniques que jo conec. I és que quan no hi ha tradició d'una pràctica, no cal paraula per anomenar-la.

Passo a l'últim aspecte que volia destacar: el de la necessitat de flexibilitzar la funció pública.

L'índex d'obertura dels sistemes d'ocupació pública de l'OCDE (Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic) —que avalua la flexibilitat de la gestió dels recursos humans— també situa Espanya a la cua d'Europa.

L'informe apunta cap a unes polítiques d'avaluació del rendiment inadequades. I cap a la falta de flexibilitat. De fet, el que hi ha és rigidesa, combinada amb un concepte d'equitat erroni que porta a considerar a tothom igual, però tendint a prendre com a referència nivells de qualitat i de rendiment que disten de ser els òptims.

La màxima expressió d'aquesta rigidesa és el concepte de *plaza en propiedad* —per cert, inexistent en el sector privat. Abans que perdre-la, s'accepten les igualacions a la baixa que calgui. Incloses les salarials. El principi de la plaza en propietat preval

sobre qualsevol interès públic.

Per això, la concreció de les retallades ha incidit poc en la reducció de plantilles. Com deia, s'ha preferit igualar tothom a la baixa, també en l'àmbit salarial, abans que posar en qüestió la plaça en propietat.

La negativa a admetre la diferència i a igualar les condicions laborals i salarials porta implícita la falta d'incentius reals per premiar els millors.

Ara bé, en la mesura que no tothom és igual, no tothom té la mateixa capacitat, ni la mateixa experiència, ni la mateixa responsabilitat, ni la mateixa complexitat de tasques, ni la mateixa dedicació real; en la mesura que això és així, els nivells i les escales salarials haurien de ser molt més heterogenis i s'hauria d'acabar amb la filosofia de repartiment lineal dels incentius; ja siguin dels negatius (com és el cas de les retallades) o dels positius per avaluació de resultats.

L'obsessió per aquest igualitarisme, per aquest concepte fals i demagògic d'equitat acaba expulsant els millors del sistema.

En resum i com a conclusió, segur que cal invertir en gestió i, per tant, en formació, i segur que aquí l'EAPC pot tenir-hi un paper destacat.

Però, a banda, resumeixo:

— Que cal crear les condicions per protegir els professionals ben formats de la burocratització funcional.

— Que cal canviar radicalment els sistemes de control administratiu.

— Que la colonització que durant anys han fet els partits polítics de l'Administració, més enllà de la millora duta a terme per convicció, s'ha vist facilitada per la crisi i l'entorn social. Però cal estar atents que no rebroti quan les condicions millorin.

— Finalment, que cal flexibilitzar el treball i trencar l'homogeneïtzació de condicions laborals i salarials.

Espero que més enllà que els punts de vista exposats puguin ser més o menys compartits, serveixin per estimular el debat. Últimament tinc la sensació que diguem-ne la *tensió ambiental* no permet el debat quan el que se sent no agrada.

Això em dóna peu a acabar tornant a l'exemple que va ser per a tothom l'Alfons Ortuño. Podia no estar d'acord amb el que li plantejaves, però el seu respecte cap a la discrepància era exquisit. I fins i tot quan li tocava aplicar mesures que no compartia del tot, ho feia, per respecte institucional o a l'opinió de la majoria.

La seva actitud era d'honestedat, de rigor, de treball ben fet, d'equitat de la de veritat, de seriositat i professionalitat.

Que l'exemple de l'Alfons ens serveixi a tots per fer les coses bé.

Moltes gràcies.»

10.6 Galeria d'imatges del lliurament dels premis

Guardonats de la primera edició: convocatòria 2012

Àmbit d'organització i recursos humans

- PREMI: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya, pel projecte "El Gestor Documental del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural"
- Accèssit: Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya pel projecte "La Generalitat de Catalunya a Girona"
- Accèssit: Universitat Politècnica de Catalunya, Campus Terrassa, pel projecte "Optimització de la gestió dels serveis externalitzats al campus de la UPC a Terrassa"

Autor de les fotografies: Miquel Coll

Àmbit de Gestió Pressupostària, avaluació i transparència

- PREMI: Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, pel projecte "Sistema de licitació electrònica: la Plataforma de serveis de contractació pública de la Generalitat de Catalunya"
- Accèssit: Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat pel projecte "Simplificació de la gestió econòmica, e-factura i carpeta electrònica del proveïdor"
- Accèssit: Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya pel projecte "Actuació d'innovació i bones pràctiques en gestió pressupostària, avaluació i transparència"

Autor de les fotografies: Miquel Coll

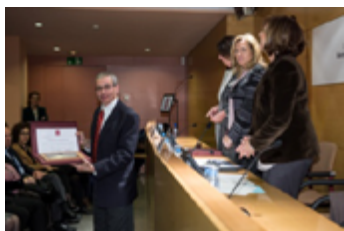
Àmbit de polítiques sectorials i serveis finalistes

- PREMI: Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya pel projecte “Dades obertes a la Generalitat de Catalunya”

- Accèssit: Ajuntament de Vilanova del Camí pel projecte “Creació i implantació del Sistema d'Informació Geogràfica a l'Àrea d'Obres i Urbanisme”

- Accèssit: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès pel projecte “Innovació en el servei municipal de neteja viària, recollida i transport de residus 2010-2012”

Autor de les fotografies: Miquel Coll

11 El centenari als mitjans

13.03.2012. **La vicepresidenta del Govern presideix l'acte inaugural del Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.** Hi han assistit els exconsellers i exconselleres de Governació i els directors i directores que ha tingut l'Escola des de la seva recuperació.

16.03.2012. **Materials de l'acte inaugural del Centenari.** Documents, vídeos i galeria d'imatges de l'acte inaugural del Centenari, del passat 12 de març.

05.04.2012. **El Govern tria el Centenari de l'Escola entre les commemoracions més significatives de l'any** . El 1912 Prat de la Riba va fundar l'anomenada "Escola de Funcionaris d'Administració Local", la segona més antiga d'Europa.

10.04.2012. **El president Pujol rep la directora de l'Escola en ocasió del Centenari**. Jordi Pujol intervindrà en el vídeo commemoratiu del Centenari.

16.04.2012. **El Govern distingeix l'Escola d'Administració Pública de Catalunya amb la Creu de Sant Jordi en l'any del seu Centenari.** La Creu de Sant Jordi és un dels màxims reconeixements que pot rebre una persona, física o jurídica, per part de la Generalitat de Catalunya.

20.04.2012 **El president de la Generalitat rep la directora de l'Escola en ocasió del Centenari.** El President intervindrà en el vídeo commemoratiu del Centenari.

23.04.2012. **L'Escola d'Administració Pública de Catalunya rep la Creu de Sant Jordi en l'any del seu Centenari.** La directora de l'Escola, Montserrat de Vehí, ha recollit el guardó de mans del president de la Generalitat.

02.07.2012. **El Govern commemora el centenari de l'Escola.** El president de la Generalitat, Artur Mas, ha destacat el paper determinant que els servidors públics poden tenir en la contribució de la recuperació econòmica del país i el manteniment dels fonaments bàsics de l'estat del benestar.

02.07.2012. **Audiovisual commemoratiu del Centenari de l'Escola**_Estrenat a l'acte central de commemoració del Centenari celebrat al Palau de la Generalitat el 2 de juliol de 2012. Hi intervenen: M. H. Sr. Artur Mas, M. H. Sr. Jordi Pujol, H. Sra. Joana Ortega i Sra. Montserrat de Vehí.

Foto: Miquel Coll

10.07.2012. **Jornada internacional: "Perspectives internacionals de futur sobre la funció pública"** Ha tingut lloc a l'Escola dimarts 3 de juliol, l'endemà de l'acte solemne commemoratiu del Centenari que va presidir el president Mas al Palau de la Generalitat.

27.09.2012. **S'ha publicat el llibre que commemora el centenari de l'Escola** L'autor ha estat l'historiador Manuel Pérez Nespereira, especialista en l'obra d'Enric Prat de la Riba.

Foto: Manel Marí (EAPC)

21.12.2012. **Presentat el llibre de lectures de dret públic català: “Dret, juristes i gestió pública a Catalunya”** El llibre il·lustra l'evolució del dret públic al llarg dels segles, com a element per a la millora de la gestió pública.

02/07/2012 La Vanguardia: Planter d'alts càrrecs

Notícia apareguda a La Vanguardia del 2 de juliol de 2012 en motiu de la commemoració del Centenari de l'Escola

Llegiu la notícia sencera en català i en castellà

L'Escola d'Administració fa cent anys i vol ser referència internacional

Planter d'alts càrrecs

Una classe a l'Escola catalana de Funcionaris, Alcobers, a Barcelona

UNA CLASSE

A la primera fila hi ha un home. És un funcionari de l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona.

Un altre. Aquesta és una foto de l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona.

Un altre. Aquesta és una foto de l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona.

Escola proposa gestors més competents

La nova direcció de l'Escola catalana de Funcionaris proposa que els gestors públics i privats siguin més competents i més responsables. La nova direcció de l'Escola catalana de Funcionaris proposa que els gestors públics i privats siguin més competents i més responsables.

Un altre. Aquesta és una foto de l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona.

Un altre. Aquesta és una foto de l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona. És un home que treballa a l'Escola catalana de Funcionaris, a Alcobers, a Barcelona.

L'Escola catalana de Funcionaris impulsa una variant de carrera semblant a la de l'ENA francesa

La nova direcció de l'Escola catalana de Funcionaris proposa que els gestors públics i privats siguin més competents i més responsables. La nova direcció de l'Escola catalana de Funcionaris proposa que els gestors públics i privats siguin més competents i més responsables.

L'historiador Jaume Sobrequés, a l'esquerra, ponent de l'acte.

Commemoració del centenari de l'Escola de l'Administració

ILLEIDA | La Generalitat va commemorar ahir a Lleida el centenari de l'Escola de l'Administració Pública de Catalunya, amb una conferència de l'historiador Jaume Sobrequés sobre la trajectòria històrica d'aquesta institució. El delegat

a Lleida, Ramon Farré, la va qualificar com una de les "estructures d'Estat" de Catalunya.

A Lleida, ofereix formació des del 1984 i en aquest temps ha impartit 1.800 cursos, en què s'han inscrit 35.000 funcionaris.

MIÉRCOLES 24 DE OCTUBRE DE 2012 **la Mañana**
L.M

La Escuela de Administración Pública cumple años

LLEIDA • La Escuela de Administración Pública de Lleida (EAPC), cumple 28 años en Ponent, habiendo realizado 1.800 cursos que han contado con más de 35.000 funcionarios.

DIMECRES 24 D'OCTUBRE DE 2012 | **BONDIA**

35.000 funcionaris lleidatans han fet cursos de formació

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC), en els seus 28 anys de servei descentralitzat a Lleida, ha organitzat 1.800 cursos, que han comptat amb més de 35.000 funcionaris. Ahir es va commemorar a Lleida el centenari de l'EAPC ■

EL DEBAT TERRITORIAL

Mas reivindica una Catalunya amb «estructures d'Estat»

El president demana als funcionaris que ajudin a mantenir les bases del benestar

FELI MADRUGA

Després de sobreviure a un nou examen del Parlament a la seva política de retallades, el president de la Generalitat, Artur Mas, necessita posar l'accent en l'elecció d'identitat com a via per sortir de la crisi. Abreix i especifica la concepció actual del model d'Administració Pública Catalana (APC) per reivindicar una Catalunya que es pugui dotar d'estructures d'Estat.

Mas va fer aquesta reivindicació al recordar com l'EAPC va influir, entre altres, amb l'objectiu de contribuir a dotar Catalunya d'equips arquitectònics institucionals propis dels

terris independentes. «Indicava avui en què la funció de l'Escola està dedicada a ser tant o més determinant que en el passat, no sobreviure, sinó contribuir a què es redueixi».

Segons l'ambició del president, els nous vents a favor de la centralització política. Dica el benefici més gran de la UE són dèficits per a la reivindicació nacionalista catalana, perquè aquesta Europa més federalitzada amb el desenvolupament de més poder per a les administracions autonòmiques i regionalitzades, «si tenim projecte i voluntat, la situació complicada en què estem vivim un benefici molt clar, volem tenir el llibre de l'EU».

Després de la funció de l'Escola, Mas també va dirigir als funcionaris catalans, un col·lectiu al qual el Govern està aplicant una nova retallada salarial que, aquest any, arribarà al 3% del seu. Després de reconèixer la gran pensió que pateixen les persones al servei de l'Adminis-

► Mas, ahir, al Plaou de la Generalitat durant l'acte de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

tració, els va posar diners. El president va apel·lar a la seva responsabilitat per mantenir l'Estat del benestar «i contribuir a mantenir el plaam bases del benestar i creure en la ciutadania que contribueix a desenvolupar-la? De la nostra actitud dependran les respostes, no aconseguir en un moment de la seva intervenció».

Finalment, la vicepresidenta del Govern, Joana Ortega, va insistir en la necessitat de no perdre el nacionalisme i l'administració per continuar avançant en el terreny productiu.

3 de juliol de 2012. El Periòdic, pàg. 23

Mas defensa les estructures d'estat per sortir de la crisi

FUTUR El president de la Generalitat advoca per aprofundir en l'enfortiment de l'autogovern i entroncar amb el projecte de Prat de la Ribes. **ESFORÇOS** Apela a l'"actitud" dels treballadors públics perquè no s'afebleixi l'estat del benestar

Odiol A. Esteve

El govern d'Artur Mas va presentar ahir de la màxima solemnitat la commemoració del centenari de la creació de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, fundada per Enric Prat de la Ribes. Amb l'exemple d'aquest centre de formació de funcionaris penes, que es manté com el més antic d'Europa en funcionament, el president del govern va anunciar la creació d'"estructures d'estat" perquè Catalunya surti de la crisi.

Tot i l'aflicció financera de què és víctima l'economia, Mas va advocar per aprofundir en l'autogovern seguint l'exemple de l'Escola de la Mancomunitat de Catalunya. De Prat de la Ribes, en va remarcar la "voluntat" i el "coratge" amb què va emprendre el "projecte" de desenvolupament de l'autogovern en un moment en què no disposava dels "diners" ni de cap "estructura" pública. L'aleshores Escola d'Administració Local va néixer el 1914, des anys abans que la Mancomunitat, com un primer pas d'estat. Per Mas, el govern ha d'aplicar aquest "píndol" centenari per continuar construint aquestes "estructures". El president es va mostrar escorçat, que és amb "coratge" i "preparat", igual que ho va fer Prat de la Ribes, que Catalunya podrà superar aquesta situació "amb orgull".

Per a la commemoració d'aquest objectiu, però, Mas no tan sols ha d'organitzar la multitud de recerques, sinó l'evolució del govern capaç de reconstruir competències i les relacions establertes en detriment de l'autonomia

El president Artur Mas i la vicepresidenta Juana Ortega, en l'acte de Fata del centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. El 2014

La frase

«En aquest procés de creació d'estructures d'estat ens hem de fixar molt en el que passa a Europa»

Artur Mas
president de la Generalitat

dels territoris. El president no es va referir als perills de la involució econòmica. Va entrar en referència a Espanya per parlar d'Europa. De nou, Mas va explicar la necessitat que la construcció pública catalana es realitzi amb el pes de crisi de solidesa dels estats europeus per construir un projecte federal que faciliti la fi de la crisi de l'euro. "Els que queixen amb Europa,

La data

02.07.1912

Enric Prat de la Ribes va signar les lleis amb què es va crear l'Escola de Funcionaris d'Administració Local.

s'està construint un projecte federal europeu", va assegurar. Per a Catalunya, a criteri del president, aquest procés de "estructuralment interessen".

El paper dels funcionaris va centrar bona part de la intervenció de Mas. Amb la cooperació que "les administracions són un factor clau per a la competitivitat del país", el president de la Generalitat va apelar a l'"actitud" posi-

va dels treballadors públics perquè no s'afebleixi l'estat del benestar, ho indigestes que estan succeïent una "promoció" en un context de penúria de diets laborals generalistes. Als funcionaris se'ls ha agilitat una relació social equivalent al 19% anual en la paga doble del juny. A més, l'economia preveu complementar la retallada amb un 2% addicional en la despesa. Tot plegat, en un moment en què Mariano Rajoy també podria retallar el sou dels treballadors públics, una mesura que O'Leary reclama des de fa mesos. Mas va cloure un acte en què també van intervenir la vicepresidenta, Juana Ortega; l'intercanviador Joan B. Oñas, i la directora de l'Escola, Mònica de Vella. ■

3 de juliol de 2012. El punt, Avui, pàg. 4

Mas crida els funcionaris a ser exemple contra la crisi

El president demana implicació per transmetre confiança a la gent

Artur Mas, durant la intervenció a l'acte del centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

JOSEP GIBBERT
Barcelona

"De l'actitud dels treballadors de la funció pública depèn en bona mesura que puguem ajudar a la recuperació econòmica del país i a la creació de riquesa i de llocs de treball i donar confiança a la gent que els pilars de l'Estat del benestar es mantindran intactes". Amb aquesta apel·lació, Artur Mas va encoratjar ahir els funcionaris a donar exemple, malgrat "els moments excepcionals en què ens trobem" i "la forta pressió a què estan sotmesos pel que fa a les condicions laborals", per esdevenir els "factors clau" que facin possible que Catalunya se sobreposi a la crisi.

"Podem ser un factor clau de la recuperació econòmica del país o serem un fre, contribuirem a mantenir els pilars bàsics del benestar o contribuirem a desmembrar-los?", es va preguntar el president de la Generalitat

durant l'acte commemoratiu del centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya celebrat al Saló de Sant Jordi. "De la nostra actitud en dependran les respostes", es va contestar ell mateix, convençut que ara més que mai cal la implicació dels "servi-

Mas destaca les estructures de país de Catalunya com a claus per redreçar la trajectòria econòmica

dors públics" per transmetre una actitud positiva que doni confiança a la població. "Avui tenim pocs diners, però tenim més estructures de país que abans, i per això, si tenim projecte i coratge a l'hora de prendre determinades decisions, inspirades en la millor trajectòria del país, l'horitzó

no de la situació complicada en què ens trobem serà més clar", va rebellar en aquesta direcció.

Els funcionaris, a Catalunya, han estat a l'ull de l'huracà pràcticament des del començament de la crisi i han esdevingut un dels col·lectius als quals s'ha exigint més sacrificis, amb dues retallades de sous, per mirar de fer-hi front. Uns sacrificis que Artur Mas reconeix sempre que pot, com ahir, tot i que tampoc deixa passar mai l'oportunitat de recordar-los la implicació que entén que han de demostrar en benefici del bon funcionament de l'Administració. El president de la Generalitat, en aquest sentit, va subratllar que "els pilars competidors són els que nosseu una administració que funciona, i aquest és un repte clau de carrer als propers anys" i al qual haurà de fer front justament l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, que en l'actúalitat dirigeix Montserrat de Vehl.

3 de juliol de 2012. La Vanguardia, pàg. 16

Mas clogia a los trabajadores de la Generalitat en plena oleada de despidos

M. ROGER, Barcelona

Los trabajadores públicos son importantes para la Generalitat. El presidente, Artur Mas, los alabó ayer como integradores de las "estructuras de Estado" que quiere Convergència i Unió para Cataluña. Pero quien bien te quiere te hará llorar, y los halagos, realizados en la celebración del centenario de la Escuela de Administración Pública de Cataluña, llegan tras una semana negra para los trabajadores públicos: con el ERE cerrado en el Incasòl y el anuncio en GISA. El primero se saldó con 173 despidos, y el segundo afectará a 95 trabajadores, el 42% de la plantilla.

En su discurso, Mas reconoció "la fuerte presión a la que están sometidos los trabajadores de la función pública por sus condiciones laborales", pero les exigió ayuda: "De su actitud depende en buena medida que podamos ayudar a la recuperación económica de país".

Los despidos, sin embargo, continuarán. La intención de la Generalitat es despedir a 1.400 empleados de empresas públicas antes de que acabe el año, todos con contratos laborales, no vinculados al cuerpo de funcionarios. Los trabajadores, además, verán mantenida la reducción del 5% de su sueldo como mínimo durante tres años, lo que permitirá a la Generalitat ahorrar 420 millones de euros.

3 de juliol de 2012. El país, pàg. 2

El president de la Generalitat, Artur Mas, va presidir ahir al Palau de la Generalitat la celebració del centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, a les 10.00 h.

Mas corre el risc de quedar-se sol defensant les retallades

L'oposició carregarà en bloc contra l'euro per recepta

El ple de demà no pinta bé per a Artur Mas. El president explicarà el pla d'ajust de 1.500 milions imposit per Madrid, però l'oposició en bloc amenaça amb una resolució per tancar l'euro per recepta.

SARA GONZÁLEZ

BARCELONA. CIU corre el risc de viure demà un *déjà vu*. Tal com ja va passar en el ple monogràfic de les retallades, l'oposició amenaça de tornar a debatre sol Artur Mas defensant ajustos (ara en forma de taxa) amb l'euro per recepta. El president compareixerà demà al Parlament per explicar un pla d'ajust pressupostari que l'executiu s'ha vist forçat a fer i que reconeix en privat que no complirà les expectatives d'estabilitat que preveu el govern espanyol. I ho farà sota l'amenaça d'una nova

resolució de la cambra per retirar el tiquet moderador que el Govern pot obtenir sense penalitzacions, però que alimentaria una imatge de desajust de CIU a les decisions de l'òrgan depositari de la sobirania popular, com denuncia l'oposició.

"No permetrem que es mantinguin l'euro per recepta i les subvencions ideològiques", va avisar ahir desafiant la líder del PP de Catalunya, Alicia Sánchez-Camacho. Però malgrat el to belligerant dels populars, seran precisament ells els que hauran de ser hàbils per fugir d'un escenari de contradiccions. Mas compareixerà, com va demanar l'oposició en bloc, per donar detalls d'un pla d'ajust que incloïa l'euro per recepta al qual el PP de Mariano Rajoy ja va donar el vistiplau durant l'últim Consell de Política Fiscal i Financera. "Això no

Contradicció
Camacho obrirà un debat sobre un pla d'ajust que ja té el sí de Rajoy

vol dir que no discrepem de la distribució d'algunes partides", van explicar ahir a l'ARA fonts dels populars catalans.

De fet, Camacho, que fins ara ha estat la principal aliada de CIU per als ajustos econòmics, demanarà que se substitueixin els ingressos previstos amb l'euro per recepta per la retirada de "subvencions ideològiques" com ara les delegacions a l'exterior o els pagaments a "escoles franceses", en referència a La Bressola de la Catalunya Nord. També demanaran a Mas en quin punt està el dèficit i les perspectives de compliment de l'1,5% fixat per enguany.

Si bé els populars no pensen posar el camí fàcil a CIU, i PSC i ICV-EUIA carregaran durament contra les retallades, tampoc ERC, l'altre possible aliat, pensa cedir. De fet, els republicans asseguren que no han rebut cap trucada de CIU per intentar buscar acords. "Les mesures de reactivació econòmica no es veten, volem desmantar el Servei d'Ocupació de Catalunya i reduir-ne la inversió en educació, salut i serveis socials", assegura la portaveu parlamentària d'ERC, Anna Simó. Els republicans demanaran demà l'aplicació d'impostos solidaris per prescindir de l'euro per recepta i de l'increment de ràtio a les escoles, per exemple.

Resolucions incompletes

Tot apunta que l'oposició en bloc -excepte Joan Laporta- presentará una resolució per tancar l'euro per recepta, una decisió que, com ha passat en altres ocasions, té tots els números per acabar sent paper mullat. CIU ja ha fet cas omís altres vegades de resolucions aprovades pel Parlament, com ara les partides pressupostàries que van demanar els partits al ple sobre les retallades o la presentació dels pressupostos abans del 10 d'octubre acordat al debat de política general.

I és que, pel Govern, la petició de la compareixença de Mas implica explicar el pla però no obligar a efectuar cap canvi.

3 de juliol de 2012. Ara, pàg. 11

Mas reivindica «estructuras de Estado» para Cataluña para superar la crisis económica

La Razón

BARCELONA. El presidente de la Generalitat, Artur Mas, reclamó ayer al personal de la función pública de Cataluña una gran dosis de «coraje» ante la aguda presión que debiera soportar, y apeló a sacar partido de las «estructuras de Estado» de que disponen los catalanes para intentar superar la crisis.

Mas presidió, en el Palau de la Generalitat, el acto de conmemora-

ción del centenario de la Decret de Adrestitució Pública de Cataluña, fundado por Enric Prat de la Ribera y que actualmente es la escuela de funcionarios más antigua de Europa en funcionamiento.

Precisamente esta Decret es, según recordó Mas «una de estas estructuras de Estado» que pueden ser utilizadas para la recuperación económica del país. Aunque la Generalitat tiene poco dinero, Cataluña dispone de «muchas

más estructuras» de Estado que, por ejemplo, Prat de la Ribera, impulsor de la Mancomunidad de Cataluña, un siglo atrás. «Ellos no tenían dinero ni estructuras, pero tenían proyectos y tenían voluntad, sabían cuánto querían ir y tenían el coraje para ir hacia allí. Gracias a eso pudieron desarrollar unas estructuras de Estado que aún hoy están vigentes», destacó el presidente.

Mas se mostró convencido de que «sin dinero pero con tales es-

tructuras que entonces, si Cataluña tiene proyecto, voluntad y coraje para tomar determinadas decisiones podrá remontar esta situación tan complicada».

Aunque no llegó a citar la rebaja del 5 por ciento de la retribución de los funcionarios de la Generalitat prevista para este año, Mas reconoció que «los servicios públicos están sufriendo en este momento a una presión

grande». «Las condiciones laborales no se están reforzando, se están perdiendo algunos logros que se habían conseguido», admitió Mas, tras apelar a la responsabilidad «histórica» de los servidores públicos en medio de estas «circunstancias realmente

excepcionales». El presidente subrayó que, en función de su actitud, la administración puede ser «un factor de recuperación económica del país o de freno de esta recuperación, un factor de enraizamiento de los pilares básicos de los pilares del Estado del Bienestar o un factor que contribuirá a desmenuzar estos pilares».

3 de juliol de 2012. La Razón, pàg. 2

Les reflexions de Jordi Pujol

Sobre la funció pública

Jordi Pujol

Aquests dies s'ha escollit el centenari de la creació de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Que ha estat commemorat en un acte presidit pel president Mas al Palau de la Generalitat. Amb la solennitat que es mereix.

Que en menys pensat l'Administració i les persones que la fan funcionar són un element clau del bon desenvolupament d'un país. I la poca qualitat de la funció pública representa un trencament i sollicita un factor de retrocés.

Quasi tres-cents anys després del 1714, és a dir, de penedes de poder polític de Catalunya, en l'Prat de la Ribera va crear l'Escola d'Administració Pública. Amb mentalitat catalana i el servei d'un projecte de país. En l'últim àmbit on de moment ho podia fer -és a dir, en el municipal- en el de les Diputacions- però pensant en allò que amb el temps hauria de ser l'Administració de tot Catalunya.

D'una Catalunya que el temps diria quin grau de poder polític tindria però que en cap cas havia de ser només de caràcter local.

Un país necessita estructures. De diverses manes. Fàriques -carreteres, ferrocarrils, canals-, educacionals -escoles, universitats, centres de recerca-, econòmiques i financeres, culturals, etc. Però necessita a més, i més, que funcioni bé la gran infraestructura que és l'administració. En tots els seus àmbits i nivells.

Aquest bon funcionament requereix tres coses. La primera és que s'estructuri bé. Que no s'entrellaguï, que no hi hagi duplicats. Que tingui un bon disseny.

La segona és que els funcionaris, de tots els diversos nivells, siguin competents. En una organització de l'emergència d'una gran administració segur que hi haurà de tot. Però el nivell més baix de tot, i amb els atjcs de veure assegurat en l'Prat de la Ribera amb l'Escola, ara fa cent

El president Mas presideix el començament de l'acte en commemoració del centenari de l'Escola d'Administració Pública. ■ JORIP-CATSA

anys. Però hi ha un tercer factor necessari. A la funció pública hi ha d'haver consciència de la importància de la feina que fa, i per tant de la responsabilitat dels qui hi treballen. Hi ha tendència a pensar que la funció pública pot derivar cap a un esperit burocràtic. Això no ha de ser així. La funció pública és i ha de ser conscient de la gran importància que té en el funcionament del país i de la societat. I ha de complementar la seva competència

La funció pública ha de complementar la seva competència amb una mentalitat de servei als ciutadans

amb una mentalitat de servei als ciutadans i a la societat.

Hi deu dir una paraula el president Mas: "Els països que són competitius són aquells que tenen una administració que funciona". És clar que això no depèn només dels funcionaris. També

després molt del mercat en el qual han de treballar. I això en part és responsabilitat dels polítics. Si les lleis estan malgrabadies, si les directives polítiques no són clares o són contradictòries, si els àmbits d'actuació no estan ben definits, la funció pública no treballarà bé.

I evidentment no treballarà bé si tant en l'àmbit de la política com en el de la funció pública s'hi fica allò que ja fa temps volem denunciar com l'esperit de casta. Que ja volem denunciar a l'editorial de La Caixa.

Cal per tant que a la funció pública a més de competència hi hagi consciència de la importància de la seva feina i de la necessitat de fer-la bé. I que se'n derivi autoafiliació i orgull. I que el públic en general també ho senti. O sia que, com en tot, el tema de la funció pública és una qüestió de competència i de prioritat i de bona relació laboral i també d'actitud positiva i d'autoestima. Ha de ser una feina que per la seva naturalesa i per la consciència d'útilitat que en s'ha de tenir a que la fa i la produeix autoestima.

En acabar l'acte commemoratiu de dijous em va saltar un dels comitats, que era un direc-

tor de l'ENH francesa i és a dir, l'Escola Nacional de l'Administració. L'ENH va ser fundada pel general de Gaulle l'any 1946, just després de la guerra, i té un gran prestigi a França. De fet hi ha generat una molt alta proporció d'alta càrrecs públics. I també polítics, francesos. El director en qüestió, que ja havia conegut fa anys, em va dir: "M'ha agradat molt el que ha explicat el president. I m'ha impressionat que a Catalunya s'hagués creat una escola així fa cent anys. I també

Si les lleis estan malgrabadies, si els àmbits d'actuació no estan ben definits, la funció pública no treballarà bé

l'argument que una escola és un instrument necessari si es pretén reordenar una administració de quantitat, tècnica i amb consciència de servei als ciutadans. De fet a França l'ENH es va crear l'any 1946 perquè després de la guerra s'havien entès que ara calia

una administració millor de la que havíem tingut i si volíem re-constituir el país i preparar-ho per al nou món, molt exigent, que hi hauria. I el resultat ha estat bo".

Ara fóra un bon moment perquè a Catalunya tinguem una reflexió sobre la qualitat de la nostra funció pública. Que, com abans hem dit, no es pot fer al marge de la de la pràctica política, de la legislació i dels valors i actituds que informen la societat en general, també la funció pública. Hi ha patètic en els processos i els tràmits i les resolucions llargues. M'hi ha d'afirma en s'encallen cada dia per feris. Analitzar això no és fàcil, perquè no és només un tema tècnic, sinó també de concepte de la funció pública i del que se'n espera. És un tema també social i polític.

Però Catalunya està prou necessitada d'eficiència i dinamisme com per fer una anàlisi així. Si volíem ser un país del sud, amb el que tenim de bé, però també amb l'eficiència del nord això ho hem de fer.

Aquest dies és el centenari que publica en el butlletí electrònic del Centre d'Estudis Jordi Pujol

5 de juliol de 2012. El punt, Avui, pàg. 10

<http://www.jordipujol.cat/ca/jp/articles/12461>

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) va commemorar ahir a l'auditori Josep Irla de Girona el centenari de la seva fundació. El delegat del govern, Eudald Casadesús, va destacar que "els països amb millors administracions públiques són països molt més competitius", i que l'Escola ha de ser "una de les eines fonamentals per dotar Catalunya de les estructures d'Estat que el país necessita". A l'acte, hi van assistir la directora de l'EAPC, Montserrat de Vohí, i la directora dels serveis territorials de Governació i Relacions Institucionals, Núria Gómez. L'historiador Jaume Sobrequès va pronunciar una conferència sobre els cent anys de l'Escola, la seva trajectòria passada, el seu paper en el present i les perspectives de futur de la institució. En la seva intervenció, Sobrequès va defensar que la "projecció de l'Escola ha anat, des dels seus inicis, molts més enllà de la funció que li havia donat vida".

Darrera actualització (Dimecres, 31 d'octubre del 2012 02:00)

ADMINISTRACIONS

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya celebra cent anys

Joan Trillas
GIRONA

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) va commemorar ahir a l'auditori Josep Irla de Girona el centenari de la seva fundació. El delegat del govern, Eudald Ca-

sadesús, va destacar que "els països amb millors administracions públiques són països molt més competitius", i que l'Escola ha de ser "una de les eines fonamentals per dotar Catalunya de les estructures d'Estat que el país necessita". A l'acte, hi van assistir

la directora de l'EAPC, Montserrat de Vohí, i la directora dels serveis territorials de Governació i Relacions Institucionals, Núria Gómez. L'historiador Jaume Sobrequès va pronunciar una conferència sobre els cent anys de l'Escola, la seva trajectòria

passada, el seu paper en el present i les perspectives de futur de la institució. En la seva intervenció, Sobrequès va defensar que la "projecció de l'Escola ha anat, des dels seus inicis, molts més enllà de la funció que li havia donat vida". ■

31 d'octubre de 2012. El punt, Avui.

Una imatge de l'acte de commemoració a l'auditori Irla de Girona.

Foto: Martí Artalejo

Casadesús defensa una millor administració com a 'eina d'Estat'

GIRONA | DDG L'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) va celebrar a Girona el centenari de la seva fundació en un acte a l'Auditori Josep Irla. El delegat del Govern, Eudald Casadesús, va destacar en la seva intervenció “que els països amb millors administracions públiques són països molt més competitius” i que l'Escola ha de ser “una de les eines fonamentals per dotar Catalunya de les estructures d'Estat que el país necessita”. Al mateix temps, Casadesús va recordar que, amb la posada en funcionament de l'edifici de la Generalitat, l'Escola té a Girona “un marc de centralitat que li permet desenvolupar les seves funcions amb tota transversalitat”. A l'acte també hi ha assistit la directora de l'EAPC, Montserrat de Vehí, i la directora dels Serveis Territorials de Governació i Relacions Institucionals, Núria Gómez.

L'historiador Jaume Sobrequés va pronunciar una conferència sobre els cent anys de l'Escola, la seva trajectòria passada, el seu paper en el present i les perspectives de futur de la institució. En la seva intervenció, Sobrequés va defensar que la “projecció de l'Escola ha anat, des dels seus inicis, molts més enllà de la funció que li havia donat vida”. A més, va assegurar que l'Escola sempre ha tingut “una perspectiva europea” i que ha esdevingut un “instrument de catalanitat i, al mateix temps, ha estat una eina al servei de la ciutadania i del país”.

Finalment, la directora de l'EAPC, Montserrat de Vehí, va afirmar que “l'Escola treballa per ser un referent en la capacitat dels servidors públics i també per ser un instrument formatiu al servei dels càrrecs públics i electes, sempre amb voluntat de servei i comportament ètic”. Durant l'acte es va projectar un audiovisual commemoratiu de l'efemèride.

diaridegirona.cat

12 Vídeos del centenari i agraiments

**Inauguració centenari EAPC.
Presentació de la Vicepresidenta de la Generalitat de Catalunya**

Inauguració centenari EAPC. Directora

**Inauguració centenari EAPC.
Cloenda de la Vicepresidenta de la Generalitat de Catalunya**

Inauguració centenari EAPC. Conferència Josep Maria Vallès

Lliurament de les Creus de Sant Jordi 2012

Acte commemoratiu del centenari de l'Escola d'Administració Pública

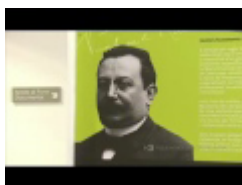
Centenari de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC)

Vídeo íntegre de l'acte commemoratiu

A Youtube podeu trobar el Centenari al TN migdia de TV3 de 2 de juliol de 2012 Crònica de l'acte commemoratiu del centenari de l'EAPC i el reportatge de Rosa Taboada i Jordi Monton sobre els primers cent anys de l'Escola

El centenari de l'EAPC a TVC. TN migdia de 2 de juliol de 2012

27/06/12 Jornada internacional

“Perspectives internacionals de futur sobre la funció pública”

Michael Barzelay,

professor de la London School of Economics and Political Science,
LSE Regne Unit

Max Brünner,

director adjunt de Relacions Internacionals de l'École Nationale d'Administration, ENA França

Karl-Peter Sommermann,

catedràtic de dret administratiu a l'Institut Alemany de Recerca en
Administració Pública, FÖV, Speyer, Alemanya

Nelson Michaud,

director general de l'École Nationale d'Administration Publique,
ENAP Quebec

Perspectives internacionals de futur sobre la funció pública

va tenir lloc a l'Escola el **dimarts 3 de juliol, de 9.30 a 12 h**

Michael Barzelay (LSE)

Tardes directives 2012

Maig - juliol 2012. De 16.30 a 18.30 hores.

L'EAPC cada any ha organitzat conferències breus sobre l'àmbit directiu, econòmic o científic, nacional o internacional, a l'entorn de temes rellevants i, especialment, sobre aspectes lligats al lideratge i altres habilitats directives: els Matins directius.

El 2012 l'Escola va fer aquestes sessions de reflexió a la tarda, per poder aprofitar millor l'espai d'intercanvi que es genera entre els assistents finalitzada la sessió.

El programa de les Tardes directives fou el següent:

- 1. Temps de fets, temps de comunicació,
amb Ferran Ramon Cortés**
- 2. Trobar sortides fent camí,
amb Alfons Cornella**
- 3. Lideratge i relacions poderoses,
amb Joan Quintana**

1. Temps de fets, temps de comunicació, amb Ferran Ramon Cortés

Es poden fer moltes coses, però perquè arribin a l'opinió ciutadana cal comunicar-les i comunicar-les de manera eficaç.

Amb aquesta sessió es va fer una reflexió en comú sobre la importància dels continguts i l'estil de comunicació en què es volen difondre les informacions d'allò que es fa.

Tardes directives

“Temps de fets, temps de comunicació”. Ferran Ramon Cortés

Materials de la 1a tarda directiva

2. Trobar sortides fent camí, amb Alfons Cornella

L'objectiu d'aquesta sessió fou fer una reflexió en positiu sobre les vies de creixement que té o pot tenir l'Administració per anar endavant, les línies d'innovació que permetran caminar cap a la productivitat.

Tardes directives

“Trobar sortides fent camí”. Alfons Cornella

Materials de la 2a tarda directiva

3. Lideratge i relacions poderoses, amb Joan Quintana

L'objectiu de la sessió fou fer una reflexió sobre com es comuniquen els directius, quins components relacionals tenen a veure amb un lideratge eficaç i com una comunicació interna eficient pot comportar solucions i millores per a la consecució dels objectius que ens hem proposat.

Tardes directives

“Lideratge i relacions poderoses”. Joan Quintana

Materials de la 3a tarda directiva

Presentació del llibre: “Dret, juristes i gestió pública a Catalunya”

Les administracions en perspectiva europea

23 d'octubre de 2012. Vespre.

Notícia de l'acte del centenari.

Lleida Televisió.

[enllaç](#)

Agraïments

El centenari de l'EAPC va ser possible gràcies a l'esforç, la dedicació i la tasca diària de les següents persones, en ordre alfabètic:

Abella Mestanza, Margarida

Alier Fabregó, M. Àngels

Alonso Codina, Sylvia

Aparicio Martínez, Miguel Oscar

Araujo Garcia, Teresa

Arriaga Poblador, Anna Maria

Bardají Pallisé, M. Àngels

Biescas Socias, Cristina

Borrut Mundo, Elisabet

Bosch Gual, Gerard

Calvet Garcia, Núria

Calvet Masagué, Neus

Camino Pons, Josep Pere

Canales Moreno , Miguel Angel

Cañete Domènech, Carme

Castelltort Domingo, Miriam

Castro Masalias, Magdalena

Cavero Carbó, Andrés

Cerqueiro Otero, Sonia

Clar Ballesteros, Marta

Coll Taberner, Lluís

Cubells Herrero, Guillem

de Vehí Torra, Montserrat

Díez Barea, Eva Maria

Espru Rumeu, Gemma

Esteba García-Valdecasas, Pau

Falcó Cugat, Begonya

Farran Marsa, Mireia

Fernández Borrell, M. Glòria

Fernández Leonart, Tània

Fernández Martínez, Joaquim

Frago Rius, M. Lluïsa

Gallardo Bausa, Antonio

Garcia Baez, M. Eva

Garcia Casado, Daniel

Garcia Cebollero, Ruben

Gea Santiago, Eva

Gil Colet, Inmaculada

Gil Serrano, Josefina

Gisbert Martín de Hijas, Ana Beatriz

Güell Magriñà, Alcía

Guerrero Nàjar, Àngels

Guevara Pedemonte, M. Núria

Guitart Aparicio, Ana

Herrero Pérez, Josep

Izoard Valldeperas, Marta

Juan Casademont, Isabel

Marí Caselles, Cristina

Marí Julià, Manel

Martínez Mascorda, Marta

Martínez Montabes, Joana

Micó Martí, Marta

Muñoz Díaz, Marisa

Palau Gené, Carina

Palomar Baget, Jesús

Pérez del Río, M. Dolores

Pérez del Río, Sandra

Pérez Gómez, Lluís Josep

Plana Franch, Mireia

Puche Gil, Neus

Ràfols Ràfols, Lluís

Riba Ollé, Enric

Ribera Durall, Cristina

Robles Moreno, Ildefonso

Ros Pallejà, Esther

Sánchez Cancio, M. Teresa

Seriano Fuentes, Fernando

Serrat Garcia, Lluís Esteve

Soria Carril, Sandra

Térmens Samsó, Roser

Torné Guinart, M. Concepció

Torreguitart Jaile, Xavier

Torres Sola, Celia

Travesset Camprubí, Enric

Xirau Serra, Joan

Amb l'agraïment també als/les

Directors/ores

de L'Escola d'Administració Pública de Catalunya

1914-1939

Isidre Lloret i Massagué, 1914-1922

(Barcelona 1880-1922)

Ramon Coll i Rodés, 1923-1924

(Lloret de Mar 1883 - Barcelona 1948)

[suspensió de l'Escola per la dictadura del general Primo de Rivera]

Ramon Coll i Rodés, 1930-1936

Frederic Culí i Verdaguer, director interí 1936

(Sant Hilari Sacalm 1890 - Barcelona 1960)

Josep Xirau i Palau, 1937-1938?

(Figueres 1893 - Vilafranca de Mar, Provença, 1981)

[suspensió de l'Escola per la dictadura del general Franco]

Des de 1979

Josep M. Vallès i Casadevall, 11/10/1979 - 27/02/1980

Nomenament: Decret de 17 de setembre de 1979 (DOGC
núm. 29 - 10/10/1979)

Cessament: Decret de 20 de feber de 1980 (DOGC núm. 46 -
27/02/1980)

Martí Pagonabarraga i Garro,

encàrrec de funcions, 06/03/1980 - 10/09/1980

Nomenament: Ordre de 21 de febrer de 1980 (DOGC núm. 48
- 05/03/1980)

Josep-Enric Rebés i Solé, 11/09/1980 - 09/01/1989

Nomenament: Decret 150/1980, de 5 de setembre (DOGC
núm. 82 - 10/09/1980)

Cessament: Decret 384/1988, de 27 de desembre (DOGC
núm. 1090 - 09/01/1989)

Eduard Sànchez i Monjo,
encàrrec de funcions,
10/01/1989 - 24/05/1989

Joaquim Ferret i Jacas, 25/05/1989 - 27/03/1996

Nomenament: Decret 116/1989, de 19 de maig (DOGC núm.
1146 - 24/05/1989)

Cessament: Decret 99/1996, de 19 de març (DOGC núm.
2187 - 27/03/1996)

Simó Aliana i Magrí, 28/03/1996 - 31/12/1999

Nomenament: Decret 101/1996, de 19 de març (DOGC núm.
2187 - 27/03/1996)

Cessament: Decret 362/1999, de 27 de desembre (DOGC
núm. 3047 - 31/12/1999)

Josep M. Guinart i Solà, 01/01/2000 - 6/10/2003

Nomenament: Decret 363/1999, de 27 de desembre (DOGC núm. 3047 - 31/12/1999)

Cessament: Decret 222/2003, de 5 d'octubre (DOGC núm. 3981 - 06/10/2003)

M. Teresa Martí i Castro,

encàrrec de funcions, 21/10/2003 - 15/01/2004

Nomenament: Resolució GRI/3090/2003, de 6 d'octubre (DOGC núm. 3991 - 20/10/2003)

Cessament: Resolució GAP/1/2004, de 2 de gener (DOGC núm. 4049 - 15/01/2004)

Rut Carandell i Rieradevall, 16/01/2004 - 24/05/2006

Nomenament: Resolució GAP/2/2004, de 2 de gener (DOGC núm. 4049 - 15/01/2004)

Cessament: Decret 205/2006, de 23 de maig, (DOGC núm. 4641 - 25/05/2006)

Juli Ponce i Solé, 25/05/2006 - 12/12/2006

Nomenament: Decret 211/2006, de 23 de maig, (DOGC núm. 4641- 25/05/2006)

Cessament: Decret 565/2006, de 12 de desembre, (DOGC núm. 4781 - 15/12/2006)

M. Teresa Aragonès i Perales,

encàrrec de funcions 15.12.06 – 19.03.07

Nomenament: Resolució GAP/4179/2006, de 15 de desembre,
(DOGC núm. 4785 - 21/12/2006)

Cessament: Resolució GAP/787/2007, de 20 de març , DOGC
núm. 4847 - 22/03/2007)

Carles Ramió i Matas, 20/03/2007 - 20/01/2011

Nomenament: Decret 66/2007, de 20 de març, (DOGC núm.
4847- 22/03/2007)

Cessament: Decret 153/2011, de 18 de gener (DOGC núm.
5800 - 20/01/2011)

Montserrat de Vehí i Torra, des de 01/03/2011

Nomenament: Decret 263/2011, de 15 de febrer (DOGC núm
5827 – 28/2/2011)